

OTDK-dolgozat

2015.

**A magyarországi húsipar helyzetének az elemzése két iparági vállalat
számviteli beszámolójának a tükrében**

**The analysis of the current situation of the Hungarian domestic
meat industry according to the accounting reports of two
enterprises from the segment**

Kézirat lezárása: 2014.12.21.

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	1
2. A húsipar szerepe a nemzetgazdaságban	2
2.1. Magyarország élelmiszer-gazdasága	2
2.2. Az élelmiszeripar válságának kialakulása	4
3. Húsipari vállalatok Magyarországon	12
3.1. Pick Szeged Zrt.....	13
3.2. Kometa 99 Zrt.....	16
4. Vagyoni helyzet elemzése.....	21
4.1. Kométa előkészített mérlegének a bemutatása	21
4.2. A Pick előkészített mérlegének bemutatása	24
4.3. Összehasonlító elemzés	26
5. A pénzügyi helyzet elemzése.....	36
5.1. Forgótőke gazdálkodás elemzése	36
5.2. Fizetőképesség elemzése	41
5.3. Cash flow elemzés	45
6. Az eredmény elemzése	49
7. Összegzés	58
8. Irodalomjegyzék	60
9. Melléklet.....	II

Táblázatjegyzék

1. táblázat: Állatitermék-mérleg	11
2. táblázat: Főként sertésfeldolgozással foglalkozó magyar vállalatok	12
3. táblázat: Pick Szeged Zrt. befektetéseinek alakulása	15
4. táblázat: Előkészített mérleg bemutatása	21
5. táblázat: Előkészített mérleg bemutatása	24
6. táblázat: Kometa vagyoni helyzetének bemutatása értékhelyesbítéssel és értékhelyesbítés nélkül	29
7. táblázat: Tárgyi eszközök mélyebb elemzése	31
8. táblázat: Kométa forrásmutatói	32
9. táblázat: Pick forrásmutatói	32
10. táblázat: Stabilitási mutató értékei	34
11. táblázat: A Pick Szeged Zrt. és a Kométa 99 Zrt. vagyoni helyzetének összefoglalása	35
12. táblázat: Élelmiszeriparra vonatkozó aggregált adatok (millióFt)	37
13. táblázat: Az eszközök pénzzé válásának a folyamata	38
14. táblázat: A forgótőke ciklusideje	38
15. táblázat: Likviditási mutatók	41
16. táblázat: Kometa likviditási mérlege	43
17. táblázat: Pick Szeged Zrt. likviditási mérlege	43
18. táblázat: Kometa 99 Zrt. üzemi eredményének a belső szerkezete (eFt)	53
19. táblázat: Pick Szeged Zrt. üzemi eredményének a belső szerkezete (eFt)	53
20. táblázat: Anyagintenzitás mutató	54
21. táblázat: Foglalkoztatottak létszáma a két vizsgált vállalatnál	54
22. táblázat: Személyi jellegű ráfordítások vizsgálata	55
23. táblázat: Árbevétel arányos adózás előtti eredmény	56
24. táblázat: Megtérülési mutatók	57
25. táblázat: Húsipari vállalatok Magyarországon	I
26. táblázat: Vagyoni helyzet elemzéséhez felhasznált mutatószámok sora	II
27. táblázat: Kometa 99 Zrt. vagyoni helyzetét ismertető mutatószámok jegyzéke	III
28. táblázat: Pick Szeged Zrt. vagyoni helyzetét ismertető mutatószámok jegyzéke	IV
29. táblázat: Pénzügyi helyzet elemzéséhez használt mutatószámok jegyzéke	V
30. táblázat: Kometa 99 Zrt. likviditási mérlege	VI
31. táblázat: Pick Szeged Zrt. likviditási mérlege	VII
32. táblázat: Kometa 99 Zrt. eredménykimutatásának főbb sorai	VIII
33. táblázat: Pick Szeged Zrt. eredménykimutatásának főbb sorai	VIII
34. táblázat: Pick Szeged Zrt. Cash Flow kimutatása	IX
35. táblázat: Kometa 99 Zrt. Cash Flow kimutatása	X

Ábrajegyzék

1. ábra: Az Európai Unió sertéshúspiacának rövid távú kilátásai	3
2. ábra: Termésmennyiségek (t/év)	5
3. ábra: Takarmány célú gabonafélék felvásárlási átlagára (Ft/t)	6
4. ábra: Élőállatok felvásárlási átlagára (Ft/kg)	6
5. ábra: Húsfélék egy főre jutó évi átlagos fogyasztása (kg).....	7
6. ábra: Takarmány célú növények felvásárlási átlagára.....	9
7. ábra: Élőállatok felvásárlási átlagára.....	10
8. ábra: Húsfélék egy főre jutó évi átlagos fogyasztása	10
9. ábra: A Bonafarm Csoport felépítése	13
10. ábra: Kometa 99 Zrt. tulajdonosai az 2012-es csőd közeli állapot előtt	17
11. ábra: Kometa 99 Zrt. tulajdonosai az állami támogatás után	17
12. ábra: Kometa 99 Zrt. logója	20
13. ábra: A követelések alakulása a vizsgált vállalatoknál (eFt).....	28
14. ábra: A Kometa 99 Zrt. és a Pick Szeged Zrt. legjelentősebb tárgyi eszközeinek alakulása (eFt)	31
15. ábra: Nettó forgótőke értéke a vizsgált vállalatoknál (eFt)	36
16. ábra: Pick Szeged Zrt. készpénzforgási időegyenesei.....	39
17. ábra: Kometa 99 Zrt. készpénzforgási időegyenesei.....	40
18. ábra: Likviditási gyorsráta (%).....	42
19. ábra: Működési cash flow (eFt).....	46
20. ábra: Befektetési cash flow (eFt).....	47
21. ábra: Kometa 99 Zrt. és a Pick Szeged Zrt. hiteleinek alakulása	48
22. ábra: Kometa 99 Zrt. árbevétele (eFt)	49
23. ábra: Pick Szeged Zrt. árbevétele (eFt).....	50
24. ábra: Kometa 99 Zrt. eredményének alakulása (eFt)	51
25. ábra: Pick Szeged Zrt. eredményeinek alakulása (eFt)	52

1. BEVEZETÉS

A dolgozatom témája egy mindenkit érintő, nemzetgazdaságilag is fontos iparág vizsgálata, két iparági vállalat beszámolóinak a tükrében. A társadalom minden egyes tagja napi szinten találkozik és fogyasztja az élelmiszeripar produktumait. Mivel ez egy nagyon szerteágazó iparág, a vizsgálatomat leszűkíttem a húsiparra, ezen belül is a sertésfeldolgozással foglalkozó vállalatok elemzésére.

Elsőként fontosnak tartom a húsfogyasztással kapcsolatos tendenciák vizsgálatát, amely szorosan összefügg a mezőgazdaság különböző területein végbement változásokkal, beleértve a növénytermesztést, az állattenyésztést és a különböző felvásárlási átlagárakat alakító tényezőket. Célom, hogy az elmúlt 25 év iparágra ható gazdasági eseményeinek figyelembevételével tudjam értelmezni és értékelni a napjainkban is a piacon működő vállalatok gazdasági helyzetét.

Az elemzésbe bevont vállalatok kiválasztásánál az iparágban tevékenykedő vállalatok 2012-es értékesítés nettó árbevétele volt a meghatározó. E tekintetben a két legjelentősebb vállalat a Pick Szeged Zrt. és a Kometa 99 Zrt. voltak. Ahhoz, hogy a későbbiekben, az elemzés során kapott értékeket értelmezni tudjam, először bemutatom a két vállalatot érintő legfontosabb eseményeket, illetve tulajdonosi viszonyokat. Fontosnak tartom annak a vizsgálatát, hogy mennyire érvényesülnek az iparágban megfigyelhető trendek és változások a két vállalat beszámolóiban. Erre a pénzügyi számviteli elemzés adta lehetőségekkel keresem a választ. Hat üzleti év, a 2008-2013-ig terjedő időszak komplex vagyoni és pénzügyi, illetve eredmény elemzésével szeretnék választ kapni arra a kérdésre, miszerint milyen a magyar húsipar helyzete napjainkban.

2. A HÚSIPAR SZEREPE A NEMZETGAZDASÁGBAN

2.1. Magyarország élelmiszer-gazdasága

Egy gazdasági elemző, Lakner Zoltán által készített tanulmány szerint az élelmiszer-gazdaság szerepe a nemzetgazdaságokban többféle szempontból is vizsgálható. Elsőként megvizsgálható, hogy egy adott országon belüli élelmiszer szükségletet a hazai termelés milyen mértékben fedezi, majd meg lehet nézni, hogy az országban élő agrárnépességet milyen mértékben tudja foglalkoztatni. Ezen kívül fontos figyelembe venni azt a szempontot is, hogy az élelmiszer-gazdaság a mezőgazdaság mozgatórugója és a vidékfejlesztés fontos eleme. Végül pedig az élelmiszeripari termékek külkereskedelmét kell áttekinteni. A következőkben ezeken a pontokon végighaladva, tekintem át, hogy Magyarországon az élelmiszeripar milyen szerepet játszik a nemzetgazdaságban. ([21.] Lakner, (1997.) 923.o.)

A Vidékfejlesztési Minisztérium által 2014-ben elkészített tanulmány alapján megállapítható, hogy a hazai élelmiszeripari termelés fedezni tudja az ország szükségleteit. Az alapvető élelmiszereket vizsgálva megállapították, hogy hazánk 120%-os önellátásra képes napjainkban, amely százalék várhatóan az elkövetkezendő években nőni fog. A folyamatos, fenntartható fejlesztés eredményeképpen ez az érték elérheti a 150%-ot is, ami jelentős nemzetgazdasági előnyként szolgálhat Magyarország számára. Tehát látható, hogy a lehetőségek adottak arra, hogy a magyar lakosság magyar földön előállított élelmiszereket fogyasszon. ([25.] Vidékfejlesztési Minisztérium, (2014.) 43.o.)

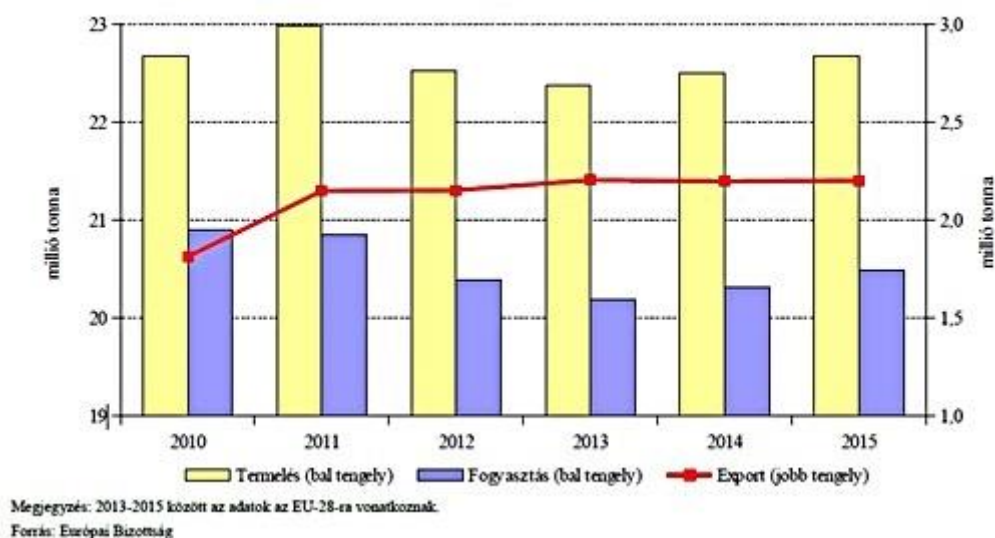
A KSH 2010-es felmérése szerint az állandó alkalmazottak száma a gazdasági szervezeteknél 79 ezer fő volt. Ez a szám magában foglalta az állattartó, a növénytermesztő és a vegyes gazdaságok munkásait is. Az egyéni vállalkozóknál 9 ezer fő dolgozott, ami szintén az előbbieken felsorolt három csoport között oszlott meg. Tehát összességében 88 ezer főt alkalmaztak ez évben. Magyarország lakossága 2010-ben 10 millió fő volt, amelyből a munkaképes korúak 6 millió 442 ezren voltak. ([6.] KSH, 2.1.3. A munkavállalási korú népesség gazdasági aktivitása nemenként) Ez azt jelenti, hogy a mezőgazdaságban állandó jelleggel foglalkoztatottak száma a munkaképes korúaknak az 1,4%-át tette ki. Ugyanígy megvizsgálva az időszakai alkalmazottakat, látható, hogy a gépesítés és a korszerűsítés ellenére is nagy szükség van a mezőgazdaságban az emberi munkaerőre. Még napjainkig is sok család megélhetését vagy mellékeresetét biztosítják a vidéki élet adta lehetőségek. Ebből a közel 1,3 millió főből 229 ezer fő foglalkozik állattenyésztéssel, tehát a növénytermesztéssel foglalkozók és a vegyes gazdaságokban tevékenykedők száma jelentősebb. A csak állattenyésztéssel foglalkozók aránya ezek

ismeretében a munkaképes korúakra vetítve csupán 3,6%. ([3.] KSH, Agrárcenzusok – 2010. évi Általános Mezőgazdasági Összeírás)

Az elmúlt években hangos volt a sajtó a különböző vidékfejlesztési támogatásokról. Ennek oka abban rejlik, hogy az elmúlt pár évtizedben erős centralizáció jött létre, egyre kevesebben élnek faluban, melynek a legfontosabb oka, hogy kevesebb a munkalehetőség. Azért fontos a vidék, a növénytermesztés és állattenyésztés támogatása, hogy a továbbiakban a 2010-es értékektől eltérően magasabb arányt képviselhessenek az agrárkultúrában dolgozók.

Végül fontos megemlíteni, hogy Magyarországnak jelentős bevétele származik az élelmiszeripari termékekkel való kereskedésből. Egy 2012-es tanulmány szerint, mely a 2008-2010-es időszakot vizsgálta, megállapítható, hogy Magyarország legfontosabb partnerei Románia, Németország, Olaszország, Ausztria és Szlovákia voltak. Ebben az időszakban átlagosan – a legfontosabb export termékeket figyelembe véve – Magyarországnak 2421,5 millió euró bevétele származott. Ebben a három évben az export átlagos értéke 72 millió euró volt. Ebből látható, hogy az agrárgazdasági termékek exportja az ország teljes exportjának csupán a 3,4%-át teszi ki. ([15.] Juhász – Wagner (2012.), 530-540. o.) További megfigyeléseket téve az exportra, megállapítható, hogy a legnagyobb mértékben gabonát és hústermékeket exportált Magyarország. Napjainkban, a csőd közeli állapotba került magyar húsipari vállalatok főként az exportból akarják fedezni a hiányukat. Az Európai Bizottság által készített előrejelzés alapján látható, hogy 2015-ig nem várható jelentős változás, ami a 28 uniós ország sertéshúspiacának alakulását illeti.

3. ábra: Az Európai Unió sertéshúspiacának rövid távú kilátásai

1. ábra: Az Európai Unió sertéshúspiacának rövid távú kilátásai

Forrás: Agroinform, Mérséklődött a vágósertés termelői ára [29.]

Magyarország, az élelmiszeripari ellátás tekintetében 120%-os önellátásra képes, amely érték az elemzők előzetes várakozásai szerint növekedni fog. A munkaképes korúak vizsgálata során megállapításra került, hogy az előbb említett csoport 3,6%-a foglalkozik állattenyésztéssel. Ezzel arányosan az agrárgazdasági termékek exportja az ország összes exportjának csupán 3,4%-át teszi ki. Az élelmiszeripari termékeket tekintve az ország legjelentősebb kereskedelmi partnerei Románia, Németország, Olaszország, Ausztria és Szlovákia voltak.

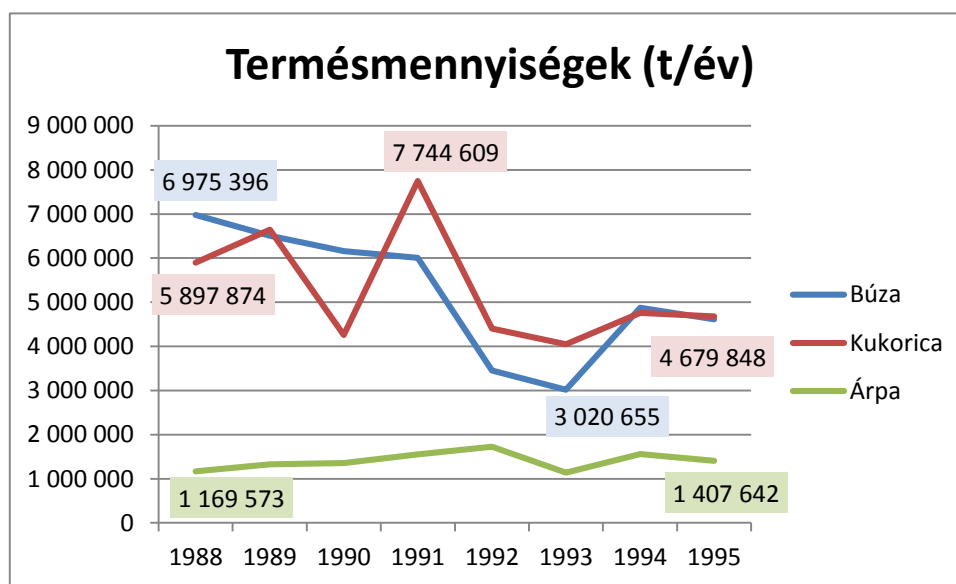
2.2. Az élelmiszeripar válságának kialakulása

A KSH adatai és Lakner Zoltán tanulmánya bizonyítja, hogy Magyarországon a 60-as 70-es években fejlődött a mezőgazdasági termelés, majd 1983-85 között 23 európai ország értékeit vizsgálva (a termelés tekintetében), hazánk a 12. helyen állt, ezzel maga mögé utasítva többek között Spanyolországot és Olaszországot. A 80-as évek vége felé közeledve pedig Magyarország elérte az előkelő hetedik helyet is európai szinten. A gyors fejlődést azonban gyors hanyatlás, válság követte.

Az 1960-as években a KGST miatt jelentős hátrányok érték a magyar élelmiszeripart. A szovjet rendszerben erős korlátozások voltak, így a magyarok sem juthattak hozzá a legújabb technológiákhoz, felszerelésekhez. A termelés műszaki-technológiai fejlődésének egyenetlenségén kívül a vidéki infrastruktúra elmaradottsága is nagy problémát jelentett, hiszen ez hátráltatta a belföldi kereskedelmet is. A továbbiakban, az agrárrollót vizsgálva megállapítható, hogy a 80-as években egyre erősebb mértékben nyílt az agrárrolló, mely azt jelentette, hogy a mezőgazdaságban egyre kevesebb jövedelem termelődik. „A mezőgazdaság közgazdasági viszonyai” című tanulmányból kiderül, hogy: „1986-ban az állami gazdaságok 5,3, a szövetkezetek 7,2%-a volt veszteséges, 27, illetve 24%-a alacsony jövedelmű. Kiemelkedő jövedelmet (az átlag másfélszeresénél magasabbat) ért el körülbelül ötödrészüik. Az ide tartozó 37 állami gazdaság és 400 szövetkezet viszont a nyereség kétharmadát mondhatta magáénak.” ([5.], Babits Kiadó, A mezőgazdaság közgazdasági viszonyai 1996-2000.) Az elmaradás oka volt továbbá a logisztikai viszonyok elmaradottsága. Hazánkban, a nyugat-európai országokkal ellentétben, nem épültek hűtőházak és raktárak, melyek hiánya, az amúgy jó minőségű termékek rovására ment. Ugyanakkor az időszak legnagyobb hibáját abban látták, hogy nem foglalkoztak a piaci igényekkel. Nem azt termelték, amire szükség lett volna, hanem azt, amit a tervutasítás leírt.

Így fordulhatott elő az, hogy valamiből nem hiány, hanem többlet keletkezett. Az állami ellenőrzés hiánya lehetővé tette, hogy illegálisan előállítsák és értékesítsék a hiánytermékeket. Ennek okán működtek például illegális vágóhidak és húsüzemek, amelyek higiéniája nem érte el a megfelelő szintet.

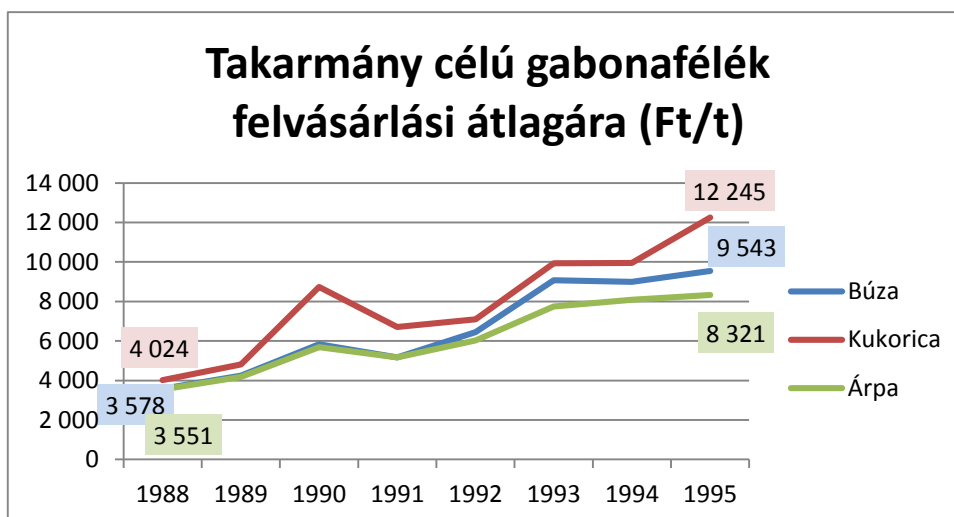
A rendszerváltás és a KGST összeomlása rendkívül rosszul érintette az egész ipart, így az élelmiszeripart is. A keleti piacok megszűnésével, a régi típusú termelési rendszerekkel, illetve a kevés számú nyugati kapcsolattal az ország külkereskedelme hanyatlásnak indult. A külkereskedelem liberalizációja azt eredményezte, hogy nőtt az importverseny, az állami támogatások és a fogyasztás mértéke pedig ezzel szemben csökkent, ami az infláció és a munkanélküliség növekedése miatt. Ennek a folyamatnak a következtében az agrárgazdasági vállalatok kénytelenek voltak visszafogni a termelésüket, még több embert elbocsátani, illetve az addig felhalmozott készleteiket számukra rendkívül kedvezőtlen áron értékesíteni. A felvevőképesség helyzetének további kedvezőtlen alakulása eredményezte az előbb említett agrárgazdasági vállalatok ellehetetlenülését és végül csődbe jutását. Ezzel pedig a gazdaság válságba került. Ezt követően **a 90-es évek első éveiben jelentős volt az aszálykár**, ami miatt kevesebb jó minőségű gabonát arathattak le a gazdák. (2. ábra)

2. ábra: Termésmennyiségek (t/év)

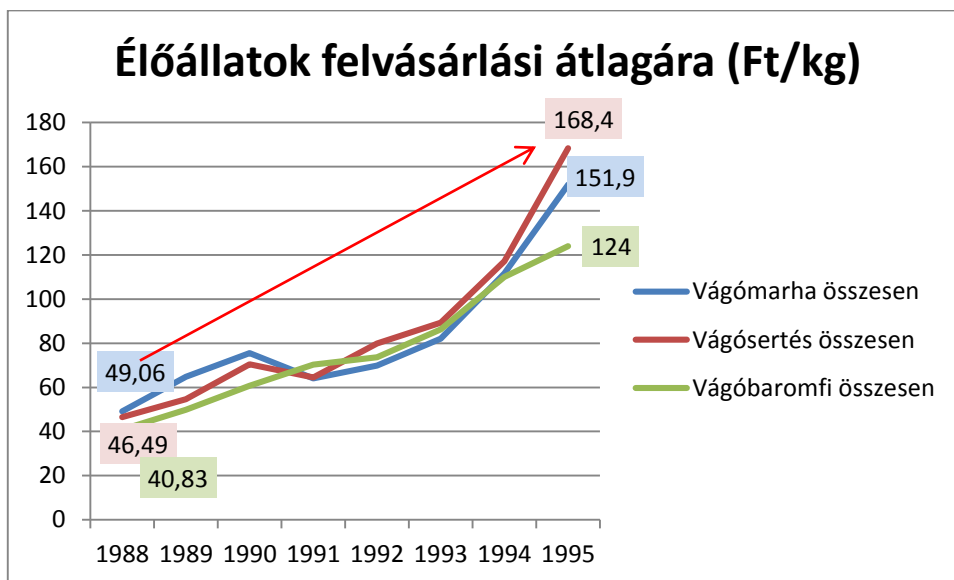
Forrás: KSH, 4.2.1. Fontosabb gabonafélék termésmennyisége 1921-2012. (saját ábra) [10.]

Ez azt is maga után vonta, hogy a gabona ára megemelkedett (3. ábra), melynek hatására az állattenyésztés költségei és a felvásárlási árak (4. ábra) is megemelkedtek. Az emberek nagy része áttért a drágább sertés és szarvasmarha fogyasztásról, az olcsóbb baromfihús fogyasztására, melynek következtében egy felfelé ívelő tendencia indult el a baromfitenyésztésben. (5. ábra)

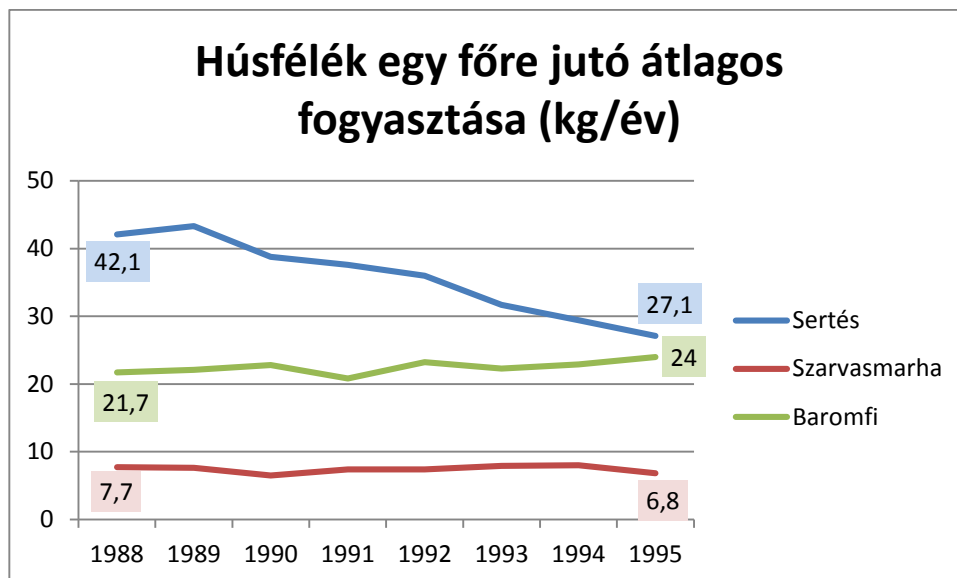
3. ábra: Takarmány célú gabonafélék felvásárlási átlagára (Ft/t)

Forrás: KSH, 6.1.1. Gabonafélék felvásárlási átlagára, 1946-2013. (saját ábra) [11.]

4. ábra: Élőállatok felvásárlási átlagára (Ft/kg)

Forrás: KSH, 6.1.9. Élőállatok felvásárlási átlagára, 1946-2013. (saját ábra) [8.]

5. ábra: Húsfélék egy főre jutó évi átlagos fogyasztása (kg)

Forrás: KSH, 5.5.1 Húsfélék egy főre jutó évi átlagos fogyasztása, 1934-2012. (saját ábra) [13.]

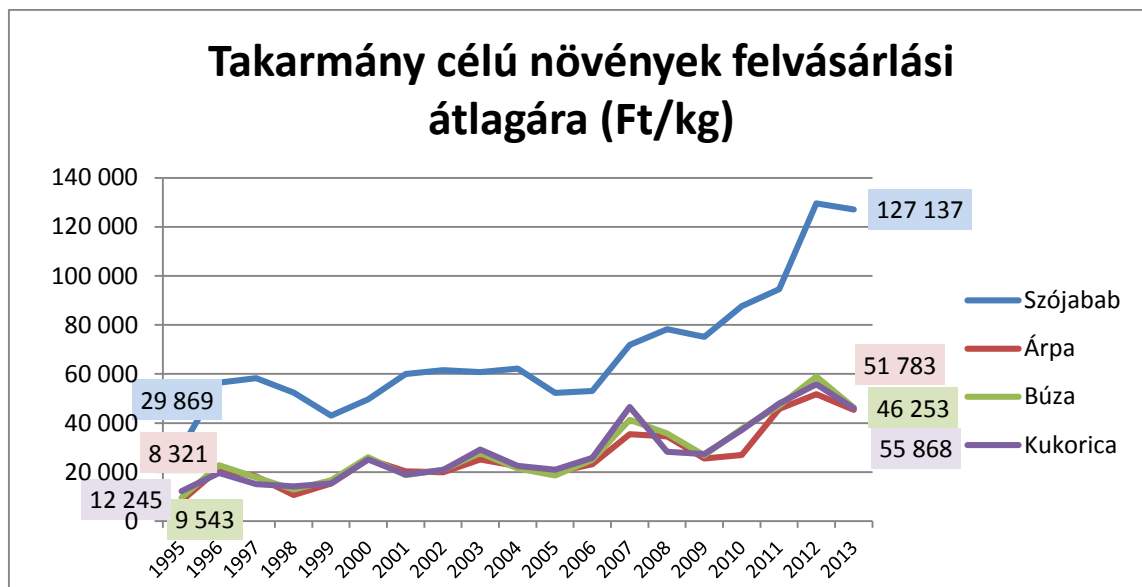
A 90-es évek közepére lezárult a privatizáció időszaka. Addigra sikerült kiépíteni új kereskedelmi kapcsolatokat, illetve a volt KGST-tagokkal is újra elkezdődött az üzleti kapcsolat. Ennek köszönhetően az élelmiszer-gazdaság újra fejlődésnek indult. A külföldi tőke segítségével a vállalatok korszerűsíthették, fejleszthették elavult technológiájukat, melynek sikeressége pár éven belül a pénzügyi egyensúlyukban mutatkozott meg.

A következő nagy változást az **Európai Unióhoz való csatlakozás** hozta. Magyarország 2004. május 1-jén, másik 9 országgal együtt lett az EU tagja. A csatlakozással egyidőben teljesen át kellett alakítani a magyar agrárgazdaságot; kialakult a külkereskedelmet szabályozó feltételrendszer. A csatlakozást megelőzően fontos tárgyalásokat folytattak a képviselők a termelési kvótákkal kapcsolatban. Végül sikerült elérni azt, hogy a kvóták fedezzék a magyar szükségleteket, sőt néhány termék esetében a fejlődés lehetőségét is megteremtették. A csatlakozás következtében a magyar mezőgazdaság alapszabályait már nem a kormány, hanem a Közös Agrárpolitika (KAP) rendeletei szabályozzák. A magyar gazdák az uniós csatlakozásról szóló népszavazás során abban a reményben szavaztak a csatlakozásra, hogy kedvezőbb lehetőségeket megragadva tudnak majd eladni, illetve támogatásokat kapni. A gyakorlat elmaradt a várakozásoktól, a gazdák nem kapták meg időben az igényelt támogatásokat, melynek oka az akkor még nem teljesen kiépült intézményrendszer volt. A legtöbb probléma az állattenyésztő gazdaságokat érte. A tejtermelő szarvasmarha-tartással foglalkozó gazdaságok a veszteségek felhalmozódása miatt kénytelenek voltak több esetben is áttérni a húsmarha tenyésztésre. A sertés-

nyésztéssel foglalkozó vállalkozásokat is súlyosan érintette a csatlakozás, hiszen a szigorú előírásoknak köszönhetően sok költséges változtatást kellett végrehajtaniuk a telepeken, ezzel is tovább drágítva a sertésenyésztést. Ennek következtében újra növekedni kezdtek az élőállatok felvásárlási átlagárai, ami a húsipari termékek drágulását is maga után vonta. A magyar vállalatok helyzetét tovább nehezítette az országba tömegével érkező olcsó, külföldi termékáradat, mely következtében sokszor a magyar termékek szorultak ki az áruházak polcairól. A helyzetet nagyban nehezítette a nagy cégek árleszorító politikája is. A magyar termelők nem, vagy csak sok esetben veszteséggel tudták eladni a termékeiket. Ezeknek a jelenségeknek az ellensúlyozására jött létre az új kereskedelmi törvény, melyben szabályozzák a beszerzési ár alatti eladásokat. Továbbá, ugyanezen törvény élelmiszerbiztonsági rendelkezéseinek segítségével sikerült kiszűrni a gyengébb minőségű külföldi termékeket, ezzel is teret engedve a hazánkban előállított produktumoknak. Tehát látható, hogy amennyi előnyt jelentett az Európai Unióhoz való csatlakozás, annyi nehézséggel is járt. ([4.] KSH, (2008.) 13-22.o.)

Amikor már a gazdaság kezdett volna egyensúlyba jönni, a **2008-as gazdasági világválság** újra sok problémát okozott az agrárgazdaságban. Nem csak az ingatlanpiac és a szolgáltatóipar került mély recesszióba, hanem az élelmiszeripar is. Az emberek érezhetően visszafogták kiadásait az élelmiszer vásárlás során is, ennek következtében kevesebb húst vásároltak, melynek hatására több vállalat csőd közeli állapotba került, így például a Kometa 99 Zrt., a Gyulai Húskombinát Zrt. és Pápai Hús 1913 Kft.

Elsőként a **takarmánynövények felvásárlási átlagárának** változása került vizsgálat alá. Megállapítható, hogy a válságot követő visszaesés után a takarmánynövények felvásárlási átlagára folyamatosan növekedett egészen a 2012-es évig. Különösen igaz ez a szójababra, amely a 90-es évek elején vált elterjedté az állattenyésztés gyakorlatában. Miután betiltották a húsliszt és a halliszt etetését, ezután kezdték meg a fehérje pótlását a szójababbal. Ennek is köszönhetően emelkedett meg ilyen jelentős mértékben a szójabab felvásárlási átlagára.

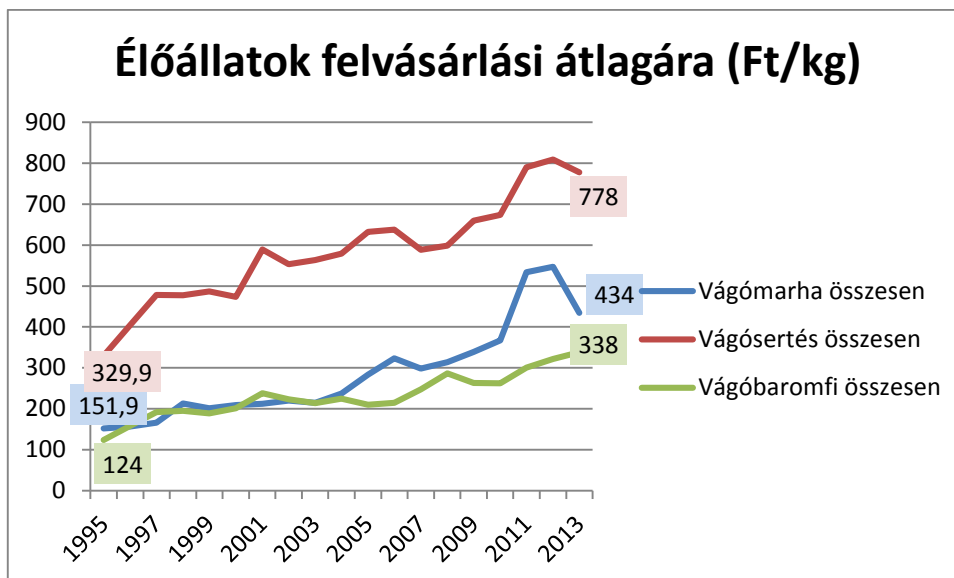

6. ábra: Takarmány célú növények felvásárlási átlagára

Forrás: KSH, 6.1.1. Gabonafélék felvásárlási átlagára, 1946-2013. (saját ábra) [11.]

A Központi Statisztikai Hivatal által kibocsátott, az **éves hústermelésre** vonatkozó tábla alapján ([14.] KSH, 5.3.3. Hústermelés, 1934-2010.) látható, hogy míg a válság előtti években inkább növekedés volt tapasztalható, 2008-at követően összességében csökkent a húsipari termelés. A **vágóállat termelés** tekintetében is jelentős hanyatlást figyelhetünk meg. A rendszerváltást követően nagymértékben visszaesett a szarvasmarha és a sertésitenyésztés, kisebb mértékben a juh, a ló és a baromfitenyésztés. A csökkenő tendenciát a 2003-as év megszakította, majd 2004-től követően újra egyenletesen csökkenni kezdett a termelés, majd 2008-ban láthatunk a rendszerváltás éveéhez hasonló mértékű csökkenést, amelyet a világgazdasági válság eredményezett. A csökkenő jelenség egyedül a baromfitenyésztésre nem vonatkozott. ([38.] KSH, 5.3.2. Vágóállat-termelés, 1938-2012)

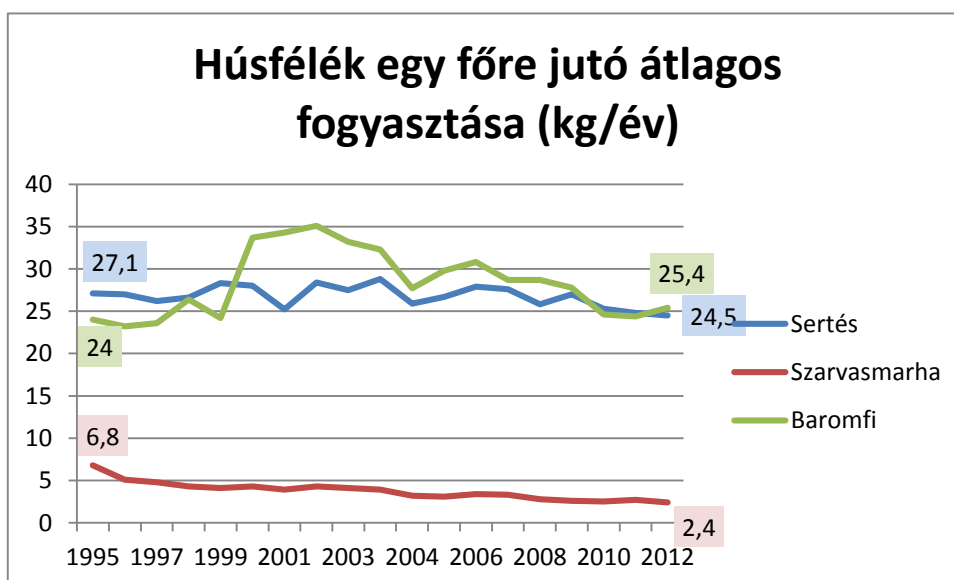
Az **élőállatok felvásárlási árát** vizsgálva megállapítható, hogy a válság következtében egyik évről a másikra jelentősen megnőtt az állatok kilónkénti ára. Ez a tendencia kisebb ingadozásoktól eltekintve jelen van napjainkban is.

7. ábra: Élőállatok felvásárlási átlagára

Forrás: KSH, 6.1.9. Élőállatok felvásárlási átlagára 1946-2013 (saját ábra) [8.]

Az élőállatok felvásárlási árának a növekedése maga után vonta azt a következményt, hogy az **egy főre jutó éves húsfogyasztás** értéke mind a sertést, mind a baromfit tekintve csökkent. A KSH adataiból kiderül, hogy míg 2007-ig – bármely húsfajtát tekintve – nőtt az egy főre jutó fogyasztás, 2008-tól évről évre csökken ez az érték.

8. ábra: Húsfélék egy főre jutó évi átlagos fogyasztása

Forrás: KSH, 5.5.1. Húsfélék egy főre jutó évi átlagos fogyasztása, 1934-2012 (saját ábra)[13.]

Végezetül az export és import viszonya került vizsgálat alá. Az alábbi táblázatban bemutatásra kerül, hogy Magyarországon hány ezer tonna húsipari terméket állítottak elő, exportáltak és importáltak. Továbbá megfigyelhető, hogy a hazai piacon több állati terméket állítanak elő, mint, amennyi a belföldi felhasználáshoz szükséges. ([26., 27.] KSH, Magyar Statisztikai Évkönyv 2012, KSH Magyar Statisztikai Évkönyv 2011)

1. táblázat: Állatitermék-mérleg

Állatitermék-mérleg						
Megnevezés	Termelés (ezer t)	Import (ezer t)	Export (ezer t)	Veszteség (ezer t)	Készlet változás (ezer t)	Belföldi fel- használás (ezer t)
2010.						
<i>Sertéshús</i>	301	136	174	11	-2	253
<i>Marha- és borjúhús</i>	28	16	17	1	0	25
<i>Ló- és juhús</i>	1	1	1	0	0	1
<i>Csontos hús össze- sen</i>	329	153	193	12	-2	280
<i>Baromfihús</i>	376	38	158	10	0	246
<i>Belsőség</i>	32	16	17	2	0	30
<i>Sertézsiradék</i>	127	24	19	0	0	132
<i>Tojás, millió darab</i>	2 801	222	202	24	-5	2 802
<i>Tej, millió liter</i>	1 646	855	686	6	0	1 808
2011.						
<i>Sertéshús</i>	288,4	139,0	171,2	10,6	-1,5	247,1
<i>Marha- és borjúhús</i>	26,4	17,7	16,3	1,0	-0,1	26,9
<i>Ló- és juhús</i>	1,1	1,3	0,9	0,0	0,0	1,5
<i>Csontos hús össze- sen</i>	315,9	158,1	188,5	11,6	-1,7	275,6
<i>Baromfihús</i>	402,0	47,0	190,5	11,1	4,3	243,1
<i>Belsőség</i>	31,2	16,3	22,7	11,4	-0,3	23,7
<i>Sertézsiradék</i>	122,8	26,1	19,3	0,0	-0,3	129,9
<i>Tojás, millió darab</i>	2 527,0	261,0	151,0	19,0	-6,0	2 624,0
<i>Tej, millió liter</i>	1 672,8	850,3	764,6	5,3	0,3	1 752,9

Forrás: KSH, Magyar Statisztikai Évkönyv 2012., Magyar Statisztikai Évkönyv 2011. [26., 27.]

Már a KGST időszakában megjelentek a problémák az agrárgazdaságban. A KGST összeomlásával és a rendszerváltással az ország elvesztette a keleti piacait is. A régi típusú termelési módok miatt, a Magyarországon előállított termékek nem voltak versenyképesek az európai piacon. Ezt követően az Európai Unióhoz való csatlakozással megnyíltak a nyugat-európai piacok hazánk előtt, de ugyanakkor sokkal több feltétellel és versenytárral kerültünk szembe. Az évek során a gabonanövények felvásárlási átlagárának a növekedése maga után vonta az élőállatok átlagárának a növekedését, aminek következtében a húsfélék egy főre jutó átlagos fogyasztása csökkent.

3. HÚSIPARI VÁLLALATOK MAGYARORSZÁGON

A magyarországi húsipari helyzet áttekintése után megvizsgáltam, hogy melyek az iparág legjelentősebb vállalatai Magyarországon. A 2012. évi értékesítés nettó árbevétele alapján rangsorolva a hazánkban jelenlévő, húsfeldolgozással foglalkozó vállalatokat. A későbbiekben két olyan hazai vállalat kerül bemutatásra, amelyek főként sertés- és marhafeldolgozással foglalkoznak, éppen ezért az alábbiakban az említett tevékenységet végző vállalatokat fogom ismertetni. A teljesség kedvéért a mellékletben megtalálhatóak a baromfifeldolgozással foglalkozó vállalatok is.

2. táblázat: Főként sertésfeldolgozással foglalkozó magyar vállalatok

Vállalat	Székhely	Alkalmazottak száma	Értékesítés nettó árbevétele 2012. (eFt)	Adózás előtti eredmény 2012. (eEuro)
Pick Szeged Zrt.	Szeged	2 757	57 136 094	-3 859
Kométa 99 Zrt.	Kaposvár	485	17 655 816	-7 772
Pápai Hús 1913 Kft.	Pápa	1 079	16 876 180	-5 637
Her-Csi-Hús Kft.	Hernád	229	12 322 323	-392
Ász-Kolbász Kft.	Szigetszentmiklós	227	10 856 335	-1 553
Kaiser Food Kft.	Szolnok	264	9 605 697	-15 513
ZIMBO Perbál Húsipari Termelő Kft.	Perbál	177	5 504 828	-4 114
Hajdúhús 2000 Kft.	Debrecen	142	5 020 282	-46
Nagyhegyes Hús Kft.	Nagyhegyes	107	4 953 368	281
Privát Húsfeldolgozó Kft.	Kaposvár	139	4 781 348	1 643

Forrás: Bureau van Dijk, Amadeus, Magyarországi húsipari vállalatok 2010-2013. (saját ábra) [24.]

Az itt található táblázatban látszanak hazánk legjelentősebb vállalatai az értékesítés vonatkozásában. A Her-Csi-Hús Kft. azért van kiemelve, mert nem csak a sertés és marha, hanem baromfifeldolgozással is foglalkozik. A ZIMBO Perbál Húsipari Termelő Kft. pedig amiatt van megkülönböztetve a többitől, hogy bár Magyarországon is van termelő üze me, a cég székhelye nem hazánkban, hanem Németországban található.

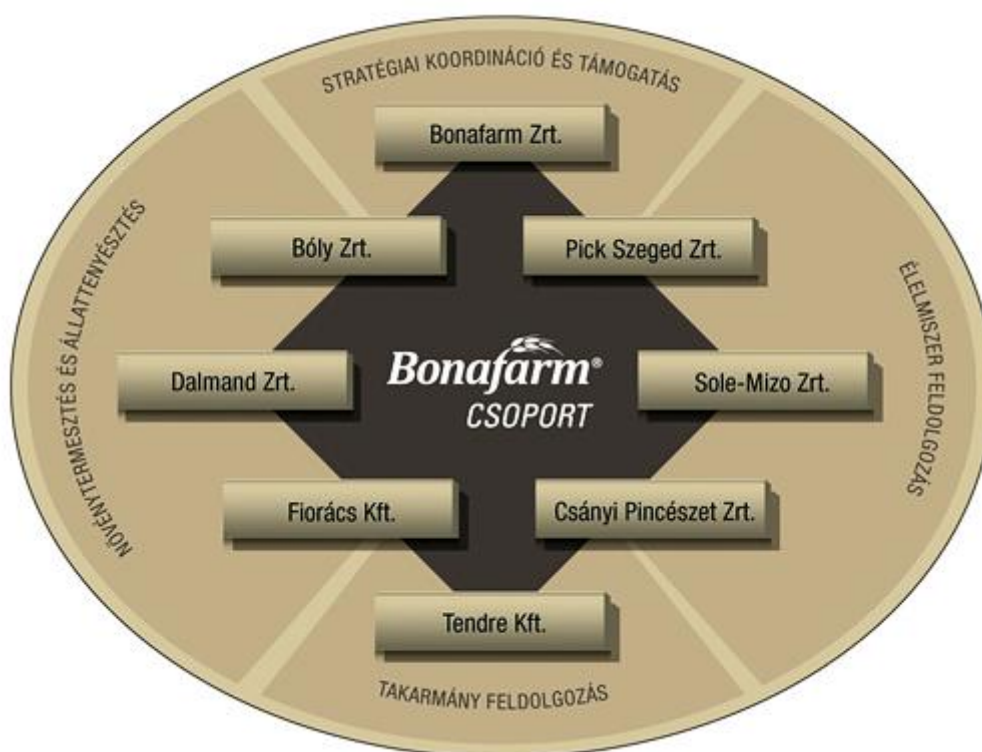
A továbbiakban, a listában szereplő első két vállalat kerül részletesebb bemutatásra. A dolgozatban be fogom mutatni mind a két vállalatot, továbbá a pénzügyi számvitel adta lehetőségekkel elemzésre fognak kerülni vagy on, pénzügy és eredmény szempontjából is.

3.1. Pick Szeged Zrt.

A Pick Szeged Zrt. 1992 augusztusában került először nyilvántartásba, központja Szeged. Mintegy 20 évvel később már a magyar húsipar legnagyobb vállalata. Jegyzett tőkéje 8 milliárd 607 millió Ft. A vállalat 99,988%-os többségben a Bonafarm Zrt. tulajdonában, 0,010%-ban belföldi magánszemély és 0,002%-ban külföldi magánszemély birtokában van.

A **Bonafarm cégcsoport** 2009 szeptemberében jött létre, Csányi Sándor Otp-vezérigazgató befektetésének köszönhetően. A Bonafarm Zártkörűen Működő Részvénytársaság 31 milliárd Ft-nyi jegyzett tőkével rendelkezik, melyet 100%-os tulajdoni hányadban birtokol a Bonitás 2002 Befektető és Tanácsadó Zrt. Ennek a részvénytársaságnak az egyedüli részvényese Csányi Sándor.

A Bonafarm alapvetően 3 nagy agrárgazdasági területet ölel fel, melyek a 8. ábrán találhatók. A Pick Szeged Zrt. nem az egyetlen húsipari vállalat, amely a csoporthoz tartozik, hanem még a Ringa, a Délhús és a Herz is a csoportot bővíti. Ennek a három húsipari tevékenységgel foglalkozó vállalatnak már csak a márkanéve van meg, mert minden egyes terméket a Pick Szeged Zrt. gyárt.

9. ábra: A Bonafarm Csoport felépítése

Forrás: Vidék.MA internetes portál [39.]

A cégcsoport megalakításával az volt a tervük, hogy létrehozzák a „**termőföldtől az asztalig**” cégpolitikát, melynek értelmében összehangolják a mezőgazdasági termelést az egyéb húsipari vállalatokéval. Ehhez hasonló összefogásra a Magyarországon eddig csak egy példa volt: a Bábolnai Mezőgazdasági Kombinát, mely a rendszerváltást követően eltűnt a magyar piacról. A Bonafarm cégcsoporton belül 3 nagyobb vállalat foglalkozik a takarmány-előállítással, ezek: az ábrán nem látható Bonafarm-Bábolna Takarmány Kft., a Bóly Zrt. és a Dalmand Zrt. Ezekben a vállalkozásokban előállított jó minőségű takarmányt a szintén a cégcsoporton belüli állattenyésztő vállalkozások hasznosítják. Az előbb említett vállalatok foglalkoznak állattenyésztéssel is. A legkiemelkedőbb a tejelő-szarvasmarhatenyésztés, melynek központja Csípőtelek, ahonnan a Mizo termékek is kapják az alapanyagot.

A borászatot tekintve, csak egy vállalkozást foglal magában a cégcsoport, ez pedig a villányi Csányi Pincészet. Vizsgálódásom legfontosabb mérföldköve ugyanakkor a húsipar. A Pick Szeged Zrt. 2011-ben elérte a Gazdasági Nívó Díjat, ami Kovács László vezérigazgató úr szerint a megelőző évek kemény munkájának volt a gyümölcse. Elmondása szerint nagy sikereket könyvelhetnek el a termékfejlesztés és az eladások területén is, hisz a Pick termékek nem csak a hazai polcokon, hanem külföldön is megtalálhatóak. Ez jelentős eredménynek számított, mivel az élelmiszeripar válságban volt, és ennek ellenére is sikerült megtartaniuk a piaci részesedésüket. A siker egyik alapvető mérföldkövét az élelmiszerbiztonsági kérdésekben látja, hiszen e nélkül nem lehetnének jelen ilyen jelentős mértékben a külföldi és a hazai piacokon sem. A vezérigazgató úr büszke arra, hogy a Bonafarm Csoport tagjaként, a többi húsipari vállalattal szemben saját alapanyagokból, saját nevelésű állatok feldolgozásával foglalkozhatnak. Elmondása szerint a húsiparban megmutatkozó válság miatt jelentős értékesítési visszaesés volt tapasztalható a magyar piacon, éppen ezért ezt a hiányt a Pick a külföldi értékesítésből szándékozik pótolni. 2010-től a Herz márkanevet, a Herz termékek gyártását is átvette a Pick, amellyel még jobban erősítették a vállalat piaci helyzetét. A Herz számára új arculatot terveztek, új termékeket állítottak elő, bízva abban, hogy az újításoknak köszönhetően újra jelentős lesz a Herz termékek eladása is. Kovács László azt is elmondta, hogy a siker kulcsa az ott dolgozó 2700-2800 ember elkötelezettségében és pontos munkavégzésében rejlik, hisz nélkülük ezt a Gazdasági Nívó Díjat sem tudták volna elérni. ([28.] Youtube, Magyar Termék Nagydíjas a Pick – Új Mezőgazdasági Magazin, 2011.)

Csányi Sándor abban látta az integráció sikerét, hogy a közös stratégia és együttműködés segítségével, az árfolyammozgások kiszűrése után 5-7%-os profit is elérhető lesz. Ezzel ellen-

tétben több ilyen önkéntes alapon létrejött társulás kudarcba fulladt, mert egyes termelők, mindig annak adták a terméküket, aki többet ígért nekik. A Bonafarm Csoport vezetőinek elmondása szerint, ez az ő esetükben elképzelhetetlen. A Csányi Sándor vezette cégcsoport minden előzetes várakozáson felül teljesített, hiszen sikerült a hazai állattenyésztést olyan jelentős szintre emelnie, hogy a bevételük 57%-a az állattartásból származik. ([7.] HVG, 2010. március 4., Csányi-cégek egy zászló alatt)

Visszatérve a Pick Szeged Zrt.-re, végigtekintettem, hogy milyen vállalatokkal áll kapcsolatban. Az alábbi táblázatban bemutatásra kerülnek a leányvállalatok, a közös vezetésű vállalatok és végül az egyéb részesedési viszonyban lévő vállalatok is.

3. táblázat: Pick Szeged Zrt. befektetéseinek alakulása

Vállalat neve	Székhelye	Részesedési hányad
<i>Leányvállalatok, ahol a Pick közvetlen irányítást biztosító befolyással rendelkezik</i>		
PICK Szállítási és Szállítmányozási Kft.	Szeged	100%
Magyar Élelmiszerek és Technológiák Zrt.	Moszkva	100%
PICK Szeged G.m.b.H.	Frankfurt	100%
BIOKOMPOSZT Szolgáltató és Termelő Kft.	Szeged	100%
MÖBIUSZ-TRADE Bel- és Külkereskedelmi Kft.	Szeged	100%
Bonafarm Beszerzési Egyesülés	Pécs	n.a.
PICK ARAD S.R.L.	Arad	100%
PICK SLOVAKIA s.r.o.	Galánta	100%
PICK Kézilabda Zrt.	Szeged	95%
Délhús Prodimex Bukarest Kft.	Bukarest	100%
<i>Tartós részesedés közös vezetésű vállalkozásban</i>		
PICK Deutschland G.m.b.H.	Heufeld-Bruckmühl	50%
<i>Egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozásokban lévő befektetések</i>		
Mcs Vágóhíd Kft.	Mohács	n.a.
TERIMPEX Rt.	Nyíregyháza	n.a.
Délalföldi Agrárcentrum Kft.	Szeged	n.a.
PANNON Partner Kereskedelmi Kft.	Budapest	n.a.
Mecsek Fűszért Zrt.	Pécs	n.a.

Forrás: E-beszámoló, Pick Szeged Zrt. 2013. kiegészítő melléklet alapján (saját táblázat) [33.]

Bár a jelenlegi vállalati formáját a Pick csak az 1990-es években érte el, a téliszalámi-gyártás nagy múltra tekint vissza. 1869-ben alapult meg a mai vállalat jogelődje. A megalakulás 145. évfordulóján a Pick Téliszalámit Hungarikummá nyilvánították. Emellett 2013-ban a Pick újra elnyerte az év fogyasztói márkája címet, ezzel is öregbítve a nagy múltú cég hírnevét.

A Picket, a Herzet, a Ringát és a Délhúst magában foglaló vállalat több mint 30%-os részesedéssel rendelkezik a hazai piacon. Ha a termelést és az árbevételt vesszük figyelembe, megállapítható, hogy a Pick nem csak a hazai, hanem az egész közép-európai piacon is jelentős vállalatnak számít. Évente több mint 350 ezer sertést és több mint 15 ezer szarvasmarhát vágnak le, és dolgoznak fel. A Pick termékpalettája rendkívül széleskörű, a fagyasztott termékektől kezdve a virsliken át a felvágottakig. A Téliszalámi eladásait tekintve körülbelül 3 millió rudat adnak el évente. Ez is bizonyítja, hogy ez a nagy múltú cég mennyire meghatározó a magyar piacon. ([34.] Pick Szeged Zrt. hivatalos honlapja)

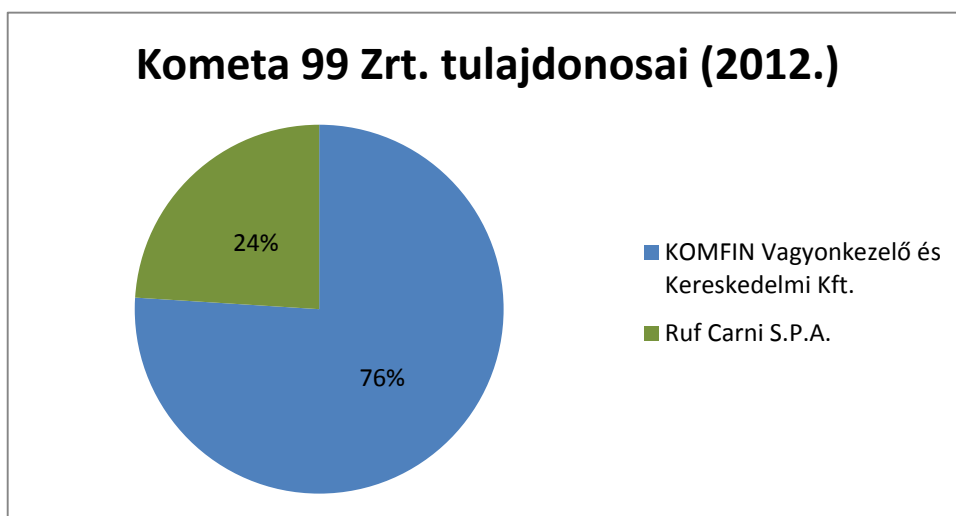
3.2. Kometa 99 Zrt.

Kaposváron már több évtizede foglalkoznak húsipari tevékenységgel. A Kometa 99 Zrt. jogelődje, a Kometa 99 Kft. már 1994 decemberében létrejött, részvénytársasággá pedig 2006-ban vált. Ez idő alatt a Kométa márkanév híres lett az egész országban, sőt egyes külföldi országokban is, mivel a vállalat bevételeinek egy része exportból származik.

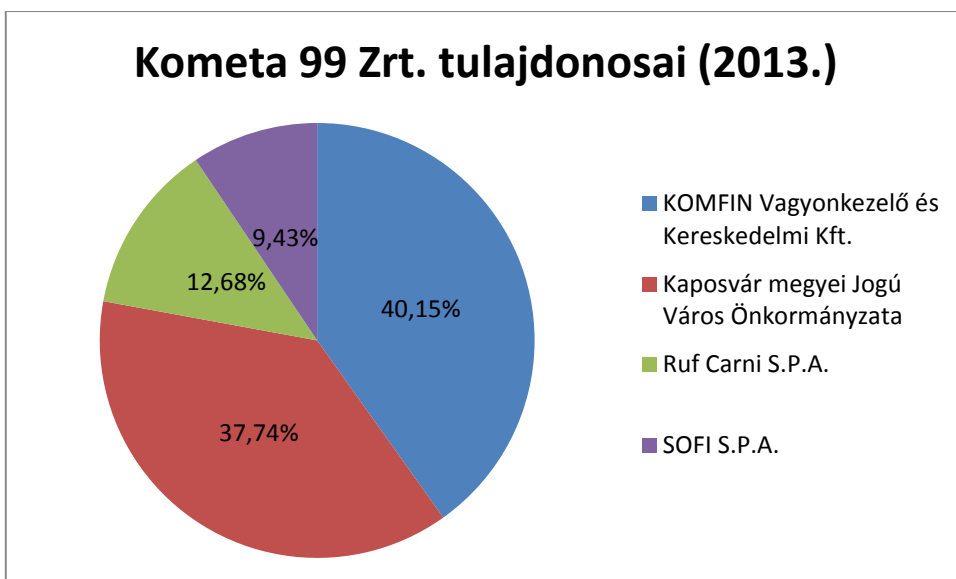
Ahhoz, hogy jobban átláthatóak legyenek az elemzés során kapott értékek, a következőkben áttekintésre kerülnek a céget érintő események 2012-ig visszamenően.

2012-ben a „Bécsi virsli védőgázás csomagolásban” Kiváló Magyar Élelmiszer védjegyet kapott. ([9.] HVG, Ezek a termékek lettek kiváló magyar élelmiszerek, 2012. február 6.) Alig egy évvel a siker után a húsüzem **komoly válságba** került. Kaposvár város önkormányzata 3,5 milliárd Ft-ot kapott az államtól a cég megmentésére. A Pápai Hús és a Gyulai Húskombinát is ebben az időszakban volt nagy válságban, az állam ezeket a gyárakat is megmentette, melynek fő oka a munkahelyek megőrzése volt. Ezzel az intézkedéssel Kaposváron és környékén 900 család megélhetését biztosították. A kaposvári vállalkozást likviditási problémák sodorták a csőd szélére. A gyorsan jött segítség csak ideiglenesen orvosolhatta a vállalat problémáit. ([12.] SONLINE, Három és fél milliárdból mentheti meg Kaposvár a Kométát, 2013. január 4.) Ugyanakkor az állam ezen intézkedéseit megkérdőjelezhetik az Európai Unióban, hisz az Unión belül pontosan szabályozták, hogy mikor lehet kisegíteni a cégeket ekkora összegű készpénzzel. Az uniós versenyjog nem azt mondja ki, hogy nem lehet készpénzzel támogatni a vállalkozásokat, hanem azt, hogy alapvetően nyereséges vállalat számára kell pénzt juttatni. Ezzel szemben a gyulai, a pápai és a kaposvári húskombinát már évek óta veszteséges volt. ([36.] HVG, Súlyos jogsértés lehet a kormány húsüzem-akciója, 2013. január 13.) Végül Kaposvár úgy döntött, hogy két milliárd forint értékben részvényeket vásárol a Kometában. Ehhez szigorú feltételeket szabott, miszerint a jelenlegi tulajdonosnak tőkét kell emelnie 1 milliárd forint értékben,

illetve a város elvárja a befektetés megtérülését hozamgaranciával együtt. Ezen felül az önkormányzat döntési jogosultságot is kapott a vállalkozásban. Az olasz tulajdonos Giacomo Pedranzini biztosította arról a várost, hogy a jövőben is szeretnék folytatni a termelést, annak ellenére is, hogy az ezt megelőző időben a felére csökkentették azt. Elmondása szerint a rövid távú terveiben szerepel az is, hogy az eddigi 10 milliárdos befektetését még 3 milliárddal növelni fogja. ([16.] HVG, Kaposvár két milliárdért vásárol Kométa-részvényeket, 2013. január 18.) A város befektetésének köszönhetően megváltozott a tulajdonosi szerkezet is. Az alábbi ábrán az olasz vezetés dominanciájának a csökkenése látható.

10. ábra: Kometa 99 Zrt. tulajdonosai az 2012-es csőd közeli állapot előtt
 Forrás: E-beszámoló, Kometa 99 Zrt. 2012. kiegészítő melléklet (saját ábra)[19.]

11. ábra: Kometa 99 Zrt. tulajdonosai az állami támogatás után
 Forrás: E-beszámoló, Kometa 99 Zrt. 2013. kiegészítő melléklet (saját ábra) [19.]

2013 nyarán szerződésszegéssel vádolták a vállalatot, miszerint a Kométa nem teljesítette a szerződésben foglalt kötelezettségeit. Ezt követően a város még jobban ellenőrzése alá vonta a céget és még nagyobb döntési jogot követelt magának. ([35.] HVG, Pórázt tesznek Kaposváron a Kométa vezetésére, 2013. augusztus 12.) 2013 nyarán olyan hírek láttak napvilágot, melyek arról szóltak, hogy a Kometa – addig egyedüli magyar forgalmazóként – beléphet az orosz piacra. Pár évvel ezelőtt a bevételük 5%-a származott exportból, ez napjainkra már közel 20%-ra duzzadt. Jelentős külföldi felvevőpiac az olasz piac volt, hisz maga a vállalat többségi olasz tulajdonban van. A Kometa az orosz piacon végbemenő eladások segítségével talán kilábalhat a válságból. ([31.] HVG, Óriási piacra lép be egy magyar húsipari cég, 2013. augusztus 15.) Ugyanakkor az orosz-ukrán viszály következtében Vlagyimir Putyin betiltotta az összes EU-s tagállammal való élelmiszer kereskedelmet. A Kometa ezzel egy fontos felvevőpiacot veszített el, de a vezetés abban bízik, hogy mivel még nem annyira jelentős mennyiségű árut szállítottak Oroszországba, ez nem fog meglátszani a vállalat eredményein. ([32.] SONLINE, Orosz embargó: rést keresnek a piacon a hoppon maradt cégek, 2014. augusztus 9.) A kiváló minőségű Kometa termékek nem csak az orosz, hanem a kínai piacra is eljuthatnak. Az erről szóló tárgyalások 2014 januárjában kezdődtek meg a kínai nagykövet és Kaposvár polgármestere között. A nagykövet nagyon elégedett volt a Kaposváron tapasztaltakkal, és szorgalmazta annak ügyét, hogy a tejtermékeket gyártó Fino Food, illetve a húsipari termékeket gyártó Kometa is szállíthasson a kínai piacokra. ([18.] HVG, Kínai asztalokra küldenék a kaposvári tejet és húst, 2014. január 9.) A 2013-as eredmények vizsgálata során kiderült, hogy a Kometa az állami támogatás és az új szabályok ellenére sem tudott eredményes lenni. Ebbe a cégbe a Magyar Fejlesztési Bank is investált 5,5 milliárd forintot. Mindent összevetve az állam 11 milliárd forinttal támogatta a vállalatot. A hitelezők várnak, hogy talán kikerült a Kometa a válságból, és ők is visszakaphatják a pénzüket. ([30.] HVG, Milliárdokat pazarolt el a kormány a nagy mentőakcióval, 2014. június 23.)

Az elmúlt két év eseményeivel kapcsolatban, illetve annak tisztázása végett **2014 októberében Giacomo Pedranzinivel készítettem személyes interjút.** Elsőként, a vállalat nehézségeit tekintve, arról kérdeztem, hogy milyen lehetőséget látott egy magyarországi befektetésben, amikor a 90-es években megvásárolta a régi húskombinátot. A kérdésemre elmondta, hogy fiatal és vakmerő közgazdászként a rendszerváltás után érkezett Magyarországra, és Kaposváron a csődbe ment húskombinátban látta meg a lehetőséget két tulajdonostársával együtt. Véleménye szerint Magyarországnak két nagyon fontos előnye van: az egyik, hogy jó az elhelyezke-

dése, ugyanúgy adott a nyugat és a kelet felé nyitás lehetősége is. A másik, hogy Magyarországon a mezőgazdaság szerepe jelentős, folyamatosan fejlődik, és rendkívül magas a megművelt területek aránya.

A vállalat bemutatása során és történetében egyaránt nagy jelentőségű volt, hogy Kaposvár befektetett a Kometába. Arról is megkérdeztem az Ügyvezető Igazgató Urat, hogy hogyan értékeli a város segítségét, illetve, hogy mit gondol, mi vezethetett odáig, hogy erre szükség legyen. Erre a kérdésekre egy komplex választ kaptam, mely egészen 1994-ig nyúlt vissza. Pedranzini Úr elmondása szerint, akkor, amikor ők Magyarországra jöttek, sok, húsfeldolgozással foglalkozó vállalat, illetve sok vágóhíd volt az országban. A húspiac telített volt. Annak érdekében, hogy a Kometa fent tudjon maradni az elmúlt 10 évben sok beruházást és fejlesztést végeztek el a vállalatnál, és ez eredményezte a negatív mérleg szerinti eredményt is az utóbbi években. 2012. egy mélypont volt abból a szempontból, hogy a vállalat önmagában nem tudta már finanszírozni a beruházásokat, éppen ezért szükség volt még több befektetésre. Két olasz család és Kaposvár város összesen 3 milliárd forintot fektetett be a vállalatba. Ezt az Ügyvezető Igazgató Úr egy pozitív dolognak ítélte meg, hisz közös célnak tartják a vállalat fennmaradását, fejlesztését és a munkahelyek megőrzését.

Ahogy a korábban említett sajtónyilatkozatokból kiderül, a vállalat a hiány nagy részét az exportból próbálja fedezni. Az erről szóló várakozásokról, illetve a jelenlegi legfőbb partnerekről kérdeztem Pedranzini Urat, aki továbbra is készséggel válaszolt minden kérdésekre. Tekintve, hogy olasz tulajdonban van a vállalat, a legfontosabb exportpartner Olaszország, de jelentős mennyiségű árut szállítanak Németországba is. Oroszországba főként bacont szállítottak, de ez most az orosz-ukrán konfliktusnak és az embargónak köszönhetően szünetel. Már a Távol-Keleten is lehet Kometa termékeket vásárolni, hiszen Koreába és Japánba is szállít árut a kaposvári vállalat. Januárban Kínával is megkezdődtek a tárgyalások. Kína „szállító országot” keres, nem csak egy vagy két vállalatot. Kínában napjainkban 1,3 milliárdan élnek, 9,6 millió km²-en. Magyarországon pedig 10 millióan élnek 93 000 km²-en. A szántóföldek aránya Magyarországon kedvezőbb, mert az ország teljes területének 50-60%-a, míg Kínában 10-14% ez az arány. Így tehát az egy főre jutó művelhető magyar terület nagysága többszöröse a kínaiénak. Kína pontosan ebben látta meg a lehetőséget, és ezért szeretné azt, hogy Magyarország is szállíthasson árut a Távol-Keletre. Természetesen a környező országok is jelentős felvevő potenciált jelentenek a vállalat számára. Pedranzini Úr elmondása szerint a jövőt a nemzetközi láncokkal való kapcsolatokban látja. Itt külön kiemelte a Tesco-val és a Lidl-lel kötött partnerséget.

12. ábra: Kometa 99 Zrt. logója
Forrás: Trade magazin honlapja [37.]

Végezetül az érdekelt, hogy az ábrán látható logót, és a mögötte álló termékeket hogyan reklámozzák, mi a vállalat marketingstratégiája. Megtudtam, hogy az évek során 3 dologra szerették volna felhívni a figyelmet a különböző kampányokkal. Az első szlogen úgy szólt, hogy „A jó íz a közös szenvedélyünk!”. Ezt pár évvel később kiegészítették azzal, hogy a „A jó táplálkozás közös felelősségünk.” A Kometánál fontosnak tartják azt, hogy mindig minőségi terméket állítsanak elő, ebből az évek során sosem engedtek. Az elmúlt évben az „Ön kimatekozta már?” című reklámkampánnyal arra szerették volna felhívni a figyelmet, hogy tudatosan vásároljunk. Erre hívja fel a figyelmet a vállalat egy másik jelmondata, miszerint „A jó ár közös erősségünk.”. De mindenek előtt a legfontosabb a minőség megőrzése. Pedranzini Úr egyik fontos jelmondata volt: „Komolyan kell csinálni, amit csinálunk. Korrekt módon, úgy, hogy mindenkinek jó legyen.” Ennek a gondolatnak a szellemében született meg az idei kampány, ami a minőségre és az egészségre hívja fel a figyelmet. A legfontosabb üzenete: „Mondjon igent az egészségre!”

Ebben a fejezetben rangsoroltam a főként sertésfeldolgozással foglalkozó vállalatokat. A rangsor alapját a 2012-es eladások értéke adta. Az eladások szerint a Pick Szeged Zrt. és a Kometa 99 Zrt. volt az első két helyen. Ezért kerültek részletesebb bemutatásra. A Pick Szeged Zrt. a Bonafarm Csoport tagjaként a Herz, a Ringa és a Délhús termékek gyártásával jelentős piaci előnyre tett szert. A Kometa 99 Zrt.-ben a 2012-es és 2013-as években jelentős változások mentek végbe, ami a tulajdonosi szerkezetet illeti.

4. VAGYONI HELYZET ELEMZÉSE

Az előbbieken bemutatott húsipari nagyvállalatok részletes elemzése során kívánok választ kapni arra, hogy milyen a magyar húsipar helyzete, mennyire érvényesülnek az előbbieken bemutatott trendek, illetve, hogy az eladások szerint a két legnagyobb vállalatnak milyen a helyzete és a kilátásai. A következőkben bemutatásra kerül a Pick és Kometa mérlege hat évre visszamenőleg. Ezt követően a pénzügyi számviteli elemzés eszköztárának a segítségével bemutatok olyan mutatószámokat, amelyek sokat elárulhatnak a két vizsgált vállalat vagyoni helyzetéről.

4.1. Kométa előkészített mérlegének a bemutatása

4. táblázat: Előkészített mérleg bemutatása

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
Befektetett eszközök	7 833 300	8 088 915	8 464 436	9 762 017	12 645 916	12 309 774
Immateriális javak	125 067	243 764	330 334	311 932	2 457 996	2 116 515
Alapítás-átszervezés aktivált értéke	21 367	161 515	279 404	280 095	149 029	27 298
Vagyoni értékű jogok	103 700	82 249	50 930	31 837	8 967	6 217
Immateriális javak érték helyesbítése	0	0	0	0	2 300 000	2 083 000
Tárgyi eszközök	7 490 448	7 628 921	7 917 485	9 159 932	9 898 487	9 693 273
Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	5 894 895	5 893 952	5 746 787	5 607 308	5 539 151	5 475 531
Műszaki berendezések, gépek, járművek	1 042 529	1 014 135	1 375 022	2 607 906	2 434 934	2 310 241
Egyéb berendezések, felszerelések, járművek	488 923	625 862	650 105	584 038	497 276	422 899
Beruházások, felújítások	64 101	94 972	119 621	326 503	669 541	619 988
Beruházásokra adott előlegek	0	0	25 950	34 177	24 704	20 142
Tárgyi eszközök érték helyesbítése	0	0	0	0	732 881	844 472
Befektetett pénzügyi eszközök	217 785	216 230	216 617	290 153	289 433	499 986
Tartós részesedés kapcsoló vállalkozásban	216 000	216 000	216 000	288 000	288 000	499 043
Egyéb tartós részesedés	0	0	0	0	0	230
Egyéb tartósan adott kölcsön	1 785	230	617	2 153	1 433	713
Forgóeszközök	5 772 995	4 789 471	4 549 630	4 879 295	3 743 480	5 247 153

Készletek	1 382 177	1 423 089	1 452 025	1 629 561	1 131 024	1 560 274
Anyagok	374 844	380 006	363 618	402 371	417 591	445 403
Befejezetlen termelés és félkész termékek	675 121	709 108	756 368	789 202	467 013	764 747
Késztermékek	171 748	186 785	189 342	258 161	101 082	221 760
Áruk	160 464	147 190	142 697	179 827	145 338	128 364
Követelések	4 339 293	3 203 671	3 037 925	3 204 410	2 592 065	3 629 902
Követelések áruszolgáltatásból és szolgáltatásból (vevők)	3 822 058	2 917 788	2 830 205	2 757 162	2 124 124	3 238 382
Egyéb követelések	464 976	259 662	176 839	286 086	381 814	289 555
Aktív időbeli elhatárolások	52 259	26 221	30 881	161 162	86 127	101 965
Értékpapírok	0	0	0	0	0	0
Pénzeszközök	51 525	162 711	59 680	45 324	20 391	56 977
Pénztár, csekkek	1 837	8 056	5 020	7 681	2 243	2 116
Bankbetétek	49 688	154 655	54 660	37 643	18 148	54 861
Eszközök összesen	13 606 295	12 878 386	13 014 066	14 641 312	16 389 396	17 556 927
Saját tőke	4 348 041	3 869 584	3 101 597	3 304 612	4 091 320	6 017 718
Jegyzett tőke	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 300 000
Tőketartalék	32 050	93 420	97 168	394 240	394 240	394 240
Eredménytartalék	3 989	-1 195 524	-1 890 339	-2 727 117	-3 634 026	-3 114 549
Lekötött tartalék	371 367	548 615	629 404	1 750 016	1 558 860	1 445 815
Értékelési tartalék	0	0	0	0	3 032 881	2 927 472
MSZE	-1 059 365	-576 927	-734 636	-1 112 527	-2 260 635	-935 260
Idegen tőke	9 258 254	9 008 802	9 912 469	11 336 700	12 298 076	11 539 209
Hátrasorolt kötelezettségek	0	0	0	0	0	0
Hosszú lejáratú kötelezettségek	2 304 547	1 899 332	1 493 257	1 141 658	2 397 568	2 065 630
Beruházási, fejlesztési hitelek	0	0	0	0	1 403 568	1 339 614
Egyéb hosszú lejáratú hitelek	2 270 111	1 878 029	1 425 954	1 091 012	965 699	705 771
Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	34 436	21 303	67 303	45 851	19 960	4 573
Egyéb céltartalék	0	0	0	4 795	8 341	15 672
Rövid lejáratú kötelezettségek	6 953 707	7 109 470	8 419 212	10 195 042	9 900 508	9 473 579
Rövid lejáratú kölcsönök	0	0	0	0	30 000	0
Rövid lejáratú hitelek	3 460 087	3 973 763	4 293 786	5 115 642	4 629 580	3 961 392
Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból (szállítók)	2 558 208	2 136 133	3 050 821	4 140 058	4 149 228	3 165 261
Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	218 601	381 493	583 348	550 596	747 739	1 780 533
Passzív időbeli elhatárolások	652 521	504 323	409 673	378 246	335 674	560 492

Céltartalék várható kötelezettségekre	64 290	113 758	81 584	10 500	8 287	5 901
Források összesen	13 606 295	12 878 386	13 014 066	14 641 312	16 389 396	17 556 927

Forrás: E-beszámoló, Kométa 99 Zrt. 2008-2013. (saját táblázat)[19.]

Az elemzés alapja a **mérleg előkészítése**. Egy jól előkészített mérleg segítségével értékes adatok nyerhetők a vállalkozás vagyoni, pénzügyi elemzése során. A továbbiakban bemutatásra kerül, hogy a mérleg előkészítés során az egyes mérlegtételek hova kerültek besorolásra.

Az időbeli elhatárolások nem képezhetnek külön tételt. Ha aktív időbeli elhatárolásról van szó, akkor a forgóeszközök vagy a befektetett eszközök közé kell besorolni az adott értéket, ha pedig passzív időbeli elhatárolásról van szó, akkor a hosszú vagy rövid lejáratú kötelezettségek között kell szerepeltetni. Ennek értelmében, az aktív időbeli elhatárolások a követelések közé kerültek besorolásra, a passzív időbeli elhatárolások pedig a rövid lejáratú kötelezettségek közé kerültek.

A következő fontos pontja az előkészítésnek, a céltartalékok felosztása és besorolása a megfelelő mérlegtételek közé. Ehhez mindenképpen ismerni kell a Kométa kiegészítő mellékletét, melyben pontos információk állnak rendelkezésre arról, hogy a céltartalékokat mire képezték és mekkora mértékben. Ezek ismeretében a 2012-es évi beszámolót példának véve, a kereskedelmi költségekre képzett céltartalék az eredménytartalékba, a céltartalékok várható kötelezettségekre a rövid lejáratú kötelezettségek közé, végezetül az egyéb céltartalékok pedig a hosszú lejáratú kötelezettségek közé lettek besorolva.

A kapcsolt vállalkozással szembeni tételek sem maradhatnak bent a mérlegben külön mérlegsoron, hanem be kell őket sorolni a megfelelő követelés illetve kötelezettség tételekhez. A Kométa beszámolók alapján a követelések kapcsolt vállalkozással szembeni tétel két különböző mérlegsorra került be. Amennyiben az a követelés áruszállítás miatt állt fent, akkor a „követelések áruszállításból és szolgáltatásból” mérlegsorra került be. A fennmaradó rész pedig a kiegészítő melléklet alapján az egyéb követelések közé került besorolásra. A kötelezettségek pedig megosztásra kerültek, aszerint, hogy mire vonatkoztak. A beszerzésre vonatkozó tételek a rövid lejáratú kötelezettségeken belül a szállítók közé lettek besorolva. Az egyéb kötelezettségek pedig az egyéb rövid lejáratú kötelezettségek közé kerültek.

A vállalat 2012-ben és 2013-ban is élt az értékhelyesbítés lehetőségével az immateriális javak és a tárgyi eszközök esetében is egyaránt. A Kometa, mint védjegy is bejegyzésre került több, mint 2 milliárd forint értékben. A védjegy bejegyzése belső goodwill-nek számít, melynek szabályossága külön jogszabályi keretben van rögzítve. A továbbiakban választ fogok arra is keresni, hogy mi lehetett annak az oka, hogy a Kométa élt az értékhelyesbítés lehetőségével.

4.2. A Pick előkészített mérlegének bemutatása

5. táblázat: Előkészített mérleg bemutatása

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
Befektetett eszközök	19 433 464	18 755 750	17 590 178	16 421 664	14 823 264	15 034 201
Immateriális javak	239 140	142 142	54 925	27 282	9 746	10 163
Vagyoni értékű jogok	217 787	128 731	48 279	25 381	8 626	9 685
Szellemi termékek	21 353	13 411	6 646	1 901	1 120	478
Tárgyi eszközök	18 693 379	18 148 596	17 081 909	15 968 288	14 390 829	14 225 096
Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	12 039 136	11 940 452	11 778 452	11 537 116	11 244 051	10 915 558
Műszaki berendezések, gépek, járművek	4 166 063	3 972 822	3 458 220	2 904 917	2 277 678	2 198 515
Egyéb berendezések, felszerelések, járművek	1 771 807	1 621 046	1 372 508	1 066 191	802 377	571 756
Beruházások, felújítások	666 761	449 607	201 632	138 526	66 723	402 221
Beruházásokra adott előlegek	49 612	164 669	271 097	321 538	0	137 046
Befektetett pénzügyi eszközök	500 945	465 012	453 344	426 094	422 689	798 942
Tartós részesedés kapcsolt vállalkozásban	425 520	427 487	420 769	424 794	421 389	422 353
Egyéb tartós részesedés	1 525	1 300	1 300	1 300	1 300	374 800
Egyéb tartósan adott kölcsön	73 900	36 225	31 275	0	0	1 789
Forgóeszközök	24 008 151	22 844 773	23 716 342	19 857 940	18 211 985	18 397 325
Készletek	8 425 703	8 738 841	9 273 030	8 237 176	7 986 889	7 366 832
Anyagok	1 872 760	1 765 202	1 784 806	1 704 219	1 308 334	1 101 442
Befejezetlen termelés és félkész termékek	3 069 312	4 219 752	4 261 834	3 711 527	4 350 868	3 866 077
Növendék-, hízó és egyéb állatok	459 000	191 570	394 460	129 440	28 800	0
Késztermékek	2 505 351	2 090 374	2 236 066	2 051 592	1 701 912	1 870 097
Áruk	438 971	428 416	518 774	594 350	596 975	529 216
Készletekre adott előlegek	80 309	43 527	77 090	46 048	0	0
Követelések	13 979 003	12 555 009	13 229 911	11 576 665	10 169 776	10 350 149

Követelések áru- szolgáltatásból és szolgáltatásból (vevők)	10 529 014	10 174 865	8 887 879	9 216 641	8 433 938	8 104 333
Egyéb követelések	3 304 350	2 320 086	4 302 050	2 269 916	1 682 634	2 098 041
Aktív időbeli elhatárolások	145 639	60 058	39 982	90 108	53 204	147 775
Értékpapírok	312 806	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Részesedés kapcsolt vállalkozásban	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Forgatási célú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	309 806	0	0	0	0	0
Pénzeszközök	1 290 639	1 547 923	1 210 401	41 099	52 320	677 344
Pénztár, csekkek	1 238	1 511	1 195	1 348	1 719	1 328
Bankbetétek	1 289 401	1 546 412	1 209 206	39 751	50 601	676 016
Eszközök összesen	43 441 615	41 600 523	41 306 520	36 279 604	33 035 249	33 431 526
Saját tőke	15 668 478	17 130 741	17 213 709	14 418 604	12 960 128	14 672 230
Jegyzett tőke	8 607 000	8 607 000	8 607 000	8 607 000	8 607 000	8 607 000
Tőketartalék	1 186 235	1 186 235	1 724 735	2 315 398	2 801 476	2 801 476
Eredménytartalék	4 833 887	3 500 114	5 293 278	5 637 127	2 773 440	889 763
Lekötött tartalék	1 746 611	2 242 129	1 505 729	629 183	126 889	626 889
MSZE	-705 255	1 595 263	82 967	-2 770 104	-1 348 677	1 747 102
Idegen tőke	27 773 137	24 469 782	24 092 811	21 861 000	20 075 121	18 759 296
Hátrasorolt kötelezettségek	0	0	0	0	0	0
Hosszú lejáratú kötelezettségek	4 763 578	4 164 638	3 669 129	9 598 161	7 172 550	4 183 189
Egyéb hosszú lejáratú hitelek	4 763 578	4 164 638	3 669 129	0	0	0
Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	0	0	0	9 598 161	7 172 550	4 183 189
Rövid lejáratú kötelezettségek	23 009 559	20 305 144	20 423 682	12 262 839	12 902 571	14 576 107
Rövid lejáratú hitelek	12 314 248	9 101 334	9 255 642	0	0	0
Vevőktől kapott előlegek	0	324	414	29 324	0	154 804
Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból (szállítók)	7 027 395	7 641 257	8 304 312	8 895 323	9 224 244	9 209 021

Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	2 298 684	2 468 686	1 749 803	2 335 912	2 850 700	4 291 704
Passzív időbeli elhatárolások	992 147	579 093	986 711	999 151	827 627	885 578
Egyéb céltartalék	0	15 566	0	0	0	0
Céltartalék várható kötelezettségekre	377 085	498 884	126 800	3 129	0	35 000
Források összesen	43 441 615	41 600 523	41 306 520	36 279 604	33 035 249	33 431 526

Forrás: E-beszámoló, Pick Szeged Zrt. 2008-2013. (saját táblázat)[33.]

Elsőként a kapcsolt vállalkozással szembeni követelések kerültek besorolásra. Az áruszállításból adódó összegek a „követelések áruszállításból és szolgáltatásból” mérlegsorot növelték. Az egyéb követelésekhez kerültek a cash pool, illetve az osztalékfizetés miatti követelések.

Ezt követően az aktív időbeli elhatárolások kerültek a forgóeszközökön belül a követelések közé, hiszen az aktív időbeli elhatárolások eredményt növelő tételek azáltal, hogy a nem tárgyidőszakra vonatkozó költségeket csökkentik, vagy az adott időszakra járó, de pénzügyi teljesítést tekintve csak a következő üzleti évet érintő bevételekkel számol.

A céltartalékok a rövid és a hosszú lejáratú kötelezettségek közé lettek besorolva. A várható kötelezettségekre képzett céltartalékok a rövid lejáratú kötelezettségek között kaptak helyet. A Pick egyetlen esetben élt az egyéb céltartalék képzéssel, de mivel a kiegészítő mellékletből nyert információk alapján megállapítható, hogy ez is rövid lejáratra vonatkozott, a rövid lejáratú kötelezettségek közé került.

Ezután a kapcsolt vállalkozással szembeni kötelezettségek kerültek vizsgálat alá. Az áruszállításból adódó kötelezettségek a szállítók, azaz a „kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból” mérlegsorra kerültek, a fennmaradó összeg, illetve az egyéb részesedési viszonyban álló vállalkozással szembeni tartozás is az egyéb rövid lejáratú kötelezettségek közé került.

Végezetül a passzív időbeli elhatárolások, amelyek vagy csökkentik az eredményt az adott évre, vagy pedig növelik a költségeket és a ráfordítást a rövid lejáratú kötelezettségek között lettek feltüntetve.

4.3. Összehasonlító elemzés

Az előkészített mérleg ismertetése után, két módszer segítségével is összehasonlításra kerül a Kometa 99 Zrt. és a Pick Szeged Zrt. Elsőként a pénzügyi számviteli elemzés adta lehetőségek

nélkül emelem ki a legfontosabb különbségeket vagy éppen hasonlóságokat, kérdéseket felvetve, melyekre a dolgozatom során válaszokat keresek. Ezt követően mutatók segítségével kerül elemzésre a két vállalat.

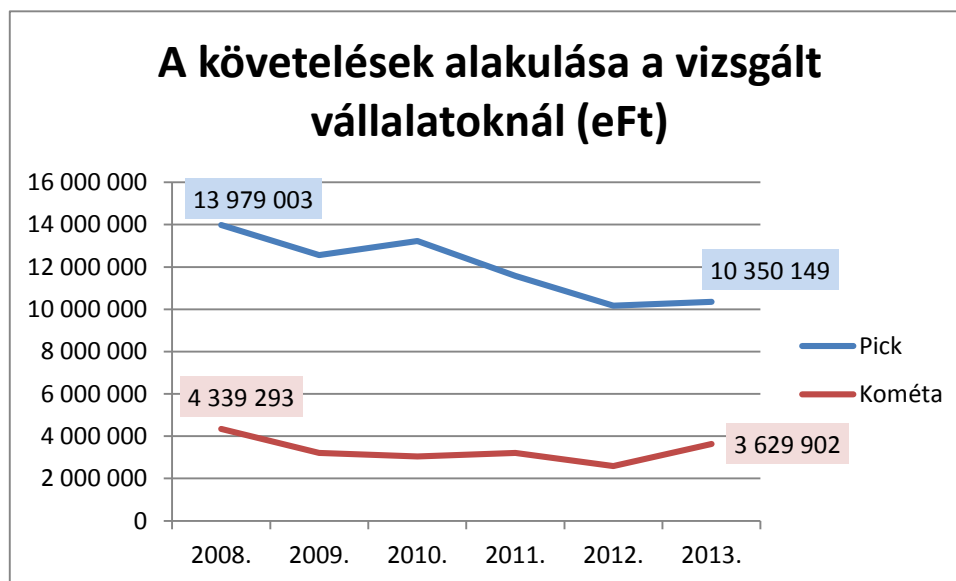
Egymás mellé téve a két mérleget, az látható, hogy a Picknél a **szellemi termékek** esetében folyamatos értékcsökkenés volt tapasztalható. Ennek az okát tartalmazó információk a kiegészítő mellékletekben találhatóak. Megállapítható, hogy a folyamatos csökkenés az értékcsökkenési leírásnak és a növekedés elmaradásának volt köszönhető. Ezt követően megvizsgáltam mind a két vállalat esetében a **műszaki gépek, berendezések** arányát a tárgyi eszközökön belül. Ha ránézünk a mérlegre, megfigyelhető, hogy míg a Kométa esetében kisebb ingadozásoktól eltekintve inkább növekedés volt jellemző, addig a Picknél egyenletes csökkenés. Kiszámolva a pontos arányokat, igazolást nyert a feltételezés, miszerint a Picknél egyenletes csökkenés volt tapasztalható a műszaki berendezések arányát tekintve, míg a Kométánál 13,3 és 28,5% közötti ingadozás volt megfigyelhető.

2013-ban a **befektetett pénzügyi eszközök** aránya jelentősen megemelkedett mind a két vizsgált vállalatnál. Fontos kérdés lehet tisztázni, hogy ez csupán véletlen egybeesés vagy pedig valamilyen szabályozás miatt történt a kiugró változás. A Pick esetében a kiegészítő mellékletben található magyarázat a felmerült kérdésre. Ennek értelmében a befektetett pénzügyi eszközök az alábbi okok miatt nőttek meg olyan jelentősen 2013-ban:

- A megelőző években az orosz és a román piaci jelenlétet biztosító leányvállalatokban veszteség halmozódott fel, ezért átalakították a rendszert. A román piacon a szintén Bonafarmhoz tartozó Sole-Mizo helyi érdekeltségének a segítségével bonyolítják az exportot, míg az orosz piacra nagykereskedők segítségével jutnak ki.
- A következő ok is a külföldi leányvállalatok működésében keresendő. 2013. január 1-től a németországi leányvállalatnál változás történt, a Pick addigi üzlettársa lemondott a részesedéséről az általam vizsgált vállalat javára, ezzel is megnövelve a Pick Deutschland G.m.b.H.-ban lévő részesedését.
- Továbbá a Pick Szeged Zrt. tulajdonrészt szerzett a Mohácson felépülő új vágóhidból, melynek egyik tulajdonosa a Bonafarm-csoport vezére, Csányi Sándor.
- Végezetül a befektetett pénzügyi eszközökön végbemenő változáshoz a devizás eszközök év végi értékelése is hozzájárult.

Ugyanezt megvizsgálva a Kometa kiegészítő mellékletében nem található magyarázat a nagymértékű változásra.

A követelések alakulását tekintve azt várnánk, hogy a Pick esetében a csökkenő tendencia miatt biztosan csökken az arányuk is.

13. ábra: A követelések alakulása a vizsgált vállalatoknál (eFt)

Forrás: E-beszámoló, Pick Szeged Zrt, és Kometa 99 Zrt., 2008-2013. (saját ábra)[19.,33.]

Ezzel ellentétben a forgóeszközök arányának csökkenése miatt a követelések csökkenése sem mutat jelentős ingadozást, hiszen az összes vizsgált évben a két mérlegsor aránya 55 és 58% között ingadozik. A Kometa esetében látható, hogy a követelések értéke nem mutatott kiugró változást, eltekintve a 2008-as és 2012-es évtől. 2008.-ban 75% volt a követelések forgóeszközökhöz viszonyított aránya, majd a következő években 65 és 69% között ingadozott. A 2012-es kedvezőbbnek tűnő év sem hozott változást, hisz a Pickhez hasonlóan a Kométa esetében is alacsonyabb volt ekkor a forgóeszközök értéke.

A következő érdekes hasonlóság a két mérleg esetében, hogy mindkét vállalatnál jelentősen csökkent a **bankbetétek értéke** 2011-ben és 2012-ben egyaránt. A Pick Szeged Zrt. esetében a Cash Flow kimutatásból megállapíthatjuk az okokat. 2011-ben az adózás előtti eredmény megközelítette a -2 milliárd 800 millió Ft-os értéket. Ugyanebben az évben több mint 12 milliárd Ft értékű hitelt vett fel a vállalat, melyből 10 milliárd 900 millió Ft-ot a Bonafarm Zrt.-től kapott. Szintén 2011-ben több mint 15 milliárd Ft-ot törlesztett vissza. Ennek köszönhető, hogy az említett évben rendkívüli mértékben megnőtt a hosszú lejáratú kötelezettségek aránya, és a törlesztés miatt pedig jelentősen csökkent a rövid lejáratú kötelezettségeké. A kedvezőtlen adózás előtti eredmény következtében a mérleg szerinti eredmény is negatív előjelű volt. A 2012-es év is hasonlóan alakult, annyi különbséggel, hogy ebben az évben nem vett fel a vállalkozás

hitelt, és jóval kevesebbet is kellett törlesztenie. A Kometa példáját nézve pedig az adózás előtti eredmény rendkívüli módon kedvezőtlen értéke okozta a bankbetét drasztikus csökkenését.

Az egyik legfontosabb különbség a két mérleg között, hogy a Kometa 2012-től él az **érték-helyesbítés** lehetőségével mind az immateriális javak, mind a tárgyi eszközök esetében. 2012-ben 2,3 milliárd Ft értékben nyilvántartásba került a Kometa márkanév, illetve a feldolgozó üzem és a hűtőház egyes műszaki berendezései esetében is éltek az érték helyesbítés lehetőségével. Így tehát 2012-től a vállalat köteles minden évben könyvvizsgáló bevonásával újraértékelteni az érték helyesbítésbe bevont eszközök piaci értékét. Pedranzini Úr a személyes interjú során elmondta, hogy az érték helyesbítés célja az volt, hogy a mérlegben is szerepeljen a márka valódi értéke, hiszen az elmúlt időszakban annyit fektettek a vállalatba, hogy a márka is komolyan felértékelődött. Ugyanakkor ehhez hozzá kell tenni azt is, hogy az érték helyesbítés által több, az eladósodás mértékét mérő mutató kedvezőbb értékeket mutatott. Ennek következtében megkérdőjelezhető az az állítás, hogy akkor valójában miért is érték helyesbített a vállalat. A 6. táblázatban bemutatom a legszembetűnőbb különbségeket mutató mutatószámok jegyzékét.

6. táblázat: Kometa vagyoni helyzetének bemutatása érték helyesbítéssel és érték helyesbítés nélkül

	2012.	2013.
Eladósodási mutató		
<i>Érték helyesbítéssel</i>	0,750	0,657
<i>Érték helyesbítés nélkül</i>	0,923	0,789
Tőkearányos eredmény		
<i>Érték helyesbítéssel</i>	-0,553	-0,155
<i>Érték helyesbítés nélkül</i>	-2,204	-0,303
Tőkefeszültség		
<i>Érték helyesbítéssel</i>	3,006	1,918
<i>Érték helyesbítés nélkül</i>	12,024	3,734
Nettó eladósodottság		
<i>Érték helyesbítéssel</i>	2,372	1,314
<i>Érték helyesbítés nélkül</i>	9,497	2,559

Forrás: E-beszámoló, Kometa 99 Zrt. adatai alapján (saját táblázat)

Végignézve a 6. táblázat elemeit láthatjuk, hogy jelentősek a különbségek az az érték helyesbítéssel számoló és az érték helyesbítés nélküli értékek között. Az eladósodási mutató esetében jól látható az a tény, hogy a kaposvári vállalat eladósodási problémákkal küzdött. Különösen igaz ez a 2012-es évre, amit bizonyít az érték helyesbítéssel nem számoló eladósodási mutató 0,923-as értéke. Felmerülhet a kérdés, hogy talán a Kometa azért élt az érték helyesbítés lehetőségével, hogy a mutatói kedvezőbb értékeket mutassanak a hitelezői (beleértve Kaposvárt

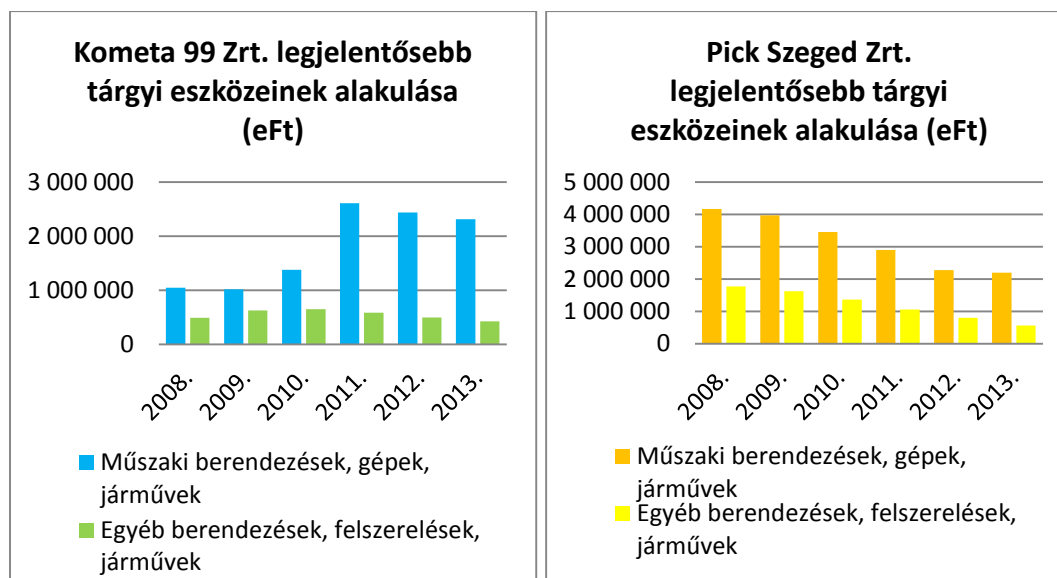
is) számára. Végül a szembetűnő különbségeket a tőkemultiplikátor és a nettó eladósodottság mutatója is igazolja.

A következőkben a pénzügyi számvitel adta mutatószámokkal fogom érzékelteni a különbségeket, illetve a hasonlóságokat a Kométa és a Pick között. A kiszámolt mutatók jegyzéke a mellékletben megtalálható.

A legelső számított mutató a **befektetett eszközök aránymutatója** volt. Ennek az értéknek az ismerete fontos lehet a likviditás elemzése során is, hisz minél magasabb értéket kapunk, annál jobban kötöttek az eszközök. Már itt is jelentős a különbség a két vállalat között. Míg a Kométa esetében mind a hat évben meghaladja az 57%-ot, sőt 2012-ben a 72%-ot, addig a Picket vizsgálva megállapítható, hogy a befektetett eszközök aránya a 40 és 45% közötti intervallumon ingadozik.

Mind a két vállalatnál jelentős a **tárgyi eszközök befektetett eszközökön belüli aránya**. A Kometánál, ha nem vesszük figyelembe az értékhelyesbítés okozta változásokat, akkor ez az arány minden évben meghaladja a 90%-ot. Ha számolunk az értékhelyesbítéssel, akkor az utolsó két évben csökken 78%-ra. A Picket tekintve ez az arány 90% körüli értéket vesz fel minden vizsgált évben. Ugyanakkor a különbség a két vállalatnál a tárgyi eszközökön belüli eloszlásban keresendő. A két jelentősebb eszközcsoport az ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok, illetve a műszaki berendezések, gépek, járművek voltak. Amíg a Kometánál az ingatlanok szerepe folyamatosan csökkent, a műszaki berendezéseké pedig nőtt, addig ez a tendencia a Picketnél pontosan fordítva volt jelen. A tárgyi eszközök jelentős aránya indokoltá teszi, hogy a tárgyi eszközök mélyebb elemzés alá kerüljenek. Az 7. táblázatban kerülnek összefoglalásra a tárgyi eszközöket érintő mutatószámok értékei. Elsőként a használhatósági fokot vizsgáltam. A **használhatósági foknak** a mértéke annál kedvezőbb, minél jobban közelít a 100%-hoz. Ezzel ellentétben az látható, hogy bár a Kometa esetében kedvezőbbek az értékek, de mind a két vállalat esetében csökkent az ingatlanok használhatósági foka. Ez azt jelenti, hogy az új beruházások értéke nem tudta fedezni az elhasználódás mértékét. A táblázat, ingatlanok **megújítási mutatójáról** szóló sorában látható, hogy a vállalat nem költött sokat az ingatlanokra. A Kometa esetében is hasonló volt a tendencia, azaz az ingatlanok használhatósági foka folyamatosan csökkent, de a vállalat nem is fektetett be sokat az ingatlanok fejlesztésébe, bővítésébe. A műszaki berendezések, gépek, járművek esetében a Kometa rendelkezik kedvezőbb értékekkel még annak ellenére is, hogy a vizsgált évek során csökkent a használhatósági fokuk. A Kometa arányaiban sokkal több pénzt költött a műszaki berendezések megújítására, mint a Pick, ezt bizonyítja a vállalat 2011-es műszaki berendezésekre vonatkozó megújítási mutatójának az

értéke. Az egyéb berendezések használhatósági foka is csökkent, különösen a Pick esetében, hisz 2008-ról 2013-ra 36%-kal változott. Arányaiban itt is a Kometa költött több pénzt az egyéb berendezésekkel kapcsolatos beruházásokra. Tehát összességében megállapítható, hogy a Kometa 99 Zrt. az elmúlt hat évben jelentős összegeket költött a tárgyi eszközökkel kapcsolatos beruházásokra.

14. ábra: A Kometa 99 Zrt. és a Pick Szeged Zrt. legjelentősebb tárgyi eszközeinek alakulása (eFt)

Forrás: E-beszámoló, Kometa 99 Zrt., Pick Szeged Zrt. adatai alapján (saját ábra)

7. táblázat: Tárgyi eszközök mélyebb elemzése

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
Pick Szeged Zrt.						
<i>Ingatlanok használhatósági foka</i>	86,34%	84,32%	82,15%	79,90%	77,61%	75,36%
<i>Műszaki berendezések, gépek, járművek használhatósági foka</i>	32,97%	30,43%	26,55%	22,58%	17,48%	16,22%
<i>Egyéb berendezések használhatósági foka</i>	52,06%	46,26%	39,20%	30,61%	23,03%	16,66%
<i>Ingatlanok megújítási mutatója</i>	1,50%	1,75%	1,25%	0,71%	0,37%	0,39%
<i>Műszaki berendezések, gépek, járművek megújítási mutatója</i>	3,85%	5,81%	3,06%	3,08%	1,50%	4,79%
<i>Egyéb berendezések megújítási mutatója</i>	5,17%	6,84%	3,33%	1,14%	1,57%	1,45%
Kometa 99 Zrt.						
<i>Ingatlanok használhatósági foka</i>	94,48%	92,19%	89,77%	87,33%	84,22%	82,02%
<i>Műszaki berendezések, gépek, járművek használhatósági foka</i>	72,16%	61,93%	61,30%	70,81%	68,21%	63,42%
<i>Egyéb berendezések használhatósági foka</i>	62,33%	58,46%	51,05%	41,61%	39,03%	33,34%
<i>Ingatlanok megújítási mutatója</i>	2,29%	2,41%	0,44%	0,29%	2,38%	1,48%
<i>Műszaki berendezések, gépek, járművek megújítási mutatója</i>	15,71%	12,07%	27,00%	41,88%	3,91%	4,02%

Egyéb berendezések megújítási mutatója	10,73%	27,30%	15,64%	9,81%	7,75%	6,90%
--	--------	--------	--------	-------	-------	-------

Forrás: E-beszámoló, Kometa 99 Zrt., Pick Szeged Zrt. adatai alapján (saját táblázat)[19.,33.]

Ezt követően az **idegen tőke arányát** vizsgáltam. Megállapítható, hogy míg a Picknél a maximális érték 64% volt, addig a Kometa esetében 2011-ben a forrásainak 77,6%-a idegen tőkéből származott.

A következő két táblázatban elsőként a Kometa, majd a Pick forrás oldalának legjelentősebb mutatói kerülnek bemutatásra. (Az alábbiakban bemutatott mutatók képlete a mellékletben megtalálható.)

8. táblázat: Kometa forrásmutatói

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
Tőkeellátottság	0,320	0,300	0,238	0,224	0,248	0,343
Tőkenövekedési ráta	0,870	0,774	0,620	0,657	0,812	1,135
Tőke önfinanszírozás mutatója	-0,243	-0,458	-0,846	-1,174	-1,461	-0,673
Tőkefeszültség	2,129	2,328	3,196	3,455	3,038	1,918
Tőkemultiplikátor	3,129	3,328	4,196	4,455	4,038	2,918

Forrás: E-beszámoló, Kometa 99 Zrt., 2008-2013. adatai alapján (saját ábra)[19.]

9. táblázat: Pick forrásmutatói

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
Tőkeellátottság	0,361	0,412	0,417	0,397	0,392	0,439
Tőkenövekedési ráta	1,820	1,990	2,000	1,675	1,506	1,705
Tőke önfinanszírozás mutatója	0,263	0,297	0,312	0,199	0,110	0,180
Tőkefeszültség	1,773	1,428	1,400	1,516	1,549	1,279
Tőkemultiplikátor	2,773	2,428	2,400	2,516	2,549	2,279

Forrás: E-beszámoló, Pick Szeged Zrt., 2008-2013. adatai alapján (saját ábra)[33.]

Elsőként tekintve a **tőkeellátottságot**, megállapítható, hogy mind a két vállalat többnyire idegen forrásból finanszírozza a vállalatot és az ahhoz kapcsolódó költségeit. Akkor nevezhető kedvezőnek a kapott érték, ha minél közelebb van az egyhez, mert az azt jelenti, hogy a saját tőke dominál a forrás oldalon. Mind a két vállalat esetében egyenetlen a tőkeellátottság, azonban megfigyelhető, hogy a Pick mégis kedvezőbb helyzetben van, mint a Kometa.

A **tőkenövekedési ráta** segítségével megvizsgálható a saját tőke és a jegyzett tőke viszonya. Ha a kapott érték nem haladja meg az egyet, akkor tőkevesztésről beszélünk. A Pick esetében mindig kedvező értéket jöttek ki, hiszen a ráta minden évben meghaladta az egyet. A Kometa esetében egészen más a helyzet. A fenti táblázatban az értékhelyesbítést is figyelembe véve számítottam az értékeket. Azonban, ha ettől eltekintünk, akkor 2012-ben 0,2-t, majd 2013-ban a kezdeti értékekhez hasonlóan 0,58-os értéket vesz fel. Ezek alapján megállapítható, hogy a Kometa esetében az értékhelyesbítés figyelembe vétele nélkül minden esetben tőkevesztésről

beszélhetünk. Ha az értékhelyesbítést is figyelembe vesszük, az utolsó két év adatai megváltoznak és 2013-ban már ideális eredményt kaptunk. A kapott eredmények alapján látható, hogy a vállalatnál miért volt indokolt az előző fejezetben ismertetett tőkeemelés.

A **tőke önfinanszírozás mutatója** a mérleg szerinti eredményt és az eredménytartalékot is figyelembe veszi, és ezeket a saját tőkére vetíti. A Picket nézve, a negatív eredményekkel is számolva kedvezőnek mondható a kapott arány, hiszen mindig pozitív értéket kaptunk. Ezzel ellentétben a Kometa esetében a folytonos negatív előjelű mérleg szerinti eredmény, és ennek következtében a negatív eredménytartalék aránya is mindegyik esetben negatív eredményt adott. Abban az esetben is, ha figyelembe vettük az értékhelyesbítést és abban az esetben is, ha eltekintettünk tőle.

A következőkben a **tőkefeszültség** került vizsgálat alá. Ennek a mutatónak a segítségével választ kaphatunk arra, hogy a saját tőke a kötelezettségek hányad részét fedezi. Ekkor az idegen tőke összegét elosztjuk a saját tőkével. Ideális állapotnak nevezzük azt, amikor a kapott arányszám nem haladja meg az egyet. A Kométa esetében láthatjuk, hogy a tőkefeszültség mindegyik évben többszörösen is meghaladja az optimális értéket akkor is, ha figyelembe vesszük az értékhelyesbítést és akkor is, ha nem. (Az értékhelyesbítés nélküli mérleg, és a számított mutatók jegyzéke a mellékletben található.)

Végezetül a **tőkemultiplikátor** segítségével megvizsgáltam, hogy egységnyi saját tőkére hány egység eszközállomány esik. Mind a két vizsgált vállalat esetében a kapott értékek meghaladják az egyet, ami azt jelenti, hogy mind a két vállalat az eszközei többségét idegen tőkéből fedezi.

Ezt követően egy a **rövid lejáratú kötelezettségeket** érintő kérdést tartottam fontosnak megvizsgálni. A rövid lejáratú kötelezettségek fedezettsége megmutatja, hogy a vállalat hány %-ban képes a forgóeszközeiből a rövid lejáratú kötelezettségeit fedezni. Ennek a mutatónak az esetében is beszélhetünk ideális értékről; ez az érték a 200%. Azonban ha a kapott eredmény 100% alá csökken, akkor már a működés is veszélybe kerülhet. A Pick értékeire kiszámítva megállapítható, hogy az értékek 104 és 161% közötti intervallumon ingadoznak, ami ideálisnak nem tekinthető, viszont a működést nem veszélyezteti. Ezzel szemben a Kométa esetében egyik vizsgált évben sem haladja meg a 100%-ot, sőt 2008-tól kezdődően csökkenő tendenciát mutat, és 83%-ról egészen 37%-ig is visszaesik, majd 2013-ban esetleges javuló tendenciát elkezdve 55%-ra nő.

A vagyoni helyzet elemzésének a zárásaként a **stabilitási mutatót** vizsgáltam. Akkor nevezhetünk egy céget stabilnak, ha a befektetett eszközeit minél nagyobb arányban tudja saját

tőkéből fedezni. A tartós eszközöket tartós forrásokkal kell finanszírozni, ez a működésbiztonsági mutató alapkövetelménye. Ennek alapján a saját tőkét, a hátrasorolt kötelezettségeket és a hosszú lejáratú kötelezettségeket kell elosztani a befektetett eszközökkel. Ha ennek a mutatónak az értéke nem haladja meg az egyet, akkor az azt jelenti, hogy a tartós eszközök egy bizonyos hányadát kénytelen rövid lejáratú kötelezettségek bevonásával finanszírozni. ([17.] Karai et al. (2014) 25. o.) Összehasonlítva a két vállalatra kapott értékeket az előbbieken bemutatott tendenciák a stabilitási mutató esetében is megfigyelhetők. A Pick Szeged Zrt. működésbiztonsági mutatója minden vizsgált évben meghaladta az egyes értéket, a legkedvezőbb 2011-ben volt, amikor 1.463-as értéket vett fel. Ezzel ellentétben a Kometa egyik évben sem tudta elérni az elfogadhatónak tekintett egyes küszöbértéket. A stabilitási mutató a vizsgált hat évben a 0,455 és 0.849 közötti értékek között ingadozott. Összegezve a kapott értékeket, megállapítható, hogy míg a Pick Szeged Zrt. képes a befektetett eszközeit tartós forrásokból vizsgálni, tehát egy inkább konzervatív finanszírozási stratégiát követ, addig a Kometa 99 Zrt. egy agresszívabb finanszírozási stratégiát alkalmaz.

10. táblázat: Stabilitási mutató értékei

Stabilitási mutató						
<i>Kometa 99 Zrt.</i>	0,849	0,713	0,543	0,455	0,513	0,657
<i>Pick Szeged Zrt.</i>	1,051	1,135	1,187	1,463	1,358	1,254

Forrás: E-beszámoló, Kometa 99 Zrt., Pick Szeged Zrt. adatai alapján saját táblázat[19.,33.]

Összességében megállapítható, hogy az egész húsipart érintő válság mind a két vállalatnál megmutatkozott, hiszen mind a két esetben több évben is negatív mérleg szerinti eredménnyel kellett számolni. Érdekes kérdést vet fel az, hogy a 2. táblázatban ismertetett adatok szerint a 2012-es évben a legtöbb nagyvállalat negatív adózás előtti eredménnyel zárt, ami nagy valószínűséggel a már bemutatott fogyasztás visszaesésének volt köszönhető. A kérdés az, hogy van-e esélyük a magyar húsipari nagyvállalatoknak ilyen körülmények között a fejlesztésre vagy egyáltalán a válság „túlélésére”?

A Kometa 99 Zrt. vezérigazgatójának is feltettem egy hasonló kérdést. Arra voltam kíváncsi, hogy az addigi évek negatív mérleg szerinti eredményei milyen jövőképet tartogathatnak a vállalat számára. A válasz rendkívül pozitív kicsengésű volt. Giacomo Pedranzini Úr elmondta, hogy az utolsó 4-5 év legnagyobb nehézsége az volt, hogy több hazai versenytárs is alacsonyabb árakkal jelent meg a piacon, melynek következtében inkább azokat a termékeket vásárolták az emberek. Ezt a tartósan alacsony árat nem tudták tartani a vállalatok, és több be

is csődölt. Ez idő alatt a Kometa újabb és újabb beruházásokba kezdett, majd a 2013-as évet Giacomo Pedranzini Úr egyfajta újrakezdésnek tartotta. A 2014-es évre az eddigi 18-19 milliárd forintos árbevételtől eltérően 24 milliárd forintos árbevételre számít. A növekedést és az eredmények javulását két dologban látja: egyrészt a forgalom növekedésében, másrészt pedig a költségek csökkentésében. A Kometa egy rendkívül korszerű és fejlett üzemcsarnokkal rendelkezik, melyben egy tető alatt el lehet végezni az összes megmunkálási folyamatot. Ezáltal kiküszöbölnek sok logisztikai költséget, és megőrzik a higiéniát. Bízunk abban, hogy a mérleg szerinti eredmény előjele is pozitívvá fog váltani az elkövetkezendő időszakban.

11. táblázat: A Pick Szeged Zrt. és a Kométa 99 Zrt. vagyoni helyzetének összefoglalása

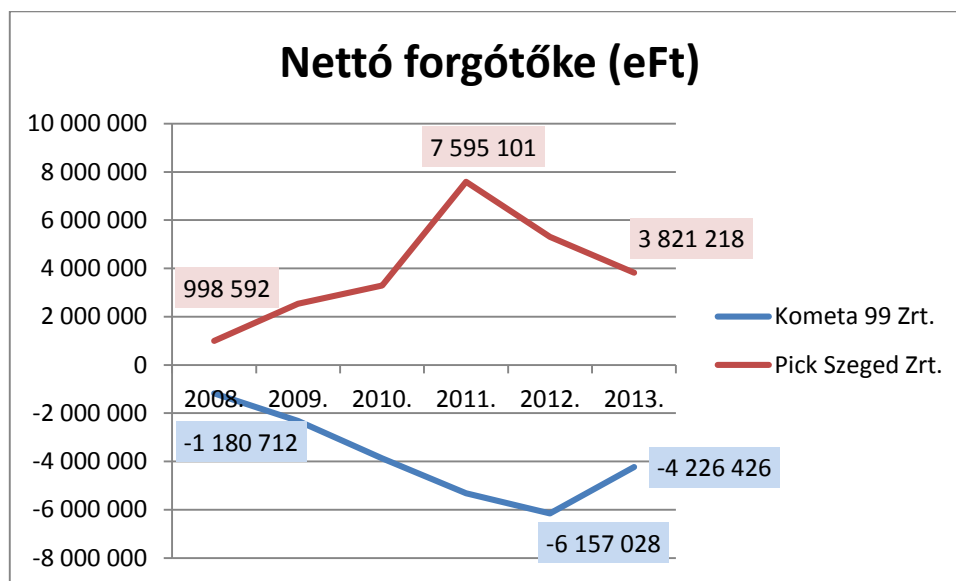
Vagyoni helyzet összefoglalása	Pick Szeged Zrt.	Kométa 99 Zrt.
<i>Idegen tőke aránya</i>	max. 64%	max. 77%
<i>Tőkenövekedési ráta</i>	tőkenövekedés	tőkevesztés
<i>Eredménytartálék</i>	pozitív	negatív
<i>Rövid lejáratú kötelezettségek fedezettsége</i>	működést nem veszélyeztető értékek	működést veszélyeztető értékek
<i>Értékhelyesbítés</i>	-	immat. javak+ tárgyi eszk.

Forrás: E-beszámoló, Pick Szeged Zrt. és Kométa 99 Zrt. adatai alapján (saját táblázat) [19.,33.]

5. A PÉNZÜGYI HELYZET ELEMZÉSE

Ahhoz, hogy egy vállalkozás pénzügyi helyzete értelmezhető legyen, a likviditását kell megvizsgálni. „A likviditás fogalma alatt a vállalkozások fizetőképességét, fizetőkészségét értjük. A számviteli alapokra épülő elemzés alapvetően a fizetőképességet hivatott vizsgálni. Arra a kérdésre keressük a választ, hogy a vállalkozás a különféle lekötött eszközeiben rejlő pénzt várhatóan milyen gyorsasággal képes átváltoztatni szabadon felhasználható pénzeszközzé és vállalt kötelezettségeit ebből mikor, milyen ütemezésben képes kiegyenlíteni.” ([1.] Adorján et al. (2003.) 27.o.) Tehát összefoglalva a likviditás azt mutatja meg, hogy a vállalat milyen mértékben tudja kiegyenlíteni a tartozásait, amikor azok esedékessé válnak. Három lehetőség van arra, hogy likviditást vizsgálni lehessen. Ez a három lehetőség a mutatószámok, a likviditási mérleg és a cash flow vizsgálata. ([17.] Karai et al. (2014.) 29.o.) A következőkben a Pick Szeged Zrt. és a Kometa 99 Zrt. pénzügyi helyzetét jellemző mutatók láthatók, melyekből várhatóan magyarázatot kaphatunk a magyar húsipari piacon jelenlévő trendekre.

5.1. Forgótőke gazdálkodás elemzése

15. ábra: Nettó forgótőke értéke a vizsgált vállalatoknál (eFt)

Forrás: E-beszámoló Kometa 99 Zrt., Pick Szeged Zrt. adatai alapján (saját ábra) [19., 33.]

A két legnagyobb sertésfeldolgozással foglalkozó vállalat **nettó forgótőkéjét** mutatja a fenti ábra. A Pick Szeged Zrt. az eladásokat és a mérleget tekintve is nagyobb vállalat, ám az ábráról is jól látható, hogy a Pick nettó forgótőkéje közel azonos mértékű, mint a Kometaé, de az utóbbinak ez negatív tartományban van. A nettó forgótőkét úgy kapjuk, hogy a forgóeszközökből kivonjuk a rövid lejáratú kötelezettségeket. Az így kapott esetlegesen negatív érték nem

biztos, hogy a vizsgált vállalat kedvezőtlen pénzügyi helyzetét mutatja. A helyzet megítélése nagyban függ attól, hogy milyen vállalatot vizsgálunk. Így például egy gyorsétterem esetében nem feltétlen probléma az, ha a nettó forgótőke értéke negatív, hiszen vevői követeléseinek nincsenek, illetve túl sok készletet sem tart. Éppen ezért egy ilyen esetben fontos az iparági átlaghoz való viszonyt vizsgálni. A NAV honlapján közzétett adóstatistikák alapján kiszámoltam az iparágra vonatkozó nettó forgótőkét az élelmiszeriparra vonatkozóan. Megfigyelhető, hogy minden évben pozitív volt, így már teljesen átértékelődnek a Kometa esetében kapott eredmények, hiszen megállapítható, hogy a negatív nettó forgótőke az élelmiszeripari vállalatok esetében nem az átlagos értéknek felel meg. Ezt bizonyítják a sajtóban megjelent hírek is, miszerint a Kometa 2012-es csőd közeli állapota miatt fektetett be Kaposvár önkormányzata 2 milliárd forintot a vállalatba.

12. táblázat: Élelmiszeriparra vonatkozó aggregált adatok (millióFt)

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
<i>Forgóeszközök</i>	920 924	893 319	910 798	1 012 811	1 067 717	n.a.
<i>Rövid lejáratú kötelezettségek</i>	826 783	761 893	809 172	914 225	926 532	n.a.
Nettó forgótőke	94 141	131 426	101 626	98 586	141 185	n.a.

Forrás: NAV, Adóstatistikák 2008-2012. [2.]

Ahhoz, hogy meg lehessen határozni az eszközök pénzzé válásának a folyamatát, három kérdést kell megválaszolni. Ezek:

- Milyen gyorsan kerülnek értékesítésre a készletek?
- Milyen gyorsan tudja a vállalat behajtani a vevőköveteléseit?
- Milyen gyorsan kerülnek kifizetésre a szállítók? ([17.] Karai et al. (2014.) 30.o.)

A következő táblázatok választ adnak ezekre a kérdésekre, annak érdekében, hogy képet kaphassunk a két vizsgált vállalat pénzügyi helyzetéről.

13. táblázat: Az eszközök pénzzé válásának a folyamata

Készletek forgási ideje						
Kometa 99 Zrt.	35,66	34,91	40,61	40,75	35,62	34,66
Pick Szeged Zrt.	77,13	75,32	86,43	76,07	70,27	62,09
Vevők forgási ideje						
Kometa 99 Zrt.	51,25	54,35	53,00	52,62	48,83	47,02
Pick Szeged Zrt.	47,94	46,69	45,94	40,67	41,76	38,48
Szállítók forgási ideje						
Kometa 99 Zrt.	45,05	38,04	51,59	72,87	86,91	74,93
Pick Szeged Zrt.	45,69	47,63	49,56	48,66	47,83	45,89

Forrás: E-beszámoló, Kometa 99 Zrt., Pick Szeged Zrt. adatai alapján
(saját táblázat) [19., 33.]

A fenti értékekből igazolást nyernek a Kometáról eddigiekben bemutatott események, jelenségek. A **készletek forgási idejét** tekintve a Kometa kedvezőbb helyzetben van, viszont ha a vevők forgási idejét tekintjük, megállapítható, hogy a vevők felé állított követeléseket a Pick átlagosan 10 nappal előbb be tudja hajtani. Az előző fejezetben bemutatásra került többek között az a jelenség is, hogy a Kometa kötelezettségei nagymértékben növekedtek. A vállalat, szállítók felé való kötelezettségei az utolsó vizsgálati évtől eltekintve növekedett. Ezt igazolják a **szállítók forgási idejének** értékei is. Ez az a mutató, melyben a két vállalat leginkább eltér egymástól. Bizonyos, hogy már a vállalatok bemutatása során megemlített jelenség, miszerint a Kometa fizetési gondokkal küszködött és Kaposvár befektetése indokolt volt a vállalatba, hisz a közel 87 napos szállítói forgási idő közel a duplája volt a hazai húsipart uraló Pick Szeged Zrt. forgási idejéhez képest.

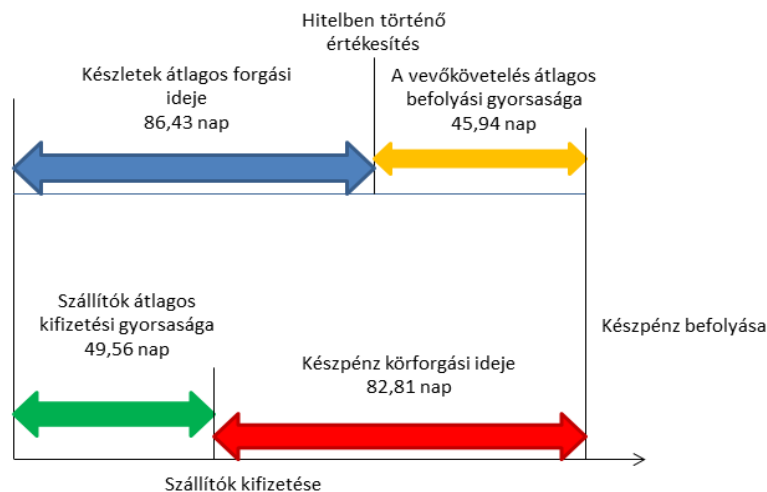
Ezek alapján a **forgótőke ciklusidejét** úgy kapjuk, hogy összegezzük a vevők és a készletek forgási idejét, majd ebből levonjuk a szállítók forgási idejét. A kapott értékek a 8. táblázatban láthatjuk.

14. táblázat: A forgótőke ciklusideje

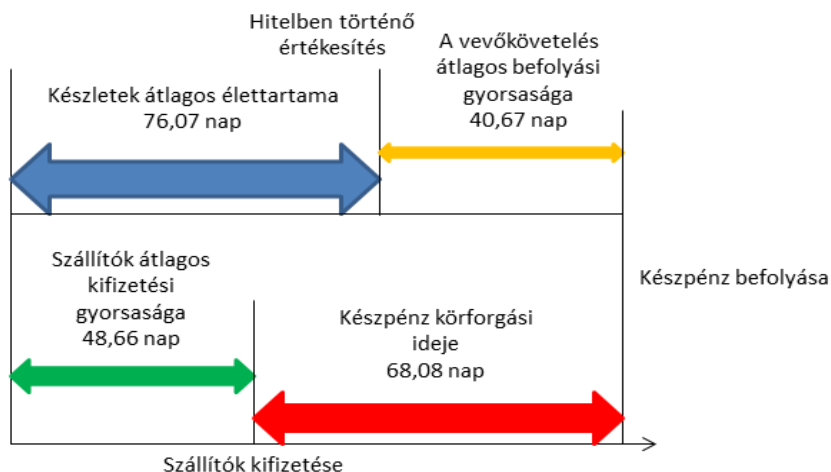
Forgótőke ciklusideje						
	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
Kometa 99 Zrt.	41,86	51,22	42,02	20,50	-2,46	6,75
Pick Szeged Zrt.	79,38	74,38	82,81	68,08	64,20	54,68

Forrás: E-beszámoló, Kometa 99 Zrt., Pick Szeged Zrt. adatai alapján
(saját táblázat) [19., 33.]

Mind a két vállalat esetében volt olyan év, amely valamilyen szempontból kiugró értéket mutatott. A Pick esetében ez a 2010-es év volt. A szemléltetés érdekében bemutatom a 2010-es és 2011-es évek készpénzforgási időegyenését.

Pick Szeged Zrt. 2010.

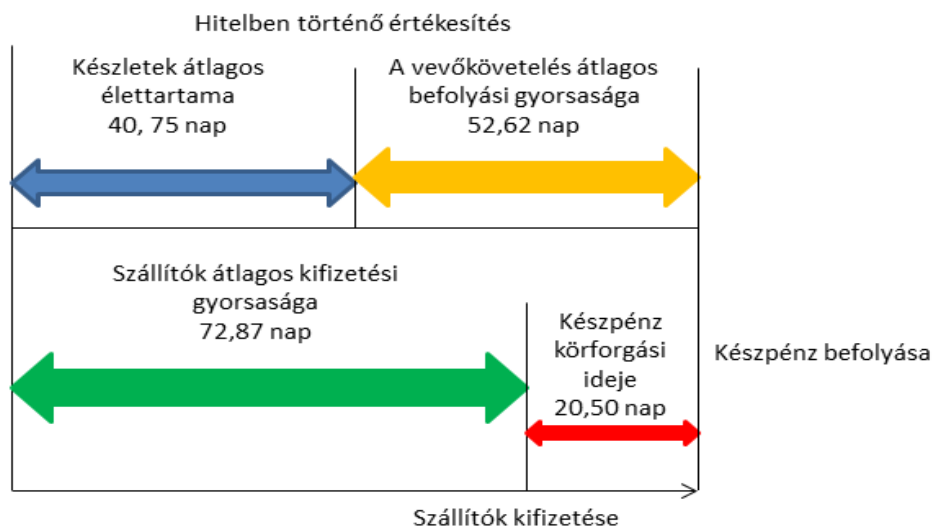

Pick Szeged Zrt. 2011.

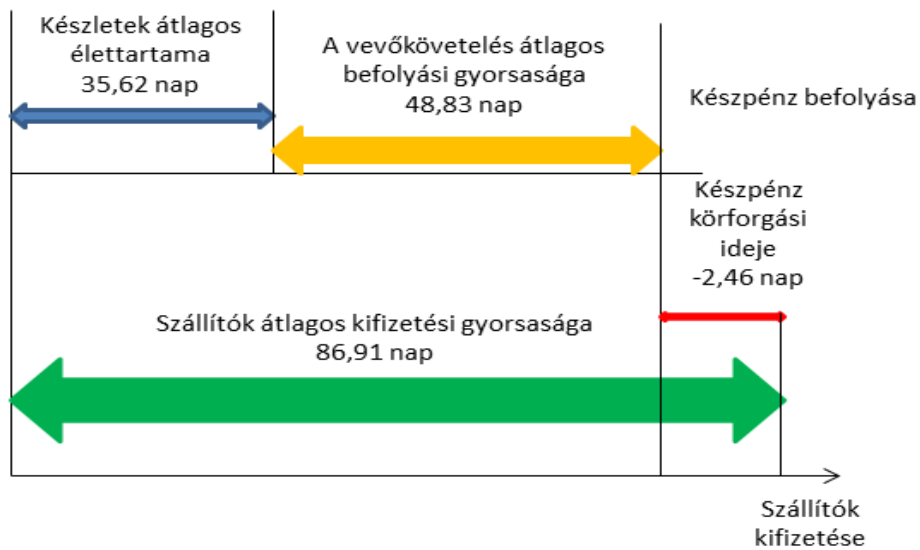
16. ábra: Pick Szeged Zrt. készpénzforgási időegyenesei

Forrás: E-beszámoló, Pick Szeged Zrt. 2010. 2011. adatai alapján (saját ábra) [33.]

A Kometa esetében az első három vizsgált évben a forgótőke ciklusideje 42 és 51 nap közötti intervallumon mozgott, majd 2011-ben csökkenni kezdett, és ahogyan a 2. fejezetben található cikkrészletekből olvasható, a vállalat komoly likviditási gondokkal küzdött a 2012-es év során. Ez eredményezte azt, hogy -2,46 nap lett a forgótőke ciklusideje. Majd miután új befektetők, köztük Kaposvár önkormányzata részvényeket vásárolt a vállalatban, a forgótőke ciklusideje újra pozitív értéket vett fel.

Kometa 99 Zrt. 2011.

Kometa 99 Zrt. 2012.

17. ábra: Kometa 99 Zrt. készpénzforgási időegyenesei

Forrás: E-beszámoló, Kometa 99 Zrt. 2011. 2012. adatai alapján (saját ábra) [19.]

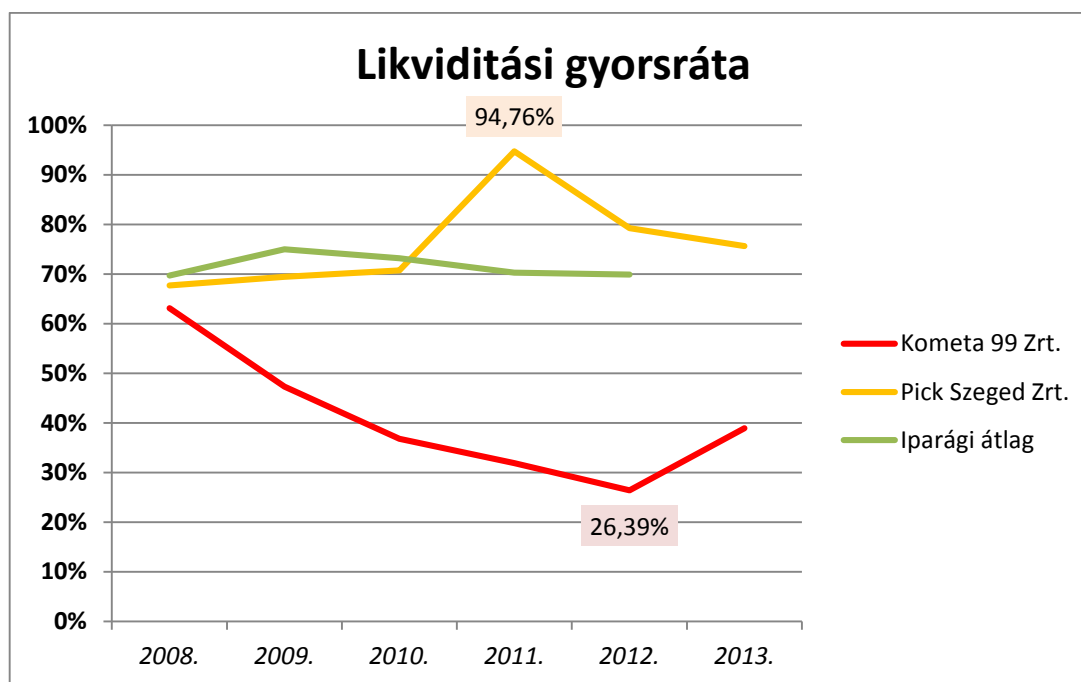
5.2. Fizetőképesség elemzése

15. táblázat: Likviditási mutatók

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
Likviditási ráta						
<i>Kometa 99 Zrt.</i>	83,02%	67,37%	54,04%	47,86%	37,81%	55,39%
<i>Pick Szeged Zrt.</i>	104,34%	112,51%	116,12%	161,94%	141,15%	126,22%
Likviditási gyorsráta						
<i>Kometa 99 Zrt.</i>	63,14%	47,35%	36,79%	31,88%	26,39%	38,92%
<i>Pick Szeged Zrt.</i>	67,72%	69,47%	70,72%	94,76%	79,25%	75,68%

Forrás: E-beszámoló, Kometa 99 Zrt., Pick Szeged Zrt. adatai alapján (saját táblázat) [19., 33.]

Elsőként a **likviditási rátát** tekintve megfigyelhetjük, hogy a két vállalat értékei nagymértékben különböznek. A likviditási rátát úgy kapjuk, hogy a forgóeszközöket elosztjuk a rövid lejáratú kötelezettségekkel. Ennek alapján a 100% fölötti értékek tekinthetők kedvezőnek, hiszen ekkor a vállalat teljes mértékben képes a kötelezettségeit forgóeszközökből finanszírozni. A Pick értékei bár hullámzóak, minden esetben kedvezően alakultak, ezzel ellentétben megfigyelhető, hogy a Kometa egyik esetben sem érte el az ideális állapotot, és 2012-ben a közel 38%-os értékkel történelmi mélypontra volt a vállalat. A **likviditási gyorsráta** abban különbözik a likviditási rátától, hogy a készletek értékével nem számol, hisz a forgóeszközök közül a készletek válthatóak legnehezebben pénzre. A NAV által rendelkezésre bocsátott táblázatok alapján ([2.] NAV, Adóstatisztikák) az élelmiszeripari adatokra vonatkozóan kiszámoltam a likviditási gyorsrátát. A kapott értékek a két vizsgált vállalat aggregált értékeivel együtt a 10. ábrán kerülnek szemléltetésre. Ennek alapján megállapítható, hogy a Pick feltehetőleg nem küszködött likviditási gondokkal, ezzel ellentétben a Kometa viszont igen, hiszen 2012-ben a likviditási gyorsrátájának az értéke 30% alá esett, az akkori standard 70%-kal szemben.

18. ábra: Likviditási gyorsráta (%)

Forrás: E-beszámoló, Kometa 99 Zrt., Pick Szeged Zrt. adatai alapján (saját ábra) [19., 33.]

Ezek után a **likviditási mérleget** mutatom be. Az eszközöket pénzzé válásuk gyorsasága szerint, a forrásokat pedig lejáratuk szerint kell rendezni egy négy fokozatú mérlegbe. Elsőként az eszköz oldalt ismertetem, ahol a tételek csökkenő mobilitásuk szerint kerülnek besorolásra.

Az első fokozatba a szabadon felhasználható pénzeszközök kerülnek, hiszen ezek a vállalat legmobilabb eszközei. A második fokozatba, a mobil eszközök közé a követelések, az értékpapírok és az aktív időbeli elhatárolások a bevételekre vonatkozó része került. Ezeknek a tételeknek az a sajátossága, hogy „egy lépéssel” pénzzé lehet tenni őket. A harmadik fokozat neve a mobilizálható eszközök csoportja. Ennek alapján ide a készletek kerülnek, hiszen két lépés szükséges ahhoz, hogy a készletekből pénz legyen. Végül a negyedik fokozatba azok az eszközök kerülnek, amiket a vállalat nem is akar mobilizálni, ezek az immobil eszközök. Ide kell besorolni a befektetett eszközöket és az aktív időbeli elhatárolások közül a költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolását, illetve a halasztott ráfordításokat. ([17.] Karai et al. (2014.) 35.o) Ezek alapján a szabályok alapján került összeállításra a Pick Szeged és a Kometa likviditási mérlege is. A 15. és a 16. táblázatban, illetve a mellékletben is látható a két mérleg.

A forrás oldali likviditási mérleg összeállítása során is négy fokozat került felállításra. Az első fokozat neve az „azonnal esedékes tartozások”. Tekintve, hogy a kiegészítő mellékletekben nem állt rendelkezésre olyan analitika, amely az azonnal esedékes tartozásokat rendszerezte volna, ezért mindegyik esetben az első kategóriába nullát írtam. A második fokozat közé a rövid

lejárátú kötelezettségek és a költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása, illetve a várható kötelezettségekre, jövőbeni költségekre és egyéb célokra képzett céltartalékok kerültek. Ezt követően a harmadik csoportba a hosszú lejáratú kötelezettségeket soroltam fel. Végezetül a negyedik fokozatban a saját tőkét, a bevételek passzív időbeli elhatárolását és a halasztott bevételeket tüntettem fel. ([17.] Karai et al. (2014.) 36.o.) Mind a két vállalat esetében analóg módon, ugyanazon módszerekkel kerültek besorolásra a különböző tételek. Az eszköz és a forrás oldali likviditási mérleg teljes egészében a mellékletben található meg, a dolgozat ezen részében az utolsó három vizsgálati évben kapott eredmények kerülnek bemutatásra és magyarázásra.

16. táblázat: Kometa likviditási mérlege

Eszközök	2011.		2012.		2013.	
	eFt	%	eFt	%	eFt	%
<i>I. Likvid eszközök</i>	45 324	0,31%	20 391	0,12%	56 977	0,32%
<i>II. Mobil eszközök</i>	3 044 521	20,79%	2 517 570	15,36%	3 545 208	20,19%
<i>III. Mobilizálható eszközök</i>	1 629 561	11,13%	1 131 024	6,90%	1 560 274	8,89%
<i>IV. Immobil eszközök</i>	9 921 906	67,77%	12 720 411	77,61%	12 394 468	70,60%
<i>I. összesen</i>	45 324	0,31%	20 391	0,12%	56 977	0,32%
<i>I+II. összesen</i>	3 089 845	21,10%	2 537 961	15,49%	3 602 185	20,52%
<i>I+II+III. összesen</i>	4 719 406	32,23%	3 668 985	22,39%	5 162 459	29,40%
Eszközök összesen	14 641 312	100%	16 389 396	100%	17 556 927	100%

Források	2011.		2012.		2013.	
	eFt	%	eFt	%	eFt	%
<i>I. Azonnal esedékes tartozások</i>	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
<i>II. Rövid időn belül esedékes tartozások</i>	10 199 513	69,66%	9 934 624	60,62%	9 489 251	54,05%
<i>III. Később esedékes tartozások</i>	1 136 863	7,76%	2 389 227	14,58%	2 049 958	11,68%
<i>IV. Vissza nem fizetendő források</i>	3 304 936	22,57%	4 065 545	24,81%	6 017 718	34,28%
<i>I. összesen</i>	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
<i>I+II. összesen</i>	10 199 513	69,66%	9 934 624	60,62%	9 489 251	54,05%
<i>I+II+III. összesen</i>	11 336 376	77,43%	12 323 851	75,19%	11 539 209	65,72%
Források összesen	14 641 312	100%	16 389 396	100%	17 556 927	100%
Eszközök – Források						
	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
I.	51 525	162 711	59 680	45 324	20 391	56 977
II.	-2 560 576	-3 868 263	-5 370 461	-7 154 992	-7 417 054	-5 944 043
III.	-922 370	-476 243	-41 232	492 698	-1 258 203	-489 684
IV.	3 431 421	4 181 795	5 352 013	6 616 970	8 654 866	6 376 750

Forrás: E-beszámoló, Kometa 99 Zrt. adatai alapján (saját táblázat) [19.]

17. táblázat: Pick Szeged Zrt. likviditási mérlege

Eszközök	2011.		2012.		2013.	
	eFt	%	eFt	%	eFt	%

<i>I. Likvid eszközök</i>	41 099	0,11%	52 320	0,16%	677 344	2,03%
<i>II. Mobil eszközök</i>	11 514 687	31,74%	10 122 601	30,64%	10 287 262	30,77%
<i>III. Mobilizálható eszközök</i>	8 237 176	22,70%	7 986 889	24,18%	7 366 832	22,04%
<i>IV. Immobil eszközök</i>	16 486 642	45,44%	14 873 439	45,02%	15 100 088	45,17%
<i>I. összesen</i>	41 099	0,11%	52 320	0,16%	677 344	2,03%
<i>I+II. összesen</i>	11 555 786	31,85%	10 174 921	30,80%	10 964 606	32,80%
<i>I+II+III. összesen</i>	19 792 962	54,56%	18 161 810	54,98%	18 331 438	54,83%
<i>Eszközök összesen</i>	36 279 604	100%	33 035 249	100%	33 431 526	100%

Források	2011.		2012.		2013.	
	eFt	%	eFt	%	eFt	%
<i>I. Azonnal esedékes tartozások</i>	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
<i>II. Rövid időn belül esedékes tartozások</i>	12 169 260	33,54%	12 855 513	38,91%	14 559 468	43,55%
<i>III. Később esedékes tartozások</i>	9 598 161	26,46%	7 172 550	21,71%	4 183 189	12,51%
<i>IV. Vissza nem fizetendő források</i>	14 512 183	40,00%	13 007 186	39,37%	14 688 869	43,94%
<i>I. összesen</i>	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
<i>I+II. összesen</i>	12 169 260	33,54%	12 855 513	38,91%	14 559 468	43,55%
<i>I+II+III. összesen</i>	21 767 421	60,00%	20 028 063	60,63%	18 742 657	56,06%
<i>Források összesen</i>	36 279 604	100%	33 035 249	100%	33 431 526	100%

Eszközök - Források						
	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
I.	1 290 639	1547923	1210401	41099	52320	677344
II.	-8 329 927	-7 368 472	-7 191 204	-654 573	-2 732 912	-4 272 206
III.	3 662 125	4 574 203	5 603 901	-1 360 985	814 339	3 183 643
IV.	3 377 163	1 246 346	376 902	1 974 459	1 866 253	411 219

Forrás: E-beszámoló, Pick Szeged Zrt. adatai alapján (saját táblázat)[33.]

Az első fokozat esetében azt érdemes tudni, hogyha a likvid eszközök értéke meghaladja az azonnal esedékes tartozások értékét, akkor a vállalat képes az azonnali fizetésre. Tekintve, hogy sem a Pick, sem a Kometa esetében nem állt rendelkezésre adat az azonnal esedékes tartozások mértékéről, ezért ez a szempont most figyelmen kívül marad. Ezt követően a második kategória került vizsgálatra. A két vállalat esetében teljesen más eredmények alakultak ki. Kedvezőnek az tekinthető, hogyha az eszköz oldalon lévő kategóriák értéke magasabb, mint a forrás oldalon található kategóriák értékei. Ellenkező esetben arra következtethetünk, hogy a vállalatnál pénzügyi egyensúlytalanság áll fenn. Így tehát a második kategória esetében a Pick kedvezőtlen eredményekkel rendelkezik, hiszen a forrás oldalon magasabb a rövid távon belül esedékes tartozások mértéke, mint az eszköz oldalon rendelkezésre álló mobil eszközök értéke. A Kometánál is ugyanez a tendencia, csak sokkal drasztikusabb értékekkel. A rövid időn belül esedékes tartozások értéke a forrás oldal 69,66%-át teszi ki 2011-ben, míg az erre való fedezet

az eszköz oldal csupán 20,79%-a. Az évek előrehaladtával az eszköz oldalon nem történt lényegi változás, a forrás oldal pedig annyiban módosult, hogy a rövid távon esedékes tartozások mértéke csökkent, a hosszú távúaké pedig növekedett. Tovább haladva a harmadik kategóriára a Pick esetében már kedvezőbb értékeket figyelhetünk meg. A 2011-es év kivételével az eszköz oldali mobilizálható eszközök értéke meghaladja a később esedékes tartozások értékét, ami annyit jelent, hogy a vállalat minden esetben tudja fedezni a hosszú távú kötelezettségeit. A Kometa esetében a Picknél megfigyelhető trend pontos ellentéte volt tapasztalható. Ennek értelmében a vállalat mobilizálható eszközei csak 2011-ben haladták meg a később esedékes tartozások mértékét. Ezt követően 2012-ben, amikor történelmi mélypontra jutott a vállalat, több mint kétszeresét kellett volna visszafizetni a hitelezőknek, mint amennyi mobilizálható eszköze volt. 2013-ban is hasonló problémákkal küzdött a vállalat, de az új befektetéseknek köszönhetően már kedvezőbb volt az arány.

5.3. Cash flow elemzés

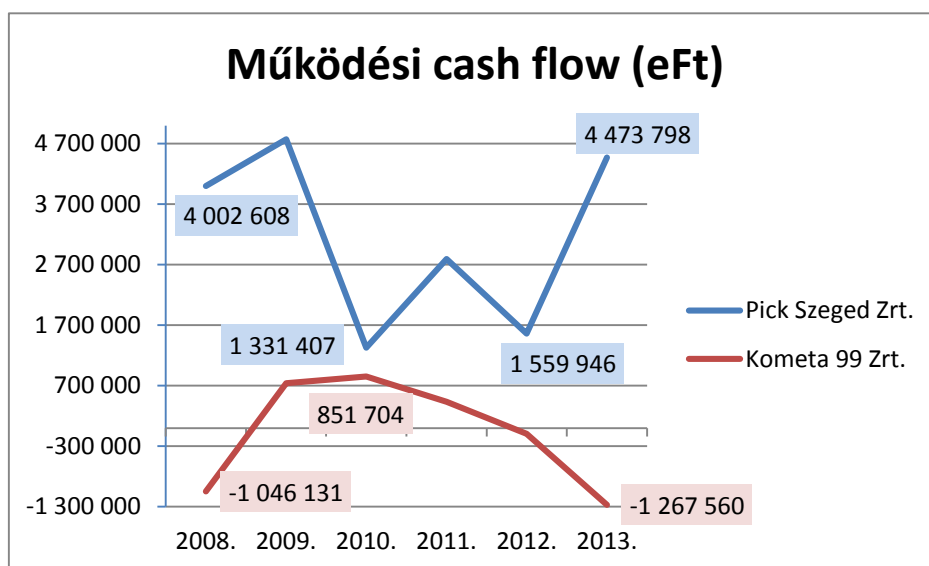
A cash flow kimutatás is a vállalat pénzügyi helyzetét hivatott bemutatni. A számviteli törvény előírja, hogy minden éves beszámolót készítő vállalat köteles elkészíteni és a kiegészítő mellékletben feltüntetni a cash flow kimutatását.

A kimutatást úgy kell elkészíteniük a vállalatoknak, hogy külön-külön be kell mutatniuk és le kell vezetniük a három tevékenységi körhöz: működési, befektetési és finanszírozási tevékenységhez kapcsolódó pénzeszközváltozásokat. Működési tevékenységnek minősül minden olyan tevékenység, ami a vállalat fő bevételforrásához tartozik, és nem sorolható sem a befektetési sem a finanszírozási cash flow közé. Befektetési cash flow-nál jelenítjük meg a tartós eszközök és befektetések vásárlásából és értékesítéséből származó pénzáramokat, amik nem tartoznak a pénzeszköz-egyenértékesek közé. Végezetül, a finanszírozási tevékenységek azok, amelyek eredményeképpen változások állnak be a vállalat saját tőkéjének és kölcsöneinek nagyságában és szerkezetében. ([17.] Karai et al. (2014.) 41. o.)

Először is mind a két vállalat esetében megvizsgáltam a **működési befektetési és finanszírozási cash flow egymáshoz való viszonyát**. A kaposvári vállalattal kezdve az elemzést, megállapítható, hogy 2008-ban, 2012-ben és 2013-ban már a működési tevékenységgel kapcsolatos pénzeszköz változások negatívak voltak. Mind a hat vizsgált évben a befektetési tevékenységből származó pénzeszközváltozás negatív volt, a legnagyobb mértéket 2011-ben több, mint 2 milliárd forinttal érte el. Bár, a finanszírozási cash flow minden évben pozitív volt, két év kivételével a vállalat pénzeszköz változásainak az értéke negatív értékeket mutatott. Tehát ez azt

jelenti, 2009-ben volt akkora a működési és a finanszírozási cash flow értéke, hogy a több, mint 800 millió forintos beruházást is fedezni tudta. 2013 volt a másik év, amikor a pénzeszközváltozás pozitív volt, ám ekkor ez nem a működési cash flow kedvező értékének volt köszönhető. A pozitív értéket a finanszírozási cash flow eredményezte, hisz ebben az évben a vállalatnak a „részvénykibocsátás, tőkebevonás bevétele” soron 5,7 milliárd forint került besorolásra. Ebben az évben fektetett be Kaposvár is a vállalatba. Ezt követően a Pick esetében is végigtekintettem a legfőbb cash flow sorokkal kapcsolatos változásokat. A szegedi vállalatnak minden évben pozitív volt a működési cash flow-ja. A befektetési cash flow minden évben negatív volt, hisz a vállalat minden évben többet költött befektetett eszközök beszerzésére, mint amennyit eladott. A finanszírozási cash flow értéke is minden évben negatív volt, hiszen a vállalat mindegyik vizsgált évben jelentős összegű hitelt és kölcsönt fizetett vissza. Amelyik években legnagyobb volt a hitel visszatérítés mértéke, azokban az években negatív lett a pénzeszközök változása is. Ezek az évek 2008., 2010. és 2011. voltak.

Elsőként, a működési cash flow részletes vizsgálata során fontos kiemelni az **adózás előtti eredmény** értékét. Újra figyelembe véve a 2012-es adatokból a NAV által összeállított adatsort, megfigyelhető, hogy a nyereséges vállalatok összesen 113 000 millió Ft-nyi nyereséget termeltek, de jelentős volt a veszteséges vállalatok mértéke is, hiszen 67 300 millió Ft volt a veszteségük aggregált értéke. 2012-ben a Pick és a Kometa is ezen veszteséghez járult hozzá. A Pick Szeged Zrt 2013-ra már újra pozitív adózás előtti eredménnyel rendelkezett, ám a Kometa az összes vizsgált évben negatív adózás előtti eredménnyel zárt.

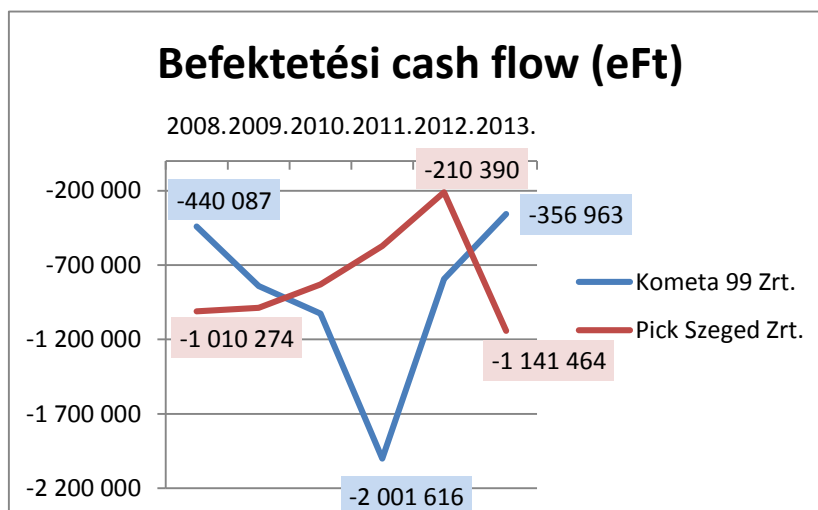

19. ábra: Működési cash flow (eFt)

Forrás: E-beszámoló, Kometa 99 Zrt., Pick Szeged Zrt. adatai alapján (saját ábra) [19., 33.]

Az ábráról megfigyelhető, hogy mind a két vállalat működési cash flow-ja ingadozott. A Pick Szeged Zrt. esetében ez az érték 2009-ről 2010-re 3,4 milliárd Ft-tal csökkent, mely főként az adózás előtti eredmény jelentős csökkenésének, illetve a forgóeszközök negatív előjelű változásának volt köszönhető. A 2012-es visszaesés pedig alapvetően az adózás előtti eredmény közel -2 milliárdos értékének volt köszönhető. A mellékletben található 33. és 34. táblázatokban pontosan feltüntettem mindegyik vállalat esetében a teljes cash flow kimutatást.

Ezt követően a **befektetési cash flow**-t vizsgálva megállapítható, hogy mind a két vállalat az évek során közel azonos mértékben költött befektetett eszközök beszerzésére, ám 2012-ben és 2013-ban mindegyik vállalat visszafogta az ilyen célra szánt kiadásait. Mind a hat vizsgált évben a befektetett eszközök beszerzésére szánt pénzösszeg meghaladta a befektetett eszközök eladásából származó pénzbevételt, így a Kometa és a Pick esetében is mindegyik évben negatív lett a befektetési cash flow.

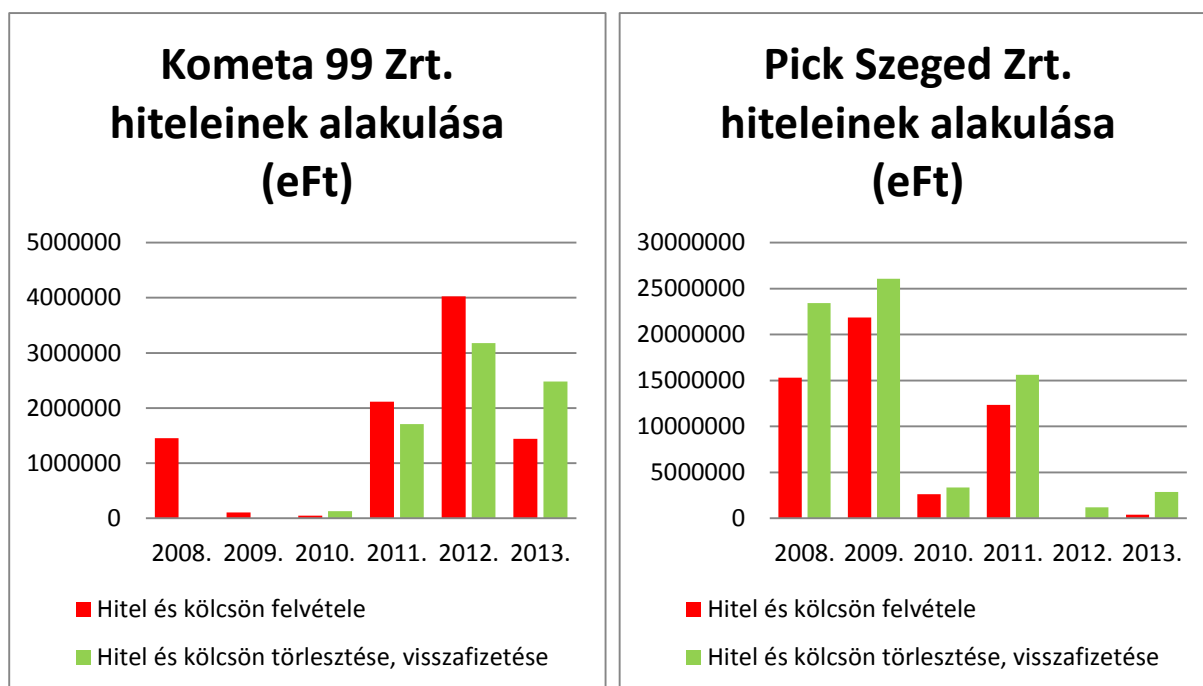
20. ábra: Befektetési cash flow (eFt)

Forrás: E-beszámoló, Kometa 99 Zrt., Pick Szeged Zrt. adatai alapján (saját ábra) [19., 33.]

Az ábrán két nagyobb kiugrás látható mind a két vállalat esetében. 2012-ben a Pick jelentősen visszafogta a befektetett eszközökre a kiadásait, egy évvel előtte több mint 400 millió Ft-tal többet költött, majd 2013-ban csaknem 1 milliárd Ft-tal haladta meg a 2012-es kiadásokat. A Kometa 2011-ben egy nagyszabású beruházásba kezdett, a vágóhidat alakították át és korszerűsítették. Így tehát a kaposvári vállalat esetében ezért volt 2011-ben kiugróan magas értéke a befektetési cash flow-nak.

A **pénzügyi műveletekből származó pénzeszközváltozások** a Kometánál minden esetben pozitív értékeket vettek fel, míg a Picknél ez minden évben negatív volt. A Pick esetében ennek az lehetett az oka, hogy nagyobb mértékű tartozást törlesztett vissza, mint amennyi kölcsönt

felvett. A Kometa pedig általánosságban nézve több hitelt vett fel, mint amennyit visszatörlesztett. Tehát látható, hogy a pozitív pénzügyi műveletekből származó pénzeszközváltozás nem feltétlenül utal pénzügyi stabilitásra, hiszen könnyen adósságspirál lehet belőle.

21. ábra: Kometa 99 Zrt. és a Pick Szeged Zrt. hiteleinek alakulása

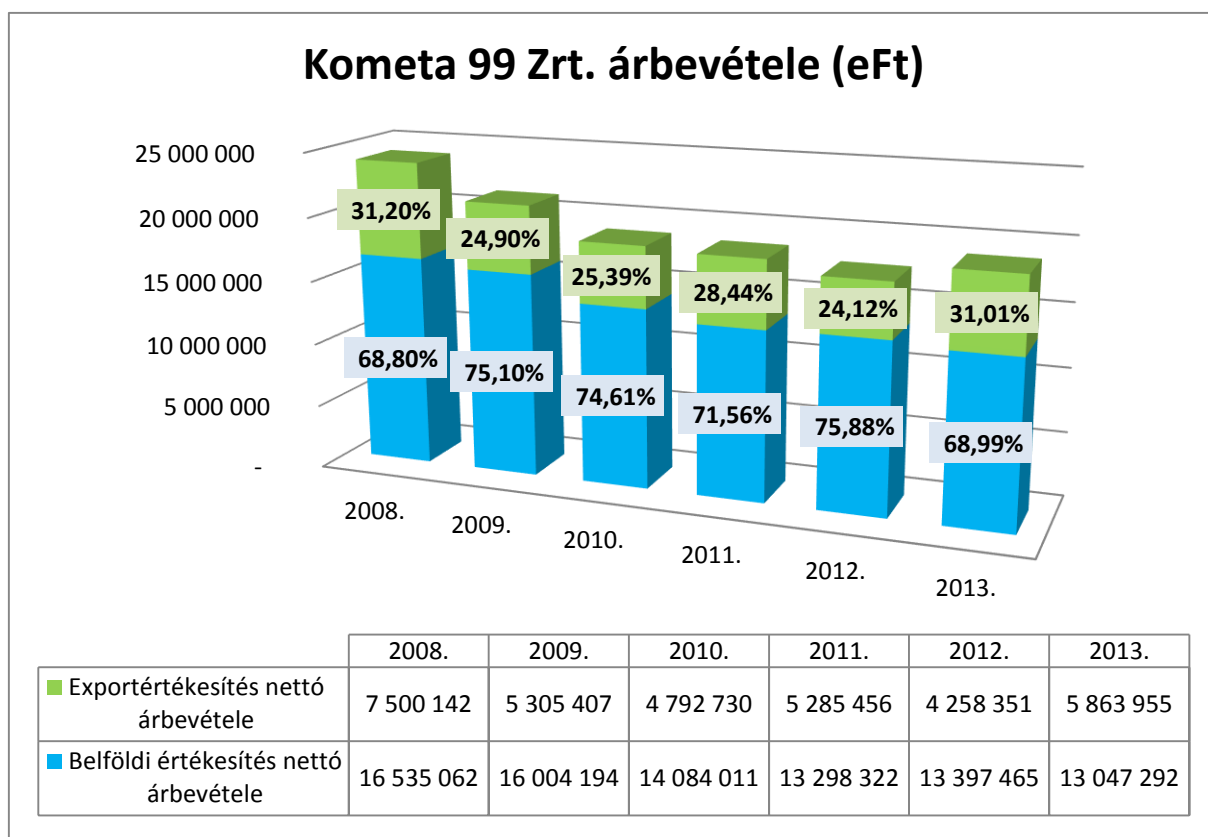
Forrás: E-beszámoló, Kometa 99 Zrt., Pick Szeged Zrt. adatai alapján (saját ábra)[19., 33.]

Az itt kapott eredmények újra olyan kérdéseket vetnek fel, amely megválaszolása túlmutat ennek a dolgozatnak a keretein. Feltehető a kérdés, hogyha Magyarország húsiparát uraló vállalat esetében is fizetési egyensúlytalanságok léptek/léphetnek fel, akkor milyen kilátásai lehetnek a piacon a többi vállalatnak? Mivel lehetne ezeket a problémákat orvosolni, és melyik vállalatba érdemes esetleg az államnak is befektetni, hogy fent tudjon maradni? Vajon a Kometába fektetett pénz meg fog valaha térülni? Sikerül kilábalni hazánk második legnagyobb sertésfeldolgozással foglalkozó vállalatának a válságból?

6. AZ EREDMÉNY ELEMZÉSE

Az előző fejezetben részleteztem három tevékenységi kört, melyek alapján egy vállalkozás a döntéseit hozza. Ezek voltak a működési, finanszírozási és befektetési tevékenységek. A vagyon tartós változása mögött valamilyen eredmény áll, ami lehet veszteség vagy nyereség is egyaránt. A működési döntések következményeit, hatását az eredménykimutatásban olvashatjuk vissza. A kimutatás az időszak során felmerült hozamokat és ráfordításokat veszi számba. Ehhez hét féle eredménykategóriát különböztet meg. Az eredménykimutatás a különböző kategóriák segítségével a mérleg szerinti eredményt vezeti le. Két féle módszer áll a vállalatok rendelkezésére az eredménykimutatás elkészítéséhez: a forgalmi és az összköltség típusú eredménykimutatás. ([17.] Karai et al. (2014.) 49-53. o.) Tekintve, hogy a Pick esetében az utolsó vizsgált évtől eltekintve mindegyik típusú eredménykimutatás rendelkezésre áll, - a Kometa esetében csak az összköltség típusú- így a továbbiakban is az utóbbi eredménykimutatás által szolgáltatott adatokra fogok támaszkodni.

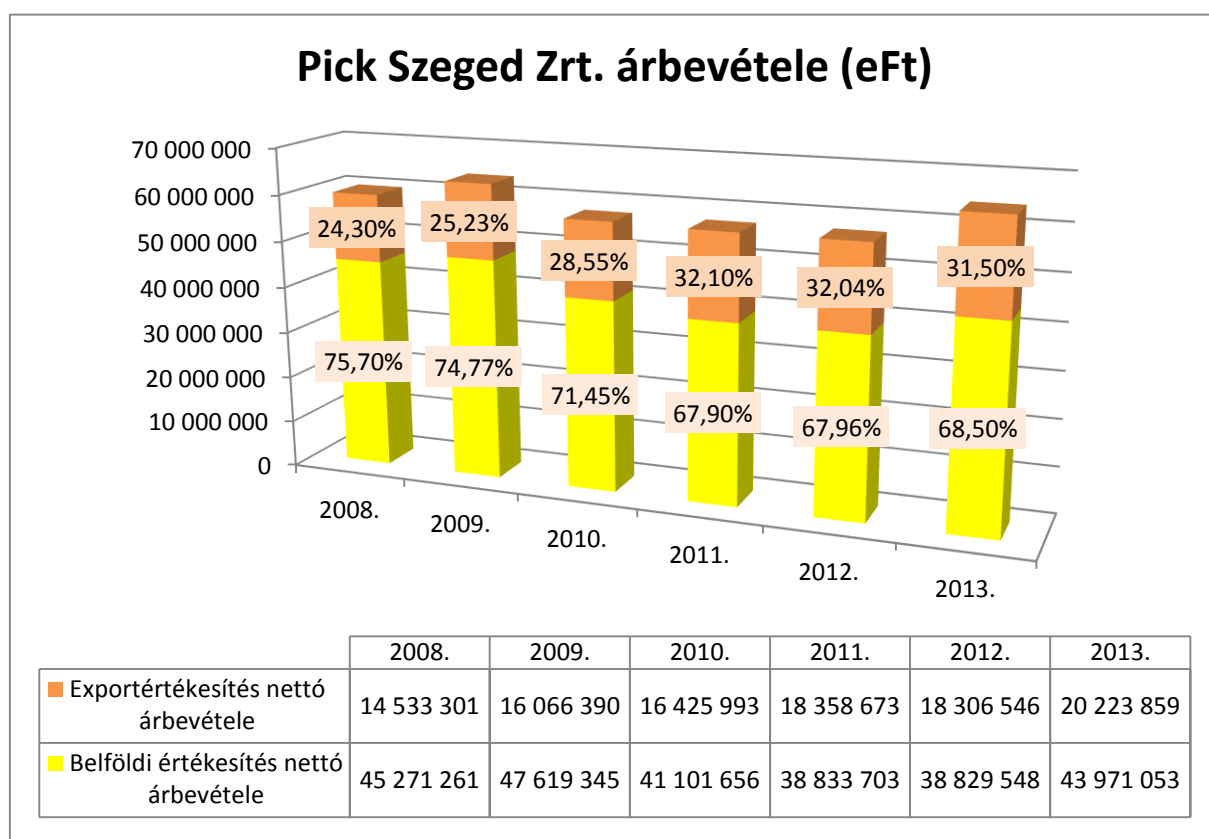
Elsőként a két vállalat árbevételét és annak összetételét vizsgáltam, mely a 16. és 17. ábrákon kerülnek szemléltetésre.

22. ábra: Kometa 99 Zrt. árbevétele (eFt)

Forrás: E-beszámoló, Kometa 99 Zrt. adatai alapján (saját ábra) [19.]

Az ábráról megfigyelhető, hogy összességében az értékesítés nettó árbevétele egészen 2012-ig csökkent, majd 2013-ban újra növekedett. Bár a belföldi értékesítés csökkent, az export az előző évhez viszonyítva közel 38%-kal növekedett. Ezt azért is fontos kiemelni, mert a vállalat képviselője 2012-ben kijelentette, hogy a legnagyobb lehetőséget a költségvetési hiány fedezésére az export mennyiségének növelésében látja. Ennek eredményeként 2013-ban a hat vizsgált év közül a második legnagyobb árbevétele származott a vállalatnak az exportból. Az export értékesítés során jelentős volt a készítmények eladásának a növekedése. Ez a Kometa Italia új piacokon való térnyerésének és új termékek bevezetésének volt köszönhető.

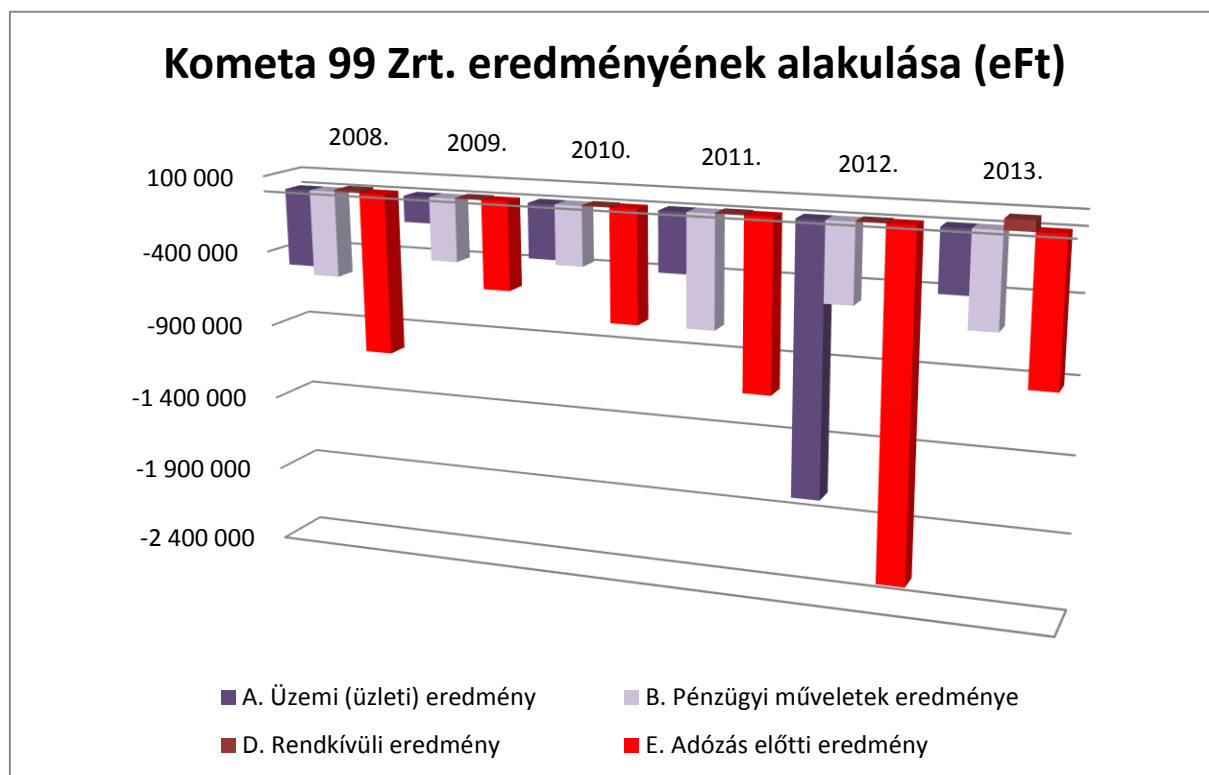
23. ábra: Pick Szeged Zrt. árbevétele (eFt)

Forrás: E-beszámoló, Pick Szeged Zrt. adatai alapján (saját ábra) [33.]

A Pick Szeged Zrt. esetében hullámzó volt az értékesítés nettó árbevételének az összege a hat vizsgált évben. Ellentétben a Kometával, a Picknek folyamatosan növekedett az export-értékesítésből származó bevétele. A legjelentősebb növekedést az export tekintetében 2013-ban érte el a vállalat. A kiegészítő melléklet magyarázatot ad erre a jelenségre. A sonka- és bacon termékek forgalmának 50%-os növekedése és a szárazárak eladásának 3%-os növekedése jelentős növekedést eredményezett. Ezek mellett jelentős volt a másod márkás termékek (Herz) eladásának a mértéke is. A 2013-as év a belföldi értékesítést tekintve is jelentős, hiszen 13%-

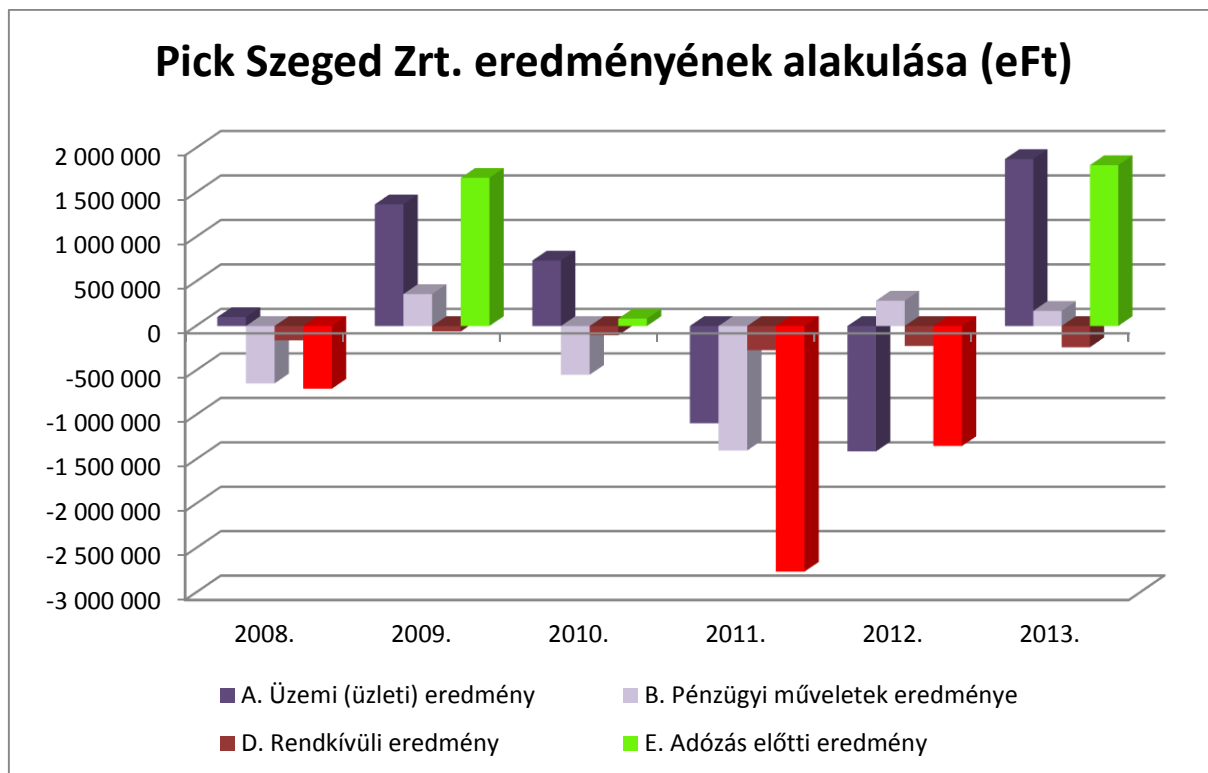
os növekedés volt tapasztalható. Ez a kereskedelmi márkás szárazáru termékeknek, illetve a Herz termékeknek volt köszönhető.

A következőkben a legfontosabb eredménykategóriákat mutatom be és szemléltetem, majd a fejezet többi részében egyenként részletezem.

24. ábra: Kometa 99 Zrt. eredményének alakulása (eFt)
 Forrás: E-beszámoló, Kometa 99 Zrt. adatai alapján (saját ábra)[19.]

Az ábráról jól látszik, hogy a kaposvári vállalat minden évben negatív adózás előtti eredménnyel zárt, legjelentősebb mértékben 2012-ben. A négy kiemelt eredménykategória közül egyedül a rendkívüli eredmény vett fel pozitív értéket, mind a hat évben. A rendkívüli eredmény mértéke elhanyagolható volt a többi eredménykategóriához képest, így nem befolyásolta nagymértékben az adózás előtti eredmény értékét.

25. ábra: Pick Szeged Zrt. eredményeinek alakulása (eFt)
 Forrás: E-beszámoló, Pick Szeged Zrt. adatai alapján (saját ábra)[33.]

A Pick Szeged Zrt. esetében nem beszélhetünk kiegyensúlyozott teljesítményről. A hat vizsgált év közül háromban pozitív és háromban negatív volt az adózás előtti eredménye. Az adózás előtti eredmény negatív vagy pozitív értékét az üzemi eredmény határozta meg, mert amelyik évben az üzemi eredmény negatív volt, abban az évben az adózás előtti eredmény is negatív volt és ugyanígy fordítva is.

Az üzemi eredmény meghatározó szerepe miatt ezzel kezdem a vállalatok vizsgálatát. A 17. és a 18. táblázatban bemutatom részleteiben a hat évre vonatkozó üzemi eredményt alakító értékeket.

18. táblázat: Kometa 99 Zrt. üzemi eredményének a belső szerkezete (eFt)

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
<i>I. Értékesítés nettó árbevétele</i>	24 035 204	21 309 601	18 876 741	18 583 778	17 655 816	18 911 247
<i>II. Aktivált saját teljesítmények értéke</i>	-568 787	76 007	69 964	160 457	-472 822	451 083
<i>III. Egyéb bevételek</i>	2 429 947	193 363	1 643 352	9 661 978	13 494 342	12 489 594
<i>IV. Anyag jellegű ráfordítások</i>	21 015 746	18 437 985	16 193 806	16 220 825	15 700 591	16 800 754
<i>V. Személyi jellegű ráfordítások</i>	1 691 463	1 724 039	1 964 763	1 814 238	1 831 286	1 729 307
<i>VI. Értékcsökkenési leírás</i>	525 259	579 488	650 251	772 124	844 786	807 141
<i>VII. Egyéb ráfordítások</i>	3 171 166	1 008 023	2 405 767	9 987 188	14 057 321	12 914 605
A Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye	507 270	-170 564	-354 530	-388 162	-1 756 648	-399 883

Forrás: E-beszámoló, Kometa 99 Zrt. adatai alapján [19.]

19. táblázat: Pick Szeged Zrt. üzemi eredményének a belső szerkezete (eFt)

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
<i>I. Értékesítés nettó árbevétele</i>	59 804 562	63 685 735	57 527 649	57 192 376	57 136 094	64 194 912
<i>II. Aktivált saját teljesítmények értéke</i>	738 551	859 715	702 221	-682 420	474 704	-33 124
<i>III. Egyéb bevételek</i>	745 358	326 601	1 221 875	576 669	163 661	678 896
<i>IV. Anyag jellegű ráfordítások</i>	47 563 202	49 766 805	45 146 106	46 456 061	46 898 870	50 498 707
<i>V. Személyi jellegű ráfordítások</i>	8 264 491	7 988 313	8 237 822	8 187 164	7 996 999	8 278 964
<i>VI. Értékcsökkenési leírás</i>	1 675 171	1 742 705	1 709 054	1 600 751	1 495 759	1 344 739
<i>VII. Egyéb ráfordítások</i>	3 684 890	4 006 537	3 623 270	1 936 272	2 792 209	2 841 590
A Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye	100 717	1 367 691	735 493	-1 093 623	-1 409 378	1 876 684

Forrás: E-beszámoló, Pick Szeged Zrt. adatai alapján [33.]

A táblázatból leolvasható, hogy mindegyik évben, mind a két vállalat esetében az üzemi eredmény legmeghatározóbb részei az anyagjellegű ráfordítások voltak. Éppen ezért indokolt az **anyagintenzitás** vizsgálata. Az anyagintenzitás hányados számlálójában az anyagjellegű ráfordítások, a nevezőjében pedig az összes teljesítményt tüntettem fel. A magas kapott érték azt jelenti, hogy az anyagjellegű ráfordítások mértéke az összes teljesítménnyel közel egyenlő értékű volt. Ennek ismeretében az alacsonyabb %-os értékek nevezhetők kedvezőnek. A Pick esetében ez 77 és 82% között ingadozott, míg a Kometa értékei 85 és 91% között mozogtak. A kedvezőtlen értékek a magas anyagköltségnek köszönhetőek. Az anyagjellegű ráfordításokon belül a Kometa anyagköltsége 85 és 89% között ingadozott, míg a Pick esetében ez az intervallum 74 és 81% volt. Kisebb kilengésektől eltekintve megfigyelhető mind a két vállalat esetében, ha nőtt az értékesítés nettó árbevétele, azzal párhuzamosan nőtt az anyagköltség is.

20. táblázat: Anyagintenzitás mutató

Anyagintenzitás						
	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
<i>Kometa 99 Zrt.</i>	0,896	0,862	0,855	0,865	0,914	0,868
<i>Pick Szeged Zrt.</i>	0,786	0,771	0,775	0,822	0,814	0,787

Forrás: E-beszámoló, Kometa 99 Zrt., Pick Szeged Zrt. adatai alapján

(saját táblázat) [19., 33.]

Ezt követően fontos megvizsgálni a foglalkoztatottak létszámát és annak tendenciáját is egyaránt.

21. táblázat: Foglalkoztatottak létszáma a két vizsgált vállalatnál

Alkalmazottak száma					
2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
<i>Kometa 99 Zrt.</i>					
664	615	555	569	542	482
<i>Pick Szeged Zrt.</i>					
2798	2723	2770	2762	2708	2727

Forrás: E-beszámoló, Kometa 99 Zrt., Pick Szeged Zrt. adatai alapján

(saját táblázat) [19., 33.]

Megfigyelhetjük, hogy teljesen más tendencia volt a két vállalatnál. Általában, amikor az egyik helyen nőtt a foglalkoztatottak száma, akkor a másik helyen csökkent. Ha a 2008-as évet viszonyítjuk 2013-as évhez, megállapíthatjuk, hogy mindegyik vállalatnál kevesebben dolgoztak, a Picknél 3%-kal, a Kometánál pedig csaknem 28%-kal. Ugyanakkor, ha figyelembe vesszük a személyi jellegű ráfordításokat, akkor 2008-hoz viszonyítva 2013-ra nem hogy csökkent, hanem növekedett a ráfordítások értéke.

A Kometa 99 Zrt. esetében még jelentős mértéket öltenek az **egyéb ráfordítások és az egyéb bevételek** is. 2011-től kezdődően 10 milliárd fölött van az egyéb bevételek és az egyéb ráfordítások értéke, amely legnagyobb részben a faktoringnak köszönhető. „A faktoring folyamatos megállapodás a faktor és az árut, szolgáltatást nyitva szállító eladó között a következőkről:

- A faktor megvásárolja a szállító/eladó számlakövetelését azonnali fizetés mellett.
- Kezeli a vevőköveteléseket, és ezzel könyvvézetési feladatokat lát el.
- Beszedi a számlaköveteléseket.

- Védelmet nyújt az adósok fizetési késedelme, mulasztása ellen.” ([23.] Magyar Faktoring Szövetség)

A faktoring könyvelése egy speciális könyvelési folyamat, melynek során az a fél, aki eladja a követeléseit, annak értékét az egyéb ráfordításokkal szemben vezeti ki a faktoring szerződés hatályba lépésének napján. Az ügyletből származó bevételt pedig az egyéb bevételek között mutatja ki. Éppen ezért egyeznek meg a Kometa esetében az egyéb bevételek és egyéb ráfordítások faktoringgal kapcsolatos sorai. Ha a faktoringgal kapcsolatos összeget figyelmen kívül hagyánk, akkor szinte elhanyagolható lenne az egyéb bevételek és ráfordítások értéke. A követelés eladójánál pedig a faktorcég által felszámított díjakat és kamatot bruttó módon kell elszámolni és a fizetendő kamat, kamatjellegű ráfordítások között az egyéb kötelezettségekkel szemben. ([22.] Magyar Cégvezetők Klubja) Mint, ahogy a Kometa 2013-as kiegészítő mellékletéből kiderül, a vállalat a 2012-es év kivételével az egyéb rövid lejáratú kötelezettségek között mutatja ki a faktoringgal kapcsolatos díjakat, 2012-ben pedig az egyéb rövid lejáratú hitelek között került kimutatásra. A faktoringgal kapcsolatos díjak összege, rendkívül magas, meghaladja az 1,2 milliárd forintot.

22. táblázat: Személyi jellegű ráfordítások vizsgálata

Munkaerő termelékenysége (eFt/fő)						
	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
<i>Kometa 99 Zrt.</i>	35 341	34 773	34 138	32 942	31 703	40 171
<i>Pick Szeged Zrt.</i>	35 310	30 295	32 139	45 488	53 865	60 768
Bérszínvonal (eFt/év)						
<i>Kometa 99 Zrt.</i>	2 547	2 803	3 540	3 188	3 379	3 588
<i>Pick Szeged Zrt.</i>	2 954	2 934	2 974	2 964	2 953	3 036
Munkaerő intenzitása						
<i>Kometa 99 Zrt.</i>	0,072	0,081	0,104	0,097	0,107	0,089
<i>Pick Szeged Zrt.</i>	0,137	0,124	0,141	0,145	0,139	0,129

Forrás: E-beszámoló, Kometa 99 Zrt., Pick Szeged Zrt. adatai alapján

(saját táblázat)[19.,33.]

A személyi jellegű ráfordításokat vizsgálva először a **munkaerő termelékenységét** vizsgáltam. Az összes teljesítményt elosztva a foglalkoztatottak átlagos létszámával adódik az arány. 2008-ban mind a kettő vállalat azonos teljesítményről indult, sőt 2009-ben a Kometa kedvezőbb értékeket mutatott. Majd míg a Kometa értékei nem változtak jelentősen, addig a szegedi vállalat 2010-ről 2013-ra majdnem megduplázta ezt az értéket, ami az értékesítés nettó árbevételének nagymértékű növekedésének volt köszönhető. A **bérszínvonal** tekintetében a Kometa rendelkezik magasabb értékekkel, ami ha a dolgozók oldaláról közelítjük meg a kérdést, akkor kedvező, viszont, ha a vállalati finanszírozási érdekeket tartjuk szem előtt, akkor az

alacsonyabb értékek a preferáltabbak. A **munkaerő intenzitását** úgy kapjuk, ha elosztjuk a személyi jellegű ráfordításokat az összes teljesítménnyel. Ahogy a táblázatban is megfigyelhető, mindegyik vállalat esetében hullámszóak voltak a kapott értékek.

Ezt követően az **árbevétel arányos adózás előtti eredményt** elemeztem. Az árbevétel arányos adózás előtti eredmény úgy adódik, hogy az adózás előtti eredményt elosztjuk az értékesítés nettó árbevételével. A két vállalat mellett az iparági átlag is vizsgálva lett. A 23. táblázatból megfigyelhető, hogy általánosságban mind a Pick mind pedig a Kometa értékei elmaradnak az iparági átlagtól. A két vállalatot összehasonlítva a Pick minden esetben kedvezőbb értékekkel rendelkezett, mint a Kometa. Az utóbbi vállalat esetében az árbevétel arányos adózás előtti eredmény minden évben negatív értéket vett fel, köszönhetően az adózás előtti eredmény negatív értékeinek.

23. táblázat: Árbevétel arányos adózás előtti eredmény

Árbevétel arányos adózás előtti eredmény					
2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
<i>Iparági adatok</i>					
-0,28%	2,09%	2,07%	1,00%	1,47%	n.a.
<i>Kometa 99 Zrt.</i>					
-4,41%	-2,71%	-3,89%	-5,99%	-12,80%	-4,95%
<i>Pick Szeged Zrt.</i>					
-1,18%	2,62%	0,14%	-4,83%	-2,36%	2,82%

Forrás: E-beszámoló, Kometa 99 Zrt., Pick Szeged Zrt.,

NAV adóstatistikák [19., 33., 2.]

Az árbevétel arányos jövedelmezőség vizsgálata után a megtérülési mutatókkal való elemzés következett. Elsőként a **saját tőke arányos eredményt** vizsgáltam (ROE), melyet úgy kapunk, hogy az adózott eredményt elosztjuk az átlagos saját tőke értékével. A negatív értékek negatív adózott eredményből fakadnak. Az **eszközökre vetített jövedelmezőség** (ROA) is szintén az adózott eredményből indul ki, éppen ezért, amelyik esetben a ROE negatív lett, a ROA is szintén negatív értékű. Végezetül a **befektetések megtérülését** (ROI) az üzemi (üzleti) eredménynek az átlagos működésbe lekötött tőkére vetítve mind a két vállalat esetében hullámszó tendenciát figyelhetünk meg. A Pick a 2011-es és 2012-es megingást eltekintve pozitív eredménnyel rendelkezett, míg a Kometa az első vizsgált évtől eltekintve minden évben negatív megtérülési rátát eredményezett. A fent említett megtérülési mutatókat a 23. táblázatban foglaltam össze.

24. táblázat: Megtérülési mutatók

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
<i>Pick Szeged Zrt.</i>						
ROE	-4,27%	9,73%	0,48%	-17,51%	-9,85%	12,65%
ROA	-1,50%	3,75%	0,20%	-7,14%	-3,89%	5,26%
ROI	0,004	0,068	0,036	-0,050	-0,065	0,099
<i>Kometa 99 Zrt.</i>						
ROE	-21,72%	-14,04%	-21,08%	-34,83%	-61,56%	-18,56%
ROA	-7,69%	-4,36%	-5,67%	-8,05%	-14,57%	-5,51%
ROI	0,087	-0,028	-0,071	-0,091	-0,341	-0,058

Forrás: E-beszámoló, Kometa 99 Zrt., Pick Szeged Zrt. adatai alapján

(saját táblázat)[19.,33.]

Az eredmény elemzése során is a már ismert jelenségek nyertek újabb igazolást. Ezek alapján megismerhetővé vált a Kometa kedvezőtlen eredményeinek az összetétele és tendenciája. Fontos megemlíteni, hogy a vállalat a 2012-ben megfogalmazott céljai szerint igyekszik a költségvetési hiányokat az export szerepének növelésével pótolni. Látható volt továbbá, hogy a Pick az összes eredménykategóriát tekintve hullámzó értékekkel rendelkezett, de ha az elmúlt egy évet vesszük figyelembe, akkor megállapítható, hogy újra egy javuló tendenciát mutatott a vállalat. A kérdés az, hogy vajon a következő években is a mind a két vállalattól elvárt javuló tendencia lesz megfigyelhető?

7. ÖSSZEGZÉS

Dolgozatomban a magyar húsipart vizsgáltam két iparági vállalat pénzügyi beszámolóinak a tükrében. Elsőként, annak érdekében, hogy az elemzés során kapott értékek értelmezhetőek legyenek, megvizsgáltam az elmúlt 25 évet érintő változásokat az élelmiszeriparban. A kutatást kiterjesztettem egészen a gabonafélék felvásárlási átlagárában bekövetkezett változásoknak az elemzéséig, amely során kiderült, hogy már a KGST időszakában megjelentek az agrárgazdaságban a problémák, majd a rendszer összeomlásával a helyzet súlyosbodott, hiszen Magyarország elvesztette a keleti piacait is. A régi típusú termelési technológiák miatt a magyar termékek nem voltak versenyképesek a külföldi piacokon. A rendszerváltást követő válságból kilábalva az ipart az Európai Unióhoz való csatlakozás is érzékenyen érintette, hiszen igaz, hogy megnyíltak a nyugat-európai piacok hazánk előtt, ugyanakkor egy szigorú feltételrendszernek kellett megfelelnie az exportált termékeknek. Mindezek mellett, a szabad kereskedelem miatt, a versenytársak száma is jelentősen megnövekedett. A húsipart érintő problémákat egy másik oldalról megközelítve: a gabonanövények felvásárlási átlagárának a növekedése maga után vonta az élőállatok felvásárlási átlagárának a növekedését, amely tényező feltételezhetően az oka annak, hogy a húsfélék egy főre jutó átlagos fogyasztása is csökkent. Napjainkban Magyarország az élelmiszeripari ellátás tekintetében 120%-os önellátásra képes. Ebből az adatból is látszik, hogy az országnak van feleslege, amit exportálhat. Az agrárgazdasági termékek exportja az ország teljes exportjának csupán a 3,4%-át teszi ki. Az élelmiszeripari termékek tekintetében Magyarország legfontosabb kereskedelmi partnerei Románia, Németország, Olaszország, Ausztria és Szlovákia voltak.

A magyarországi húsipari helyzet áttekintése után megvizsgáltam, hogy melyek az iparág legjelentősebb vállalatai Magyarországon. A 2012-es év értékesítés nettó árbevételét alapul véve, és ezek alapján rangsorolva a hazánkban jelenlévő, húsfeldolgozással, fűtőtevékenységként sertésfeldolgozással foglalkozó vállalatokat, az első két legjelentősebb vállalat a szegedi Pick Szeged Zrt. és a kaposvári Kometa 99 Zrt. lettek. Elsőként a Pick Szeged Zrt.-t mutattam be. A vállalat a Bonafarm Csoport tagja, amely vállalatcsoport alapvetően három nagy agrárgazdasági területet ölel fel. A cégcsoport létrehozásának oka, hogy a „termőföldtől az asztalig” politikával ki tudják szűrni a felesleges költségeket és saját termelésű gabonával etessék az állatokat, amelyeket később levágnak és feldolgoznak. A csoport tagjaként a Pick átvette a Herz, a Délhús és a Ringa termékek gyártását is, ezzel is a hazai piac még nagyobb hányadát lefedve. Ami a Kometa 99 Zrt.-t illeti, a vállalat a 2012-es évben csőd közeli állapotba került, ami indokoltta a további befektetők, többek között Kaposvár város belépését a vállalatba. A dolgozat egy

fontos kérdése volt, hogy hogyan juthatott ide a vállalat, és, hogy mik lehetnek egy évek óta veszteséges vállalatnak a jövőbeni tervei. Ezeket a kérdéseket feltettem a Kometa ügyvezető igazgatójának, Giacomo Pedranzini Úrnak is, aki az eddigi kedvezőtlen számviteli adatokat a folyamatos és nagy összegű beruházásokkal magyarázta. Véleménye szerint idén már nyereséges lehet a vállalat.

Ezt követően a vagyoni helyzet elemzése során megállapítottam, hogy az idegen tőke aránya a Kometa esetében rendkívül magas, és ennek eredményeképpen a kaposvári vállalat esetében az összes vizsgált évben tőkevesztésről, míg a Pick esetében tőkenövekedésről beszélhetünk. A Kometa 2012-től él az értékhelyesbítés lehetőségével mind az immateriális javak, mind pedig a tárgyi eszközök esetében, melyet az ügyvezető igazgató úr szerint a sok beruházás tett indokolttá. Ugyanakkor, a Kometa, mint védjegy bejegyzése belső goodwill-nek számít, melynek elszámolását a számviteli törvény szabályozza. Továbbá az értékhelyesbítésnek köszönhetően a Kometa bizonyos vagyoni helyzetét elemző mutatói sokkal kedvezőbb értékeket mutatnak abban az esetben, amikor számolunk az értékhelyesbítéssel is.

A pénzügyi helyzet vizsgálata során megállapítást nyert az a tény, miszerint az iparági átlaghoz mérten a Kometa likviditási gondokkal küzd, ellentétben az utóbbi években az átlag fölött teljesítő Pick Szeged Zrt.-vel. Továbbá, a cash flow vizsgálata során megállapítást nyert, hogy a működési tevékenységből származó pénzáram több évben sem a Pick, sem a Kometa esetében nem tudta fedezni a befektetési tevékenység, és a finanszírozási tevékenység pénzáramait.

Végezetül az eredmény elemzése során is igazolást nyertek a két vállalattal kapcsolatban az eddigiekben bemutatott jelenségek és tendenciák. Az egyes eredménykategóriákat vizsgálva megállapítottam mind a két vállalat esetében, hogy az export mértéke jelentős, hiszen az utolsó vizsgált évben a Pick és a Kometa esetében is növekvő tendenciát mutatott. Az utóbbi vállalatnál ez azért fontos, mert a vállalat ügyvezetőjének elmondása szerint a Kometa a többlet export bevételből szeretné fedezni a költségvetési hiányát.

Összességében elmondható, hogy végignézve a magyar húsiparban végbement változásokat, majd az értékesítés nettó árbevételét alapul véve a két legjelentősebb főként sertésfeldolgozással foglalkozó vállalatot, érezhető volt, hogy többek között a válság következtében is visszaesett a hazai húsfogyasztás mértéke. 2013-ban mind a két vállalat esetében javulás volt megfigyelhető az eladások tekintetében, viszont a kérdés – „Hogyha két hazai nagyvállalat esetében is fizetési gondok, illetve negatív adózás előtti eredmény merülhet fel, akkor mire számíthatnak a kisebb, Magyarországon jelen lévő vállalkozások?” - nyitott marad.

8. IRODALOMJEGYZÉK

- [1.] Adorján Csaba– Lukács János- Róth József – Veit József (2003): Számvitel és elemzés II/B, MKVKOK
- [2.] Adóstatistikák 2008-2012., NAV <http://nav.gov.hu/nav/szolgaltatasok/adostatistikak> (letöltve: 2014. szeptember 30.)
- [3.] Agrárcenzusok – 2010. évi Általános Mezőgazdasági Összeírás, KSH http://www.ksh.hu/agrarcenzusok_amo_2010 (letöltve: 2014. június 23.)
- [4.] A mezőgazdaság fejlettségének regionális különbségei (2008), KSH <http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/regiok/orsz/mgfejlettese.pdf> (letöltve: 2014. június 24.) ISBN: 978-963-235-213-8
- [5.] A mezőgazdaság közgazdasági viszonyai <http://mek.oszk.hu/02100/02185/html/299.html> (letöltve: 2014. június 24.)
- [6.] A munkavállalási korú népesség gazdasági aktivitása nemenként, KSH 2.1.3. http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qlf003.html (letöltve: 2014. június 23.)
- [7.] Csányi-cégek egy zászló alatt, HVG 2010. március 4. http://hvg.hu/gazdasag/201009_csanyicegek_egy_zaszlo_alatt_birodalmi_lepe (letöltve: 2014. április 4.)
- [8.] Élőállatok felvásárlási átlagára, 1946-2013, KSH 6.1.9. http://www.ksh.hu/docs/hun/agrar/html/tabl1_6_1_09b.html?653 (letöltve: 2014. június 24.)
- [9.] Ezek a termékek lettek kiváló magyar élelmiszerek, 2012. február 6., HVG http://hvg.hu/gasztronomia/20120206_kivalo_magyar_elelmiszer_vedjegy (letöltve: 2014. április 5.)
- [10.] Fontosabb gabonafélék termésmennyisége 1921-2012., KSH 4.2.1. http://www.ksh.hu/docs/hun/agrar/html/tabl1_4_2_1.html (letöltve: 2014. június 27.)
- [11.] Gabonafélék felvásárlási átlagára, 1946-2013., KSH 6.1.1. http://www.ksh.hu/docs/hun/agrar/html/tabl1_6_1_01a.html (letöltve: 2014. június 24.)
- [12.] Három és fél milliárdból mentheti meg Kaposvár a Kométát, 2013. január 4., SONLINE http://hvg.hu/gasztronomia/20120206_kivalo_magyar_elelmiszer_vedjegy (letöltve: 2014. április 5.)

- [13.] Húsfélék egy főre jutó évi átlagos fogyasztása, 1934-2012., KSH 5.5.1.
http://www.ksh.hu/docs/hun/agrar/html/tabl1_5_5_1.html (letöltve: 2014. június 24.)
- [14.] Hústermelés, 1934-2010. KSH 5.3.3.
http://www.ksh.hu/docs/hun/agrar/html/tabl1_5_3_3.html (letöltve: 2014. június 24.)
- [15.] Juhász Anikó – Wagner Hartmut (2012): Magyarország élelmiszer-gazdasági export-versenyképességének elemzése http://ageconsearch.umn.edu/bitstream/143606/2/Juhasz_Wagner_2012_06.pdf (letöltve: 2014. június 23.)
- [16.] Kaposvár két milliárdért vásárol Kométa-részvényeket, 2013. január 18., HVG
http://hvg.hu/gazdasag/20130111_Sulyos_jogsertes_lehet_a_kormany_husuzem (letöltve: 2014. április 5.)
- [17.] Karai Éva – Laáb Ágnes – Rózsa Ildikó (2014.): Pénzügyi számviteli elemzések (oktatási segédanyag)
- [18.] Kínai asztalokra küldenék a kaposvári tejet és húst, 2014. január 9., HVG
http://hvg.hu/kkv/20140109_Kinai_asztalokra_kuldenek_a_kaposvari_tej (letöltve: 2014. április 7.)
- [19.] Kometa 99 Zrt., E-beszámoló <http://e-beszamolo.kim.gov.hu/kereses-BalanceList.aspx?f=0pnnqx6gkIAS7aWH0cZNLA%3d%3d&so=2> (letöltve: 2014. július 1.)
- [20.] Külkereskedelem és tőkeforgalom
http://www.mtafi.hu/konyvtar/Magyarorszag/Magyarorszag_terkepekben_Kulkereskedelem_tokeforgalom.pdf (letöltve: 2014. június 23.)
- [21.] Lakner Zoltán (1997): Élelmiszer-gazdaság és modernizáció
http://www.ksh.hu/statszemle_archive/1997/1997_11/1997_11_922.pdf (letöltve: 2014. június 23.)
- [22.] Magyar Cégvezetők Klubja, <http://cegvezetokklubja.hu/2008/01/6-szamviteli-kerdesek/> (letöltve: 2014. október 20.)
- [23.] Magyar Faktoring Szövetség,
http://www.faktoringszovetseg.hu/html/a_faktoringrol_altalaban.html (letöltve: 2014. október 2.)
- [24.] Magyarországi húsipari vállalatok Bureau van Dijk, Amadeus,
<http://www.bvdinfo.com/en-gb/our-products/company-information/international/amadeus> (letöltve: 2014. július 30.)

- [25.] Magyarország közép és hosszú távú élelmiszeripari fejlesztési stratégiája(2014), Vidék-
fejlesztési Minisztérium
<http://elelmiszerlanc.kormany.hu/download/9/32/80000/Magyarorsz%C3%A1g%20k%C3%B6z%C3%A9s%C3%A9s%20hossz%C3%BA%20t%C3%A1v%C3%BA%20%C3%A9lelmiszeripari%20fejleszt%C3%A9si%20strat%C3%A9gi%C3%A1ja.pdf> (letöltve: 2014. június 23.)
- [26.] KSH (2012.), Magyar Statisztikai Évkönyv 2011, ISSN 1215-7864
- [27.] KSH (2013.), Magyar Statisztikai Évkönyv 2012., ISSN 1215-7864
- [28.] Magyar Termék Nagydíjas a Pick – Új Mezőgazdasági Magazin, 2011. december 22., Youtube <http://www.youtube.com/watch?v=J9bakGuegzk#t=260> (letöltve: 2014. április 4.)
- [29.] Mérséklődött a vágósertés termelői ára, 2014. március 23., Agroinform <http://www.agroinform.com/aktualis/Termenypiacok-Merseklodott-a-vagosertes-termeloi-ara/20140323-24989/> (letöltve: 2014. szeptember 1.)
- [30.] Milliárdokat pazarolt el a kormány a nagy mentőakcióval 2014. június 23., HVG http://hvg.hu/gazdasag/20140623_Milliardokat_pazarolt_el_a_kormany_a_nagy (letöltve: 2014. július 10.)
- [31.] Óriási piacra lép be egy magyar húsipari cég, 2013. augusztus 15., HVG http://hvg.hu/kkv/20130815_Oriasi_piacra_lep_be_egy_magyar_husipari (letöltve: 2014. április 7.)
- [32.] Orosz embargó: rést keresnek a piacon a hoppon maradt cégek, 2014. augusztus 9., SONLINE <http://www.sonline.hu/somogy/gazdasag/orosz-embargo-rest-keresnek-a-piacon-a-hoppon-maradt-cegek-566595> (letöltve: 2014. augusztus 24.)
- [33.] Pick Szeged Zrt. 2008-2013., E-beszámoló <http://e-beszamolo.kim.gov.hu/kereses-BalanceList.aspx?f=inwBEstebw%2bW0OOKO%2fEOaw%3d%3d&so=1> (letöltve: 2014. július 15.)
- [34.] Pick Szeged Zrt., <http://pick.hu/> (letöltve: 2014. augusztus 24.)
- [35.] Pórázt tesznek Kaposváron a Kométa vezetőségére, 2013. augusztus 12., HVG http://hvg.hu/kkv/20130812_kometa_vezetoseg_kaposvar (letöltve: 2014. április 7.)
- [36.] Súlyos jogsértés lehet a kormány húsüzem-akciója, 2013. január 13., HVG http://hvg.hu/gazdasag/20130111_Sulyos_jogsertes_lehet_a_kormany_husuzem (letöltve: 2014. április 5.)

[37.] Trade magazin, http://www.trademagazin.hu/wp-content/uploads/2010/11/Kometa_logo1.jpg (letöltve: 2014. október 12.)

[38.] Vágóállat-termelés, 1938-2012., KSH 5.3.2. http://www.ksh.hu/docs/hun/agraar/html/tabl1_5_3_2.html (letöltve: 2014. június 24.)

[39.] Vidék.MA, <http://www.videk.ma/wp-content/uploads/2014/07/Bonafarm.jpg> (letöltve: 2014. augusztus 24.)

9. MELLÉKLET

25. táblázat: Húsipari vállalatok Magyarországon

Vállalat	Székhely	Alkalmazottak száma	Értékesítés nettó árbevétele 2012. (eFt)	Adózás előtti eredmény 2012. (eEuro)
Pick Szeged Zrt.	Szeged	2 757	57 136 094	-3 859
Hungerit Baromfifeldolgozó és Élelmiszeripari Zrt.	Szentes	1 533	37 908 903	2 831
Gallicoop Pulykafeldolgozó Zrt.	Szarvas	670	32 415 231	385
Master Good Kft.	Kisvárd	716	27 231 925	1 812
Sága Foods Zrt.	Sárvár	639	22 427 747	-7 820
Kométa 99 Zrt.	Kaposvár	485	17 655 816	-7 772
Pápai Hús 1913 Kft.	Pápa	1 079	16 876 180	-5 637
Taravis Baromfi és Élelmiszeripari Kft.	Sárvár	531	14 702 427	-1 864
Pannon Lúd Mezőgazdasági és Szolgáltató Kft.	Kiskunhalas	128	14 633 459	236
Surjány Hús Kft.	Budapest	666	14 595 984	862
Tranzit Food Baromfifeldolgozó és Élelmiszeripari Kft.	Debrecen	126	13 568 297	10 481
Gallfood Pulykafeldolgozó és Értékesítő Kft.	Kecskemét	479	13 168 190	-1 133
Her-Csi-Hús Kft.	Hernád	229	12 322 323	-392
Ász-Kolbász Kft.	Szigetszentmiklós	227	10 856 335	-1 553
INTEGRÁL Élelmiszeripari és Kereskedelmi Zrt.	Kiskunfélegyháza	430	10 464 678	977
Kaiser Food Kft.	Szolnok	264	9 605 697	-15 513
eFeF Élelmiszeripari és Kereskedelmi Kft.	Pécs	183	5 791 501	624
ZIMBO Perbál Húsipari Termelő Kft.	Perbál	177	5 504 828	-4 114
Hajdúhús 2000 Kft.	Debrecen	142	5 020 282	-46
Nagyhegyes Hús Kft.	Nagyhegyes	107	4 953 368	281
Privát Húsfeldolgozó Kft.	Kaposvár	139	4 781 348	1 643

Forrás: Bureau van Dijk, Amadeus, Magyarországi húsipari vállalatok 2010-2013. (saját táblázat)[24.]

26. táblázat: Vagyoni helyzet elemzéséhez felhasznált mutatószámok sora

Befektetett eszközök aránymutatója = Befektetett eszközök/Összes eszköz
Tárgyi eszközök aránymutatója = Tárgyi eszközök/Összes eszköz
Forgóeszközök aránymutatója = Forgóeszközök/Összes eszköz
Tárgyi eszközök befektetett eszközökön belüli aránya = Tárgyi eszközök/Befektetett eszközök
Termelésben közvetlenül részt vevő tárgyi eszközök aránya = Műszaki berendezések/Tárgyi eszközök
Vevők aránya = Vevők/Követelések
Áruk aránya = Áruk/Készletek
Szabad forgóeszközök aránymutatója = (Pénzeszközök+Követelések+Értékpapírok)/Forgóeszközök
Vásárolt készletek aránymutatója = (Anyagok+Áruk+Készletekre adott előlegek)/Készletek
Legfontosabb eszközcsoportok aránya = Forgóeszközök / Befektetett eszközök
Tőkeellátottság = Saját tőke/Összes forrás
Eladósodási mutató = Idegen tőke/Összes forrás
Tőkenövekedési ráta = Saját tőke/Jegyzett tőke
Tőkearányos eredmény = Mérleg szerinti eredmény/Saját tőke
Tőke önfinanszírozás mutatója = (Eredménytartalék+Mérleg szerinti eredmény)/Saját tőke
Esedékességi aránymutató = Rövid lejáratú kötelezettségek/Összes forrás
Tőkefeszültség = Idegen tőke/Saját tőke
Eladósodottság mértéke mutató = Idegen tartós forrás/(Saját tőke+Idegen tartós forrás)
Befektetett eszközök fedezettsége = Saját tőke/Befektetett eszközök
Tárgyi eszközök fedezettsége = Saját tőke / Tárgyi eszközök
Tőkemultiplikátor = Összes eszköz/Saját tőke
Rövid lejáratú kötelezettségek fedezettsége = Forgóeszközök/Rövid lejáratú kötelezettségek
Szállítók fedezettsége = Vevők/Szállítók
Nettó eladósodottság = (Kötelezettségek - Követelések)/Saját tőke

Forrás: Karai – Laáb – Rózsa: Pénzügyi számviteli elemzések 2014. (16-28. o.) [17.]

27. táblázat: Kometa 99 Zrt. vagyoni helyzetét ismertető mutatószámok jegyzéke

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
Befektetett eszközök arány-mutatója	0,576	0,628	0,650	0,667	0,772	0,701
Tárgyi eszközök aránymuta-tója	0,551	0,592	0,608	0,626	0,604	0,552
Forgóeszközök aránymuta-tója	0,424	0,372	0,350	0,333	0,228	0,299
Tárgyi eszközök befektetett eszközökön belüli aránya	0,956	0,943	0,935	0,938	0,783	0,787
Termelésben közvetlenül részt vevő tárgyi eszközök aránya	0,139	0,133	0,174	0,285	0,246	0,238
Vevők aránya	0,881	0,911	0,932	0,860	0,819	0,892
Áruk aránya	0,116	0,103	0,098	0,110	0,129	0,082
Szabad forgóeszközök arány-mutatója	0,761	0,703	0,681	0,666	0,698	0,703
Vásárolt készletek aránymuta-tója	0,387	0,370	0,349	0,357	0,498	0,368
Legfontosabb eszközcsopor-tok aránya	0,737	0,592	0,537	0,500	0,296	0,426
Tőkeellátottság mutató	0,320	0,300	0,238	0,226	0,250	0,343
Eladósodási mutató	0,680	0,700	0,762	0,774	0,750	0,657
Tőkenövekedési ráta	0,870	0,774	0,620	0,661	0,818	1,135
Tőkearányos eredmény	-0,244	-0,149	-0,237	-0,337	-0,553	-0,155
Tőke önfinanszírozás muta-tója	-0,243	-0,458	-0,846	-1,162	-1,441	-0,673
Esedékességi aránymutató	0,511	0,552	0,647	0,696	0,604	0,540
Tőkefeszültség	2,129	2,328	3,196	3,431	3,006	1,918
Eladósodottság mértéke mu-tató	0,346	0,329	0,325	0,257	0,369	0,256
Befektetett eszközök fede-zettsége	0,555	0,478	0,366	0,339	0,324	0,489
Tárgyi eszközök fedezettsége	0,580	0,507	0,392	0,361	0,413	0,621
Stabilitási mutató	0,849	0,713	0,543	0,455	0,513	0,657
Tőkemultiplikátor	3,129	3,328	4,196	4,431	4,006	2,918
Rövid lejáratú kötelezettsé-gek fedezettsége	0,830	0,674	0,540	0,479	0,378	0,554
Szállítók fedezettsége	1,494	1,366	0,928	0,666	0,512	1,023
Nettó eladósodottság	1,131	1,500	2,216	2,461	2,372	1,314

Forrás: E-beszámoló, Kometa 99 Zrt. 2008-2013. (saját táblázat)[19.]

28. táblázat: Pick Szeged Zrt. vagyoni helyzetét ismertető mutatószámok jegyzéke

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
Befektetett eszközök aránymutatója	0,447	0,451	0,426	0,453	0,449	0,450
Tárgyi eszközök aránymutatója	0,430	0,436	0,414	0,440	0,436	0,425
Forgóeszközök aránymutatója	0,553	0,549	0,574	0,547	0,551	0,550
Tárgyi eszközök befektetett eszközökön belüli aránya	0,962	0,968	0,971	0,972	0,971	0,946
Termelésben közvetlenül részt vevő tárgyi eszközök aránya	0,223	0,219	0,202	0,182	0,158	0,155
Vevők aránya	0,753	0,810	0,672	0,796	0,829	0,783
Áruk aránya	0,052	0,049	0,056	0,072	0,075	0,072
Szabad forgóeszközök aránymutatója	0,649	0,617	0,609	0,585	0,561	0,600
Vásárolt készletek aránymutatója	0,274	0,251	0,248	0,279	0,239	0,221
Legfontosabb eszközcsoportok aránya	1,235	1,218	1,348	1,209	1,229	1,224
Tőkeellátottság mutató	0,361	0,412	0,417	0,397	0,392	0,439
Eladósodási mutató	0,639	0,588	0,583	0,603	0,608	0,561
Tőkenövekedési ráta	1,820	1,990	2,000	1,675	1,506	1,705
Tőkearányos eredmény	-0,045	0,093	0,005	-0,192	-0,104	0,119
Tőke önfinanszírozás mutatója	0,263	0,297	0,312	0,199	0,110	0,180
Esedékességi aránymutató	0,530	0,488	0,494	0,338	0,391	0,436
Tőkefeszültség	1,773	1,428	1,400	1,516	1,549	1,279
Eladósodottság mértéke mutató	0,233	0,196	0,176	0,400	0,356	0,222
Befektetett eszközök fedezettsége	0,806	0,913	0,979	0,878	0,874	0,976
Tárgyi eszközök fedezettsége	0,838	0,944	1,008	0,903	0,901	1,031
Tőkemultiplikátor	2,773	2,428	2,400	2,516	2,549	2,279
Rövid lejáratú kötelezettségek fedezettsége	1,043	1,125	1,161	1,619	1,412	1,262
Szállítók fedezettsége	1,498	1,332	1,070	1,036	0,914	0,880
Nettó eladósodottság	0,880	0,696	0,631	0,713	0,764	0,573
Stabilitási mutató	1,051	1,135	1,187	1,463	1,358	1,254

Forrás: E-beszámoló, Pick Szeged Zrt. 2008-2013. (saját táblázat)[33.]

29. táblázat: Pénzügyi helyzet elemzéséhez használt mutatószámok jegyzéke

Nettó forgótőke = Forgóeszközök - Rövid lejáratú kötelezettségek
Készletek forgási ideje = Átlagos készletérték*360 / Értékesítés közvetlen költségei
Vevők forgási ideje = Átlagos vevőállomány*360 / Értékesítés nettó árbevétele
Szállítók forgási ideje = Átlagos szállítóállomány*360 / Anyagjellegű ráfordítások
Likviditási ráta = Forgóeszközök / Rövid lejáratú kötelezettségek
Likviditási gyorsráta = (Forgóeszközök - Készletek) / Rövid lejáratú kötelezettségek

Forrás: Karai et al. (2014.) 29-34. o. [17.]

30. táblázat: Kometa 99 Zrt. likviditási mérlege

Eszközök	2008.		2009.		2010.		2011.		2012.		2013.	
	eFt	%	eFt	%	eFt	%	eFt	%	eFt	%	eFt	%
<i>I. Likvid eszközök</i>	51 525	0,38%	162 711	1,26%	59 680	0,46%	45 324	0,31%	20 391	0,12%	56 977	0,32%
<i>II. Mobil eszközök</i>	4 338 347	31,88%	3 199 139	24,84%	3 018 320	23,19%	3 044 521	20,79%	2 517 570	15,36%	3 545 208	20,19%
<i>III. Mobilizálható eszközök</i>	1 382 177	10,16%	1 423 089	11,05%	1 452 025	11,16%	1 629 561	11,13%	1 131 024	6,90%	1 560 274	8,89%
<i>IV. Immobil eszközök</i>	7 834 246	57,58%	8 093 447	62,85%	8 484 041	65,19%	9 921 906	67,77%	12 720 411	77,61%	12 394 468	70,60%
<i>I. összesen</i>	51 525	0,38%	162 711	1,26%	59 680	0,46%	45 324	0,31%	20 391	0,12%	56 977	0,32%
<i>I+II. összesen</i>	4 389 872	32,26%	3 361 850	26,10%	3 078 000	23,65%	3 089 845	21,10%	2 537 961	15,49%	3 602 185	20,52%
<i>I+II+III. összesen</i>	5 772 049	42,42%	4 784 939	37,15%	4 530 025	34,81%	4 719 406	32,23%	3 668 985	22,39%	5 162 459	29,40%
Eszközök összesen	13 606 295	100%	12 878 386	100%	13 014 066	100%	14 641 312	100%	16 389 396	100%	17 556 927	100%

Források	2008.		2009.		2010.		2011.		2012.		2013.	
	eFt	%	eFt	%	eFt	%	eFt	%	eFt	%	eFt	%
<i>I. Azonnal esedékes tartozások</i>	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
<i>II. Rövid időn belül esedékes tartozások</i>	6 898 923	50,70%	7 067 402	54,88%	8 388 781	64,46%	10 199 513	69,66%	9 934 624	60,62%	9 489 251	54,05%
<i>III. Később esedékes tartozások</i>	2 304 547	16,94%	1 899 332	14,75%	1 493 257	11,47%	1 136 863	7,76%	2 389 227	14,58%	2 049 958	11,68%
<i>IV. Vissza nem fizetendő források</i>	4 402 825	32,36%	3 911 652	30,37%	3 132 028	24,07%	3 304 936	22,57%	4 065 545	24,81%	6 017 718	34,28%
<i>I. összesen</i>	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
<i>I+II. összesen</i>	6 898 923	50,70%	7 067 402	54,88%	8 388 781	64,46%	10 199 513	69,66%	9 934 624	60,62%	9 489 251	54,05%
<i>I+II+III. összesen</i>	9 203 470	67,64%	8 966 734	69,63%	9 882 038	75,93%	11 336 376	77,43%	12 323 851	75,19%	11 539 209	65,72%
Források összesen	13 606 295	100%	12 878 386	100%	13 014 066	100%	14 641 312	100%	16 389 396	100%	17 556 927	100%

Forrás: E-beszámoló, Kometa 99 Zrt. adatai alapján (saját táblázat) [19.]

31. táblázat: Pick Szeged Zrt. likviditási mérlege

Eszközök	2008.		2009.		2010.		2011.		2012.		2013.	
	eFt	%	eFt	%	eFt	%	eFt	%	eFt	%	eFt	%
<i>I. Likvid eszközök</i>	1 290 639	2,97%	1 547 923	3,72%	1 210 401	2,93%	41 099	0,11%	52 320	0,16%	677 344	2,03%
<i>II. Mobil eszközök</i>	14 231 111	32,76%	12 503 021	30,05%	13 196 269	31,95%	11 514 687	31,74%	10 122 601	30,64%	10 287 262	30,77%
<i>III. Mobilizálható eszközök</i>	8 425 703	19,40%	8 738 841	21,01%	9 273 030	22,45%	8 237 176	22,70%	7 986 889	24,18%	7 366 832	22,04%
<i>IV. Immobil eszközök</i>	19 494 162	44,87%	18 810 738	45,22%	17 626 820	42,67%	16 486 642	45,44%	14 873 439	45,02%	15 100 088	45,17%
<i>I. összesen</i>	1 290 639	2,97%	1 547 923	3,72%	1 210 401	2,93%	41 099	0,11%	52 320	0,16%	677 344	2,03%
<i>I+II. összesen</i>	15 521 750	35,73%	14 050 944	33,78%	14 406 670	34,88%	11 555 786	31,85%	10 174 921	30,80%	10 964 606	32,80%
<i>I+II+III. összesen</i>	23 947 453	55,13%	22 789 785	54,78%	23 679 700	57,33%	19 792 962	54,56%	18 161 810	54,98%	18 331 438	54,83%
Eszközök összesen	43 441 615	100%	41 600 523	100%	41 306 520	100%	36 279 604	100%	33 035 249	100%	33 431 526	100%

Források	2008.		2009.		2010.		2011.		2012.		2013.	
	eFt	%	eFt	%	eFt	%	eFt	%	eFt	%	eFt	%
<i>I. Azonnal esedékes tartozások</i>	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
<i>II. Rövid időn belül esedékes tartozások</i>	22 561 038	51,93%	19 871 493	47,77%	20 387 473	49,36%	12 169 260	33,54%	12 855 513	38,91%	14 559 468	43,55%
<i>III. Később esedékes tartozások</i>	4 763 578	10,97%	4 164 638	10,01%	3 669 129	8,88%	9 598 161	26,46%	7 172 550	21,71%	4 183 189	12,51%
<i>IV. Vissza nem fizetendő források</i>	16 116 999	37,10%	17 564 392	42,22%	17 249 918	41,76%	14 512 183	40,00%	13 007 186	39,37%	14 688 869	43,94%
<i>I. összesen</i>	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
<i>I+II. összesen</i>	22 561 038	51,93%	19 871 493	47,77%	20 387 473	49,36%	12 169 260	33,54%	12 855 513	38,91%	14 559 468	43,55%
<i>I+II+III. összesen</i>	27 324 616	62,90%	24 036 131	57,78%	24 056 602	58,24%	21 767 421	60,00%	20 028 063	60,63%	18 742 657	56,06%
Források összesen	43 441 615	100%	41 600 523	100%	41 306 520	100%	36 279 604	100%	33 035 249	100%	33 431 526	100%

Forrás: E-beszámoló, Pick Szeged Zrt. adatai alapján (saját táblázat) [33.]

32. táblázat: Kometa 99 Zrt. eredménykimutatásának főbb sorai

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
<i>A. Üzemi (üzleti) eredmény</i>	-507 270	-170 564	-354 530	-388 162	-1 756 648	-399 883
<i>B. Pénzügyi műveletek eredménye</i>	-566 266	-412 009	-385 171	-729 858	-508 811	-604 727
<i>C. Szokásos vállalkozási eredmény</i>	-1 073 536	-582 573	-739 701	-1 118 020	-2 265 459	-1 004 610
<i>D. Rendkívüli eredmény</i>	14 171	5 646	5 065	5 493	4 824	69 350
<i>E. Adózás előtti eredmény</i>	-1 059 365	-576 927	-734 636	-1 112 527	-2 260 635	-935 260
<i>F. Adózott eredmény</i>	-1 059 365	-576 927	-734 636	-1 112 527	-2 260 635	-935 260
<i>G. Mérleg szerinti eredmény</i>	-1 059 365	-576 927	-734 636	-1 112 527	-2 260 635	-935 260

Forrás: E-beszámoló, Kometa 99 Zrt. adatai alapján (saját táblázat)[19.]

33. táblázat: Pick Szeged Zrt. eredménykimutatásának főbb sorai

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
<i>A. Üzemi (üzleti) eredmény</i>	100 717	1 367 691	735 493	-1 093 623	-1 409 378	1 876 684
<i>B. Pénzügyi műveletek eredménye</i>	-645 049	359 139	-547 902	-1 399 517	284 619	169 782
<i>C. Szokásos vállalkozási eredmény</i>	-544 332	1 726 830	187 591	-2 493 140	-1 124 759	2 046 466
<i>D. Rendkívüli eredmény</i>	-160 704	-61 393	-104 624	-271 015	-223 918	-238 753
<i>E. Adózás előtti eredmény</i>	-705 036	1 665 437	82 967	-2 764 155	-1 348 677	1 807 713
<i>F. Adózott eredmény</i>	-705 255	1 595 263	82 967	-2 770 104	-1 348 677	1 747 102
<i>G. Mérleg szerinti eredmény</i>	-705 255	1 595 263	82 967	-2 770 104	-1 348 677	1 747 102

Forrás: E-beszámoló, Pick Szeged Zrt. adatai alapján (saját táblázat) [33.]

34. táblázat: Pick Szeged Zrt. Cash Flow kimutatása

Pick Szeged Zrt.						
	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
<i>Adózás előtti eredmény</i>	-728 577	1 199 636	553 572	-1 550 297	-1 980 767	2 178 757
<i>Elszámolt amortizáció</i>	1 675 171	1 742 705	1 709 055	1 600 752	1 495 759	1 344 738
<i>Elszámolt értékvesztés</i>	267 542	195 345	206 143	110 312	772 318	270 052
<i>Céltartalék képzés és felh. kül.</i>	235 452	137 365	-387 650	-123 671	-3 129	35 000
<i>Befektetett eszközök értékesítésének eredménye</i>	-111 504	-10 480	356 227	-1 300	-186	-3 910
<i>Szállítói kötelezettség változása</i>	2 465 758	-622 205	1 688 082	661 124	226 064	56 995
<i>Egyéb rövid lejáratú kötelezettség változása</i>	-475 509	944 317	-718 793	-682 370	-36 707	722 781
<i>Passzív időbeli elhatárolások</i>	-290 053	-61 340	-652 160	12 440	-171 524	57 951
<i>Vevőkövetelés változása</i>	-1 458 940	311 492	1 181 667	-230 337	471 689	-173 821
<i>Forgóeszköz változása</i>	2 064 818	921 625	-2 624 812	3 054 822	749 525	140 437
<i>Aktív időbeli elhatárolások vált.</i>	358 669	85 581	20 076	-50 126	36 904	-94 571
<i>Fizetett adó</i>	-219	-70 174	0	-5 949	0	-60 611
<i>Fizetett osztalék, részesedés</i>	0	0	0	0	0	
Működési cash flow (eFt)	4 002 608	4 773 867	1 331 407	2 795 400	1 559 946	4 473 798
<i>Befektetett eszközök beszerzése</i>	-1 195 406	-1 045 885	-953 825	-656 527	-216 488	-1 154 462
<i>Befektetett eszközök eladása</i>	150 132	27 969	73 597	85 025	6 098	12 998
<i>Kapott osztalék</i>	35 000	32 000	50 763	0	0	0
Befektetési cash flow (eFt)	-1 010 274	-985 916	-829 465	-571 502	-210 390	-1 141 464
<i>Részvénykibocsátás, tőkebev. bev.</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Kötvény, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír kibocsátás bevétele</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Hitel és kölcsön felvétele</i>	15 298 125	21 864 865	2 642 152	12 356 153	0	386 750
<i>Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elh. bankbet. töröl., megszűnt. beváltása</i>	3 600	6 548	3 350	0	226 000	-2 140
<i>Véglegesen kapott pénzeszköz</i>	0	30 000	0	0	0	0
<i>Határidős ügyletek pü. rendzett árfolyamnyeresége</i>	659 325	921 995	-22 735	0	0	0
<i>Kötvény, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír visszafizetése</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Hitel és kölcsön törlesztése, visszafizetése</i>	-23 415 407	-26 081 371	-3 368 828	-15 615 665	-1 196 723	-2 877 156
<i>Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elh. bankbet.</i>	-50 000	-15 600	0	0	-178 000	351
<i>Véglegesen átadott pénzeszköz</i>	-988 515	-257 104	-93 403	-108 688	-79 812	-180 115
<i>Alapítókka szembeni, ill. egyéb hosszú lejáratú köt. változása</i>	0	0	0	-25 000	-109 800	-35 000
Finanszírozási cash flow (eFt)	-8 492 872	-3 530 667	-839 464	-3 393 200	-1 338 335	-2 707 310
Pénzeszközök változása (eFt)	-5 500 538	257 284	-337 522	-1 169 302	11 221	625 024

Forrás: E-beszámoló, Pick Szeged Zrt. [33.]

35. táblázat: Kometa 99 Zrt. Cash Flow kimutatása

Kometa 99 Zrt.						
	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
<i>Adózás előtti eredmény</i>	-1 059 365	-576 927	-734 636	-1 112 527	-2 260 635	-935 260
<i>Elszámolt amortizáció</i>	525 259	579 488	650 251	772 125	844 786	807 141
<i>Elszámolt értékvesztés</i>	68 800	33 945	42 159	62 317	122 613	54 305
<i>Céltartalék képzés és felhasználás különbözete</i>	25 992	49 468	-32 174	-47 819	15 795	-27 988
<i>Befektetett eszközök értékesítésének eredménye</i>	4 723	3 179	364	5 118	18	-2 288
<i>Szállítói kötelezettség változása</i>	-968 300	-420 434	1 164 609	1 089 238	9 170	-983 967
<i>Egyéb rövid lejáratú kötelezettség változása</i>	60 352	162 142	-238 870	128 909	146 750	1 087 018
<i>Passzív időbeli elhatárolások</i>	145 260	-148 198	-94 650	-31 427	-42 572	224 818
<i>Vevőkövetelés változása</i>	-499 750	845 603	2 700	84 595	614 447	-1 027 136
<i>Forgóeszköz változása</i>	655 347	189 124	96 611	-383 174	378 107	-448 364
<i>Aktív időbeli elhatárolások változása</i>	-4 449	26 038	-4 660	-130 281	75 035	-15 839
<i>Fizetett adó</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Fizetett osztalék, részesedés</i>	0	0	0	0	0	0
Működési cash flow (eFt)	-1 046 131	743 428	851 704	437 074	-96 486	-1 267 560
<i>Befektetett eszközök beszerzése</i>	-469 812	-850 904	-1 027 026	-2 036 427	-794 119	-360 126
<i>Befektetett eszközök eladása</i>	29 725	11 067	1 277	34 811	0	3 163
<i>Kapott osztalék</i>	0	0	0	0	0	0
Befektetési cash flow (eFt)	-440 087	-839 837	-1 025 749	-2 001 616	-794 119	-356 963
<i>Részvénykibocsátás, tőkebev. bev</i>	0	0	0	1 000 000	0	5 700 000
<i>Kötvény, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír kibocsátás bevétele</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Hitel és kölcsön felvétele</i>	1 456 296	109 211	46 000	2 114 816	4 026 030	1 442 299
<i>Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elh. bankbet. törl., megszűnt. beváltása</i>	0	0	0	-37 000	0	0
<i>Véglegesen kapott pénzeszköz</i>	0	98 470	3 748	297 072	0	0
<i>Határidős ügyletek pü. rendzett árfolyamnyeresége</i>	0	0	0	0	0	-2 700 000
<i>Kötvény, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír visszafizetése</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Hitel és kölcsön törlesztése, visszafizetése</i>	0	0	-132 052	-1 708 103	-3 176 836	-2 479 756
<i>Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elh. bankbet.</i>	-1 385	1 555	-387	-1 536	720	-210 553
<i>Véglegesen átadott pénzeszköz</i>	0	0	-37 100	0	0	0
<i>Alapítókka szembeni, ill. egyéb hosszú lejáratú köt. változása</i>	0	-1 641	190 804	-115 063	15 758	-90 881
Finanszírozási cash flow (eFt)	1 454 911	207 595	71 013	1 550 186	865 672	1 661 109
Pénzeszközök változása (eFt)	-31 307	111 186	-103 032	-14 356	-24 933	36 586

Forrás: E-beszámoló, Kometa 99 Zrt. [19.]